

De brief aan de Efeziërs

DE BRIEF AAN DE
EFEZIËRS

**Een verklaring van Paulus' brief
speciaal voor jou**

Rotsvast 5

Ger de Koning

uitgeverij
Daniël

© 2005 Uitgeverij Daniël, Zwolle

© 2014 gewijzigde uitgave Uitgeverij Daniël, Zwolle

ISBN 978-90-8088-673-5 eerste druk

© 2015 tweede druk - gewijzigde digitale uitgave Uitgeverij Daniël, Zwolle

ISBN 978-90-79718-19-1

Webwinkel: www.uitgeverijdaniel.nl

Bestellingen: info@uitgeverijdaniel.nl

Niets uit deze uitgave mag – anders dan voor eigen gebruik – worden verveelvoudigd en / of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van 'Stichting Uitgeverij Daniël' of de auteur.

Voor gebruik van teksten uit de TELOS-vertaling is toestemming onder voorwaarde van de volgende duidelijke copyrightvermelding:

De bijbelteksten in deze uitgave zijn ontleend aan het Nieuwe Testament in de TELOS-vertaling. © Uitgeverij Jongbloed - Heerenveen. Alle rechten voorbehouden.

Voor gebruik van teksten uit de Herziene Statenvertaling is toestemming onder voorwaarde van de volgende duidelijke copyrightvermelding:

De bijbelteksten in deze uitgave zijn ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © Stichting HSV 2010. Alle rechten voorbehouden, © Stichting HSV en Uitgeverij Jongbloed - Heerenveen.

Inhoud

Vooraf	7
Tekstgebruik	10
Vertalingen	10
Afkortingen bijbelboeken	11
Oude Testament	11
Nieuwe Testament	11
Haakjes	13
Oude Testament	13
Nieuwe Testament	13
De brief aan de Efeziërs	15
Inleiding	15
Efeziërs 1	19
Afzender, geadresseerden, zegenwens <i>verzen 1-2</i>	19
Geestelijke zegening <i>vers 3</i>	23
Uitverkoren <i>vers 4</i>	28
Tevoren bestemd <i>verzen 5-6</i>	32
De verborgenheid van Gods wil <i>verzen 7-9</i>	36
Alles onder één Hoofd <i>verzen 10-12</i>	40
Verzegeld met de Heilige Geest <i>verzen 13-14</i>	44
Geloof en liefde, wijsheid en openbaring <i>verzen 15-17</i>	48
Gods roeping, erfenis en kracht <i>verzen 18-20</i>	52
De gemeente, Christus' lichaam <i>verzen 21-23</i>	56
Efeziërs 2	60
Dood in overtredingen en zonden <i>verzen 1-3</i>	60
God, rijk aan barmhartigheid <i>verzen 4-6</i>	64
Uit genade behouden <i>verzen 7-10</i>	68
De volken <i>verzen 11-13</i>	73
Christus is onze vrede <i>verzen 14-16</i>	77
De toegang tot de Vader <i>verzen 17-22</i>	82

Efeziërs 3	87
De verborgenheid van Christus <i>verzen 1-4</i>	87
Mede-erfgenamen, -ingelijfd, -deelgenoten <i>verzen 5-7</i>	91
De onnaspeurlijke rijkdom van Christus <i>verzen 8-10</i>	96
Vrijmoedigheid en toegang <i>verzen 11-13</i>	100
Gebed tot de Vader <i>verzen 14-17</i>	105
Boven bidden of denken <i>verzen 18-21</i>	109
Efeziërs 4	114
De roeping waardig wandelen <i>verzen 1-2</i>	114
De eenheid van de Geest <i>verzen 3-6</i>	119
De gave van Christus <i>verzen 7-10</i>	124
Doel van de gaven <i>verzen 11-13</i>	128
Opgroeien tot het Hoofd <i>verzen 14-16</i>	133
Vroeger en nu <i>verzen 17-24</i>	137
De nieuwe mens <i>verzen 25-29</i>	142
Weest goedertieren voor elkaar <i>verzen 30-32</i>	147
Efeziërs 5	151
Wandelen in liefde en in het licht <i>verzen 1-8</i>	151
Ontwaak! <i>verzen 9-16</i>	156
Wordt vervuld met de Geest <i>verzen 17-21</i>	161
Vrouwen en mannen <i>verzen 22-25</i>	166
Christus en de gemeente <i>verzen 26-33</i>	171
Efeziërs 6	176
Kinderen en ouders <i>verzen 1-4</i>	176
Slaven en heren <i>verzen 5-9</i>	181
Strijd in de hemelse gewesten <i>verzen 10-13</i>	186
De wapenrusting <i>verzen 14-17</i>	191
Gebed en liefde <i>verzen 18-24</i>	196
Rotsvast-serie	201
Andere publicaties	203

Vooraf

Beste vriend of vriendin,

Ik ben blij dat ik je dit vijfde deel uit de Rotsvast reeks kan aanbieden. Dit boek is voor jou geschreven, net als de voorgaande vier delen. In de inleiding van elk deel schreef ik dat ik me jou voorstelde als iemand die

- pas de Heer Jezus kent,
- of Hem al langer kent,

maar in beide gevallen de Heiland, Die voor jou stierf om jou het leven te geven, beter wil leren kennen. Ook ging ik ervan uit dat je nog niet echt aan het lezen van de Bijbel was toegekomen, maar dat je daar nu wel mee wilde beginnen.

Met dit vijfde deel ligt dat enigszins anders. Daarmee bedoel ik niet jouw verlangen om de Heiland beter te leren kennen, want dat blijft onverminderd het uitgangspunt voor het schrijven van dit boek. Wat anders is, is dat ik aanneem dat je intussen al wat vertrouwd bent geraakt met de Bijbel en dat dit Boek je in toeneemende mate is gaan boeien. Dat maakt namelijk de weg vrij om het boek dat je nu in handen hebt, beter te begrijpen.

Ik heb niets veranderd aan de manier waarop ik je iets wil vertellen over dit gedeelte uit de Bijbel. Dat wil ik weer graag doen door jou persoonlijk aan te spreken.

Ik geef nog een paar praktische tips en verklaringen voor het gebruik van dit boek:

1. Zorg ervoor dat je een goede vertaling van de Bijbel gebruikt. In dit boek gebruik ik voor het Nieuwe Testament de zgn. herziene Voorhoeve-uitgave ook wel TELOS-vertaling genoemd. Het is de beste vertaling van het Nieuwe Testament die ik ken.

Het taalgebruik is aangepast aan deze tijd, zonder dat het tekortdoet aan de letterlijke vertaling vanuit het Grieks. Voor het Oude Testament raad ik je de Herziene Statenvertaling aan. Deze vertaling gebruik ik voor aanhalingen van bijbelteksten uit het Oude Testament.

2. De bijbeltekst van het betreffende stukje uit de *brief aan de Efeziërs* is aan het begin van het stukje opgenomen. Toch raad ik je aan om het aangegeven gedeelte ook in je eigen Bijbel te lezen. Ook voor alle tekstverwijzingen die in het stukje staan, is het belangrijk dat je die zelf in de Bijbel opzoekt.

3. Heel belangrijk is zelfdiscipline. Je zult bereid moeten zijn je een beetje in te spannen, er iets voor te doen (of te laten) om de Bijbel beter te leren kennen. Er zullen best wel eens momenten zijn dat je niet zoveel zin hebt om in je Bijbel te lezen. Neem je daarom voor om op de tijd die jij daarvoor het meest geschikt acht, iets uit de Bijbel te lezen, zin of geen zin.

Om je daarbij te helpen heb ik dit boek in eenenveertig stukjes verdeeld. Tevens heb ik met een 'V' gevolgd door het versnummer (dus bijvoorbeeld V2 is *vers 2*) aangegeven om welk vers uit het hoofdstuk het gaat.

In de vorige delen van deze serie gaat elk stukje, gemiddeld genomen, over zes of zeven verzen. In dit deel is dat anders. Een enkel stukje gaat over slechts één vers, meerdere stukjes gaan over twee tot vier verzen. Dat heeft te maken met het bijzondere onderwerp van de brief. Je zult dat na het lezen en bestuderen van deze brief wel met me eens zijn.

Lees elke dag één stukje. Samen met het bijbelgedeelte heb je daar, als je in een rustig tempo leest, ongeveer twintig minuten voor nodig. Bij het opbrengen van deze zelfdiscipline heb je na ongeveer anderhalve maand een goede indruk gekregen van een zegenrijke brief uit de Bijbel.

De hele Bijbel is een schitterend boek. Het is mijn gebed dat ook jij daar steeds meer van overtuigd zult raken.

Ik wens je Gods zegen toe!

Middelburg, nieuwe versie 2016

© 0118 63 84 58

@ ger.de.koning@gmail.com

Tekstgebruik

Vertalingen

Alle tekstaanhalingen uit het Nieuwe Testament komen uit de herziene Voorhoeve-uitgave, ook wel TELOS-vertaling genoemd. Tenzij anders is vermeld, komen de tekstaanhalingen uit het Oude Testament uit de Herziene Statenvertaling (HSV).

Afkortingen bijbelboeken

Oude Testament

Thora

Gn - Genesis
Ex - Exodus
Lv - Leviticus
Nm - Numeri
Dt - Deuteronomium

Historische boeken

Jz - Jozua
Ri - Richteren
Ru - Ruth
1Sm - 1 Samuel
2Sm - 2 Samuel
1Kn - 1 Koningen
2Kn - 2 Koningen
1Kr - 1 Kronieken
2Kr - 2 Kronieken
Ea - Ezra
Ne - Nehemia
Es - Esther

Poëtische boeken

Jb - Job
Ps - Psalmen
Sp - Spreuken
Pr - Prediker
Hl - Hooglied

Profetische boeken

Js - Jesaja
Jr - Jeremia
Kl - Klaagliederen
Ez - Ezechiël
Dn - Daniël
Hs - Hosea
Jl - Joël
Am - Amos
Ob - Obadja
Jn - Jona
Mi - Micha
Na - Nahum
Hk - Habakuk
Zf - Zefanja
Hg - Haggai
Zc - Zacharia
Ml - Maleachi

Nieuwe Testament

Mt - Mattheüs
Mk - Markus
Lk - Lukas
Jh - Johannes
Hd - Handelingen
Rm - Romeinen
1Ko - 1 Korinthiërs
2Ko - 2 Korinthiërs
Gl - Galaten

Ef	-	Efeziärs	Hb	-	Hebreeën
Fp	-	Filippiärs	Jk	-	Jakobus
Ko	-	Kolossers	1Pt	-	1 Petrus
1Th	-	1 Thessalonikers	2Pt	-	2 Petrus
2Th	-	2 Thessalonikers	1Jh	-	1 Johannes
1Tm	-	1 Timotheüs	2Jh	-	2 Johannes
2Tm	-	2 Timotheüs	3Jh	-	3 Johannes
Tt	-	Titus	Jd	-	Judas
Fm	-	Filémon	Op	-	Openbaring

Haakjes

Oude Testament

In de bijbelgedeelten van het *Oude Testament* kunnen twee soorten haakjes voorkomen:

Ronde haakjes ( )

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst te vergemakkelijken; zij geven aan dat een bepaald gedeelte een soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt. De woorden tussen ronde haakjes behoren tot de grondtekst.

Vierkante haakjes [ ]

Deze haakjes staan om woorden die in de gedrukte uitgave van de herziene Statenvertaling *cursief* staan. Omdat ik in dit boek de hele bijbeltekst cursief weergeef, maak ik gebruik van deze haakjes om deze woorden die cursief in de gedrukte uitgave staan te markeren. Deze haakjes geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands zijn ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken.

Nieuwe Testament

In de bijbelgedeelten van het *Nieuwe Testament* worden drie soorten haakjes gebruikt. Ik citeer wat hierover in het 'Voorwoord' van de TELOS-vertaling wordt gezegd:

'In de vertaling zijn drie soorten haakjes gebruikt:

Ronde haakjes ( )

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst te vergemakkelijken; zij geven aan dat een bepaald gedeelte een

soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt.

Vierkante haakjes [ ]

Deze geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands moeten worden ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken; deze woorden moeten dus altijd gelezen worden. Met name het (bepaalde) lidwoord ontbreekt nogal eens in het Grieks, waar dat in het Nederlands wel noodzakelijk is; aangezien verschillende uitleggers van mening zijn dat het al of niet voorkomen van het lidwoord vaak van grote betekenis is, is ernaar gestreefd dit overal in de vertaling tussen haakjes te plaatsen waar het in de grondtekst ontbreekt.

Scherpe haakjes < >

Deze geven aan dat de ingesloten woorden in sommige handschriften wel en in andere niet voorkomen.'

De brief aan de Efeziërs

Inleiding

Lees als inleiding aandachtig Efeziërs 1:1-13.

De brief aan de gelovigen in Efeze is een bijzondere brief. Het verschil met de voorgaande brief, die aan de Galaten, is enorm. Werkelijk het verschil tussen hemel en aarde. In zijn *brief aan de Galaten* heeft Paulus op koele, haast zakelijke toon de Galatische gelovigen moeten wijzen op hun afwijking van de waarheid van het evangelie. Overigens proef je tussen de regels door toch zijn grote bewogenheid en emotionele betrokkenheid.

Gezien wat op het spel stond, heeft Paulus hun voorgehouden hoezeer ze gevaar liepen van elke zegen in Christus beroofd te worden en zelfs van de genade te vervallen (*Gl 5:4*). Door de wet opnieuw een plaats in hun leven te geven gaven de gelovigen in Galatië weer ruimte aan 'de elementen van de wereld' (*Gl 4:3,9b*).

Hoe totaal anders is de inhoud van de *brief aan de Efeziërs*. Deze brief laat jou als christen zien

- a. wat jouw eigenlijke zegeningen zijn,
- b. waar die te vinden zijn en
- c. waar ze vandaan komen.

Als je de brief leest, zie je dat de zegeningen van de christen

- a. geestelijk zijn,
- b. te vinden zijn in de hemel en
- c. hun oorsprong hebben in het hart van God.

Je zult in deze brief echter niet alleen zegeningen voor de *individuele* christen ontdekken. De gelovigen samen vormen de gemeente en ook de gemeente als *geheel* heeft geweldige zegeningen

gekregen. Over de hoogte en diepte van die zegeningen schrijft Paulus in deze brief ook veel. Die zegeningen heeft de gemeente te danken aan haar verbinding met haar verheerlijkte Hoofd in de hemel, Jezus Christus. In *hoofdstuk 3* noemt de apostel deze verbinding een “*verborgenheid*”.

Een vergelijking met de *brief aan de Romeinen* maakt nog duidelijker waar het in de *brief aan de Efeziërs* om gaat. In laatstgenoemde brief, geschreven rond het jaar 62 als Paulus als gevangene in Rome is, vertelt hij over wat hij in *Romeinen 16:25* noemt “*de openbaring van de verborgenheid*”.

In de *brief aan de Romeinen* kan Paulus daar niet op ingaan, maar hij wil wel even kwijt dat er meer is dan de rechtvaardiging op grond van geloof, waarover hij uitvoerig aan de gelovigen in Rome heeft geschreven. Daarom stipt hij, voordat hij zijn brief aan hen afsluit, de verborgenheid nog even aan. Maar in zijn *brief aan de Efeziërs* gaat hij uitvoerig op de verborgenheid in.

Het terloops opmerken van een onderwerp in de ene brief en het uitvoerig behandelen in de andere heeft te maken met het speciale doel dat elk van deze brieven heeft. De *brief aan de Romeinen* leert ons wat God gedaan heeft om tegemoet te komen aan de nood waarin wij door de zonde en onze zonden verkeerden. In die brief staat de mens in zijn nood centraal. De *brief aan de Efeziërs* laat ons zien wat er in het hart van God is. Daarin staat God centraal met Zijn voornemen en verlangens om ons te zegenen, zonder dat Hij daarvoor enige aanleiding in de mens of zijn nood nodig heeft.

Je zult bij het lezen en herlezen van deze brief steeds meer onder de indruk komen van de grootheid van het hart van God. Niemand anders dan God kan bedenken om zondaren die geestelijk dood zijn, terwijl ze in opstand tegen Hem leven (*zie Ef 2:1-2*), met ongekende rijkdommen te zegenen, in plaats van hen te verteren door Zijn gerechtigheid en heiligheid. Een van die rijkdommen is dat we de nieuwe mens hebben aangedaan “*die overeenkomstig God geschapen is in ware gerechtigheid en heiligheid*” (*Ef 4:24*). Dat is heel wat anders dan door Zijn gerechtigheid en heiligheid verteerd te worden.

Een voorbeeld kan misschien duidelijker maken wat deze brief ons over God wil vertellen. Een rijke man bewijst een arme straatjongen een grote dienst als hij voor die jongen een boete betaalt die deze heeft gekregen voor een vergrijp. Dat is heel vriendelijk van die man. Door die vriendelijkheid ontloopt de jongen ook de straf die staat op het niet betalen van een boete. De vriendelijkheid van de man gaat nog verder, als hij de jongen ook nog in staat stelt naar school te gaan om hem zo te bevrijden van onwetendheid. Als de man ook voorziet in zijn levensonderhoud, is de jongen ook niet langer arm. Dat is allemaal vriendelijkheid met het oog op de nood waarin de jongen verkeert.

Máár, als de man de jongen aanneemt als zoon en hem daardoor dicht bij zich heeft, en als de man hem daarbij ook nog voorziet van rijkdom en invloed, heeft dat niets te maken met de nood waarin de jongen verkeert. Dat geeft puur aan hoe de rijke man zelf is, hoe zijn gezindheid is, waarin hij zelf zijn vreugde vindt.

Wel, zo wordt God in de *brief aan de Efeziërs* voorgesteld. Alles in deze brief gaat uit van God, van Zijn gedachten en raadsbesluiten. Wat de mens nodig heeft of zou willen hebben, blijft volledig buiten beschouwing.

Er is nog een illustratie die verduidelijkt wat de *brief aan de Efeziërs* ons wil leren. Die illustratie vind je in het Oude Testament, in de reis die het volk Israël vanuit Egypte door de woestijn naar het beloofde land, Kanaän, maakt. In het boek *Exodus* zie je in beeld wat de *brief aan de Romeinen* ons wil leren. In Egypte is Gods volk in slavernij en wordt daaruit bevrijd na het vieren van het Pascha. Die bevrijding vind je terug in de *brief aan de Romeinen*. Daar wordt ons een mens voorgesteld die leeft in de slavernij van de zonde en die daarvan verlost wordt door het bloed en het kruis van Jezus Christus.

Na het Pascha vertrekt het volk uit Egypte en komt het via de Rode Zee in de woestijn. Daar krijgt het volk de tabernakel, waarin God te midden van Zijn volk woont. Tevens krijgt het een offerdienst waardoor het volk tot God kan naderen en met Hem in verbinding kan blijven. Dit wordt in het boek *Leviticus*

beschreven. Na *Leviticus* komt *Numeri*, het boek waarin de reis door de woestijn wordt beschreven en van welke middelen God het volk voorziet voor die reis. De beelden van *Leviticus* vind je in het Nieuwe Testament terug in het onderwijs van de *brief aan de Hebreërs* en de beelden van *Numeri* vind je terug in de beide *brieven aan de Korinthiërs*.

Voordat het volk het beloofde land binnentrekt, verblijft het nog enige tijd in de vlakten van Moab. Daar houdt Mozes zijn grote redevoering. Die vind je in *Deuteronomium*. In de eerste hoofdstukken van dat boek geeft hij een terugblik. Maar daarna kijkt hij vooruit, naar alles wat het volk in het beloofde land wacht. In het Nieuwe Testament ben je dan aangekomen bij de *brief aan de Filippiërs*. Die brief gaat over de christen die nog wel op aarde is, maar met zijn hele hart op de hemel is gericht.

Na *Deuteronomium* komt het boek *Jozua*. Het volk is door de Jordaan gegaan en het land Kanaän binnengetrokken. In het Nieuwe Testament vind je dit terug in de *brief aan de Efeziërs*. Net zoals Israël het land, dat hun door God is gegeven, in bezit heeft moeten nemen, zo wordt jou in de *brief aan de Efeziërs* geleerd om in bezit te nemen wat geestelijk jouw eigendom is in de hemelse gewesten.

Al de zegeningen die in deze brief worden voorgesteld, zijn jou in Christus geschonken. Maar je zult pas kunnen zeggen dat ze echt jouw geestelijk eigendom zijn geworden als je ze persoonlijk, geestelijk, dus met je hart, in bezit hebt genomen. We kunnen pas zeggen dat een waarheid ons geestelijk eigendom is, als we die waarheid niet alleen een plaats in ons hart hebben gegeven, maar als we God ook voor die waarheid hebben aanbeden. Dat is ook waarnaar God verlangt ten aanzien van de waarheden in de brief die je nu voor je hebt.

Lees nog eens Efeziërs 1:1-13.

Verwerking: Dank God voor wat je nu al van deze verzen hebt begrepen.

Efeziërs 1

Afzender, geadresseerden, zegenwens | verzen 1-2

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

*1 Paulus, apostel van Christus Jezus door [de] wil van God, aan de heiligen en getrouwen in Christus Jezus die <in Efeze> zijn:
2 genade zij u en vrede van God onze Vader en van [de] Heer Jezus Christus.*

V1. Evenals in de vier voorgaande brieven stelt Paulus zich hier voor als “apostel”. En net als in de *tweede brief aan de Korinthiërs* zegt hij erbij dat hij dat is “van Christus Jezus door [de] wil van God”. In enkele brieven noemt hij nog iemand anders als afzender. Hier doet hij dat niet. God heeft aan Paulus, en aan hem alleen, de verborgenheid van de eenheid tussen Christus en de gemeente bekendgemaakt. Met het oog op het doel van deze brief moet direct duidelijk zijn vanuit welke positie Paulus spreekt. Daarom stelt hij zich voor als apostel, wat ‘gezondene’ betekent. Gezondene wil zeggen dat hij namens iemand anders komt, een Meerdere, en dat hij komt met een boodschap van die Meerdere.

Hij is een apostel van Christus Jezus, Die is zijn Zender. Voor de uitoefening van zijn apostelschap is zijn oog voortdurend gericht op Christus Jezus. Door Hem, Die als verheerlijkte Mens in de hemel is, is hij ook tot apostel geroepen (*Hd 9:1-18*). De oorsprong van zijn apostelschap ligt in de “wil van God” en niet in de wil van zichzelf of van welke andere mens dan ook. Menselijke aanstelling is uitgesloten. Góð wilde Paulus als apostel gaan gebruiken. En wat God wil, gebeurt ook. Paulus’ volmacht als apostel is als het ware voorzien van de handtekeningen van Christus Jezus en van God. Wat Paulus schrijft, is daarom ook met het gezag van twee Goddelijke Personen bekleed.

Nog even iets over het apostelschap van Paulus. Er is een verschil tussen zijn apostelschap en dat van de twaalf. Het onderscheid ligt zowel in de roeping als in de uitoefening. De twaalf zijn geroepen door de Heer Jezus toen Hij op aarde was (*Lk 6:13*). Paulus is geroepen door de verheerlijkte Heer in de hemel (*Hd 26:16-18*). Aan hem is het apostelschap onder de volken en aan de twaalf dat onder het volk Israël toevertrouwd (*Gl 2:8*). Paulus' roeping door de verheerlijkte Heer in de hemel maakt ook het karakter van zijn dienst duidelijk. Die is er namelijk op gericht aan de gemeente te vertellen wat haar verbinding is met Christus in de hemel. Zoals al is opgemerkt, gaat het in deze brief daarom.

Na de afzender horen we over de geadresseerden. Er staat niet zomaar 'aan de gemeente in Efeze'. Er staat veel meer. De gelovigen daar worden aangesproken als "*heiligen en getrouwen*". Dat zegt veel over hun leven als gelovigen en over de geestelijke toestand waarin de gemeente in Efeze verkeert. Die geestelijke toestand is belangrijk voor wat Paulus gaat schrijven. Zou Paulus, als hij hen had moeten aanspreken als 'vleselijken' (*zie 1Ko 3:1*), over zulke verheven zegeningen tot hen hebben kunnen spreken? Als hij de diepgaande waarheden die hij aan de Efeziërs schrijft, aan de Korinthiërs had geschreven, waren er twee reacties mogelijk geweest:

- a. of ze hadden eenvoudig niet begrepen waar Paulus het over had en het afgedaan als gepraat van een man die met zijn hoofd in de wolken liep,
- b. of als ze wel verstandelijk hadden begrepen waar Paulus het over had, waren ze er vast nog trotser door geworden. Ze beroemden zich al op zoveel gaven en daar kwamen die zegeningen ook nog bij.

Hierdoor zie je dat iedere gemeente een brief krijgt die aansluit op de geestelijke toestand waarin ze verkeert. Die toestand wordt bepaald door het gedrag, de houding en de gezindheid van de individuele leden van de gemeente. Daarom is dit ook van toepassing op jou en mij als individuele christenen. Om het volle genot te kunnen hebben van de heerlijke dingen die Paulus in deze

brief ontvouwt, zullen jij en ik in een geestelijke toestand moeten zijn die de kwalificatie 'heiligen en getrouwen' rechtvaardigt.

In het geval van de Efeziërs geven deze kenmerken treffend de toestand weer die noodzakelijk is om de mededelingen in deze brief niet alleen te kunnen ontvangen, maar ze ook te begrijpen, ervan te genieten en uiteindelijk God ervoor te aanbidden. Ook zal de leer van de brief de praktijk van hun geloofsleven verder vorm geven.

De kwalificatie "*heiligen*" geeft aan dat de gelovigen in Efeze voor God zijn afgezonderd. In principe geldt van ieder kind van God dat het geheiligd is, dat wil zeggen dat het door en voor God apart is gezet van de ongelovige wereld. Bij de Efeziërs is dat niet alleen een positie, maar is ook in hun dagelijkse leven duidelijk te zien dat zij voor God afgezonderd zijn. Ze doen niet met de wereld mee, maar zijn er duidelijk van onderscheiden.

De kwalificatie "*getrouwen*" toont aan dat zij trouw zijn aan God en de Heer Jezus. Ze wijken niet af van de weg die God wil dat ze gaan. Het Griekse woord voor 'getrouwen' kan ook worden vertaald met 'gelovigen'. De gelovigen in Efeze zijn trouw en daarom kan Paulus hun deze brief schrijven.

Ook de toevoeging "*in Christus Jezus*" is van belang. Hiermee wordt aangegeven dat hun heilige en trouwe leven verankerd is in de positie die zij in Christus Jezus bezitten. Het gaat niet om hen, maar om Hem. Vaak komen in de brief uitdrukkingen als "*in Hem*" en "*in Christus*" voor. In dit hoofdstuk kom je hem al acht keer tegen. Het is de moeite waard dat zelf eens na te gaan.

De brief is geschreven aan de gemeente "*in Efeze*". In *Handelingen 18-20* kun je heel wat lezen over deze stad. Paulus heeft er het evangelie gepredikt. Hij is er drie jaar geweest (*Hd 20:31*) en heeft er veel tegenstand ondervonden (*Hd 19*). Als hij vertrokken is, laat hij die gemeente niet aan haar lot over. Hij besteedt nazorg door middel van Timotheüs (*1Tm 1:3*) en als deze er niet langer kan zijn, stuurt hij Tychicus (*2Tm 4:12*).

Hij heeft ook meegemaakt hoe de gemeente in Efeze uiteindelijk is afgeweken van het leven in overeenstemming met haar bijzondere voorrechten. Hij heeft er persoonlijk de pijn van gevoeld, want onder hen die in Asia zijn en die zich van hem hebben afgewend, zijn ook de gelovigen van Efeze, dat in de provincie Asia lag (2Tm 1:15).

De laatste vermelding van Efeze treffen we aan in de zendbrief van de apostel Johannes in *Openbaring 2:1-7*. Wat Johannes daar schrijft, laat zien waarmee het verval is begonnen, het verval dat zich door de eeuwen heen in de christelijke kerk zou voltrekken en zich nu bijna voltrokken heeft. Het sluit aan op wat Paulus heeft voorzien en waarvoor hij de gemeente in Efeze heeft gewaarschuwd in *Handelingen 20:29-30*.

V2. Hij moet dat voor ogen hebben gehad als hij de heiligen en getrouwen “genade” en “vrede” toewenst. Niet zomaar genade en vrede, maar “genade ... en vrede van God onze Vader en van [de] Heer Jezus Christus”. In *Handelingen 20:32* heeft hij hen ook al toevertrouwd aan “God en het Woord van Zijn genade”. Hij weet dat, als het gaat om het vasthouden van de heerlijke zegeningen die in deze brief naar voren komen, de toekomst er niet rooskleurig uitziet. Maar wat een bemoediging, ook voor jou en mij, dat de genade altijd overvloedig aanwezig zal zijn.

Als je leeft in een levende verbinding met God als Vader en met Jezus als Heer en Christus, mag je weten door die genade omgeven te zijn. Het gevolg is dat je vrede in je hart ervaart, waarmee je door de donkerste tijd heen kunt gaan. De brief begint én eindigt met genade en vrede (*Ef 6:23-24*). Is het niet mooi om te zien dat de hele inhoud van deze brief dus als het ware tussen ‘genade en vrede’ ingeklemd zit?

Lees nog eens Efeziërs 1:1-2.

Verwerking: Wat zeggen ‘genade’ en ‘vrede’ jou?

Geestelijke zegening | vers 3

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

Gezegend zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening in de hemelse [gewesten] in Christus, ...

V3. Met vers 3 begint een lange zin die helemaal doorloopt tot en met vers 14. Vanaf vers 3 komt er één ononderbroken stroom van zegeningen over je heen. Het is net alsof Paulus pas na vers 14 stopt om adem te halen. In dit gedeelte lees je over de bron, het middelpunt, het gebied, de aard, het begin en het doel van al die zegeningen.

Dit gedeelte laat zich in drie delen onderverdelen. Elk deel sluit af met een lofprijzing op Gods heerlijkheid (*verzen 6,12,14*):

- vers 6 sluit het deel af dat gaat over de wil van God (*verzen 3-6*);
- vers 12 sluit het deel af waarin het werk van de Zoon centraal staat (*verzen 7-12*);
- vers 14 ten slotte sluit het deel af dat handelt over de Heilige Geest (*verzen 13-14*).

Je ziet dat de drie Personen van de Godheid bij de zegeningen van de christen betrokken zijn.

Als Paulus na de inleidende woorden (*verzen 1-2*) wil gaan schrijven over de zegeningen van de christen, stijgt er eerst een lofprijzing tot God uit zijn hart op. Hij is diep onder de indruk van alles wat hij – en iedere christen – van God heeft gekregen. Daarvoor looft en eert hij God. Wat een prachtig begin! Met het “gezegend” dat hij uitspreekt, wil hij tot uiting brengen dat van God alleen goede dingen te zeggen zijn. Zegenen betekent namelijk ‘ten goede zeggen’.

Hij noemt God hier “de God en Vader van onze Heer Jezus Christus”. God wordt hier dus gezien als God en als Vader. Het zijn de twee betrekkingen waarin Hij tot Zijn Zoon staat. Het zijn ook de twee betrekkingen waarin Hij tot de gelovige staat. Hij is ook de God en Vader van ieder van Zijn kinderen. De Zoon is “onze Heer Jezus Christus”. Paulus noemt Hem bij Zijn volle naam.

- Hij is “Heer”, Hij heeft alle gezag.
- Hij is “Jezus”, dat is de naam die Hij kreeg, toen Hij geboren werd (Mt 1:21) en die Zijn vernedering en nederigheid aangeeft.
- Hij is “Christus”, dat is ‘Gezalfde’. Die naam drukt uit dat God in Hem al Zijn raadsbesluiten gaat vervullen, terwijl Christus daarin Zelf de centrale plaats inneemt.

De beide namen waarmee God wordt genoemd, zien op Zijn verhouding tot de Heer Jezus. Voor de Heer Jezus als Mens is Hij God. Hij noemt Hem op aarde ‘Mijn God’. Voor Hem als de eeuwige Zoon is Hij Vader. In *Johannes 20:17* noemt de Heer beide namen en Hij verbindt de discipelen met Zich als Hij zegt: “Ik vaar op naar Mijn Vader en uw Vader, naar Mijn God en uw God.” Met het noemen van deze namen wijst Hij in de kiem op de specifiek christelijke zegeningen die hieruit voortvloeien.

Deze namen van God, verbonden met Zijn Zoon, vormen het uitgangspunt voor de brief die we nu voor ons hebben. Onze zegeningen houden verband met deze twee namen. De God en Vader van onze Heer Jezus Christus is de absolute bron van al onze zegeningen.

Met deze naam hebben de gelovigen van het Oude Testament God niet gekend. Maar toen was er ook nog geen sprake van een opgestane en verheerlijkte Heer en met Hem in die positie staan de zegeningen van deze brief in verbinding. De opgestane en door God verheerlijkte Heer is het *middelpunt* ervan. En wij hebben er deel aan gekregen door onze verbinding met zowel God de Vader als met de Heer Jezus Christus. We hebben er deel aan gekregen omdat die zegeningen ons niet alleen beloofd zijn,

maar ook al in ons bezit zijn. Er staat niet dat God ons ermee *wil* zegenen, maar dat Hij ons ermee *heeft* gezegend.

We kunnen nu gaan kijken naar de *aard* van die zegeningen. Er staat dat het “*geestelijke zegening*” betreft. Wat dat inhoudt, wordt duidelijk als we een vergelijking maken met de zegeningen van Israël. Als Israël gehoorzaam was, zou het mogen rekenen op zegeningen die ze van het land en uit de bodem konden halen. Je leest dat bijvoorbeeld in *Deuteronomium 8:7-10*. Hun zegeningen zijn dus onder voorwaarde beloofd en ze zijn stoffelijk, materieel. Je kunt ze met je handen vatten.

De zegen van de christen is geestelijk. Die zegen kun je niet met je handen vatten; die kun je alleen op een geestelijke wijze ‘vatten’, namelijk met je hart (*zie verzen 17-18*). Aan het verkrijgen ervan is ook geen voorwaarde verbonden. ‘De geestelijke zegen’ is het onvoorwaardelijke deel van iedere christen. (Even ter herinnering: Wat wel als voorwaarde is gesteld, is dat ze alleen te *genieten* is door ‘heiligen en getrouwen’ (*zie vers 1*).

De vergelijking met Israël is ook verduidelijkend als het gaat om het *gebied* waar de zegen te vinden is. De zegen van Israël bevond zich op aarde, waar ze met hun voeten stonden (*Jz 1:3*). Die van de christen bevindt zich “*in de hemelse [gewesten]*”, met de nadere specificatie “*in Christus*”. Die toevoeging vormt de kern van alle ontvangen zegeningen. Geen enkele zegen is ons geschonken buiten Christus om.

Voor God en de Vader is alles verbonden met Hem, de Man van Zijn welbehagen, Die Zijn hele wil heeft volbracht. Alles wat een almachtig God maar kon bedenken, om als beloning te geven voor wat de Heer Jezus heeft gedaan, heeft God Hem gegeven (*Mt 11:27; Jh 3:35; 13:3*). Het grote wonder van de genade is nu dat ieder die in Hem gelooft (*vers 13*), deelt in wat Hij heeft gekregen (*Jh 17:22,26*).

Er is nog een woord waar ik op wil wijzen voor we naar het volgende vers gaan en dat is het woord “*alle*”. Je kunt uit het voorgaande wel de conclusie trekken dat God geen enkele zegen ach-

tergehouden heeft, maar dit 'alle' legt er nog eens de nadruk op. Een volheid van zegen is het deel van ieder die 'in Christus' is. Dat het om een volheid gaat, kun je ook zien aan het woord 'zegening', dat enkelvoud is.

Die volheid van zegen kun je ook zó samenvatten: het eeuwige leven. Ieder die gelooft in de Heer Jezus, heeft eeuwig leven gekregen (zie o.a. Jh 3:14-16). In 1 Johannes 5:20 staat van Hem: "*Deze is de waarachtige God en het eeuwige leven.*" Dus ieder die eeuwig leven heeft, heeft de Zoon als zijn leven. De conclusie is dat allen die geloven, delen in alles wat van de Zoon is.

Als je kijkt hoe Johannes de zegen benadert en hoe Paulus dat doet, is er een verschil op te merken. Johannes heeft het erover dat het leven, de Zoon, in ons is. Paulus spreekt erover dat wij in de Zoon, in Christus, zijn en in die positie onze zegeningen hebben ontvangen. Dit spreekt elkaar niet tegen, maar vult elkaar aan.

Tot slot van dit stukje wil ik je erop wijzen dat veel christenen zich niet bewust zijn van de rijkdom die ze in Christus bezitten. Het vergaat hun als het oude vrouwtje dat van haar zoon uit het buitenland een cheque voor een groot bedrag kreeg. Ze wist niet wat ze ermee moest doen. Zij vond het best een aardig stukje papier en de enige waarde die het voor haar had, was het besef dat het van haar zoon kwam. Ze hing de cheque aan de muur, meer deed ze er niet mee. Maar daarvoor had haar zoon de cheque niet gestuurd. Hij wilde dat ze de cheque zou verzilveren om verder zonder zorgen te leven.

Het voorbeeld gaat niet helemaal op, maar het maakt wel duidelijk hoe menig christen aankijkt tegen de door God geschonken zegeningen. Ik hoop van harte dat het bij jou niet zo is, maar dat je zult gaan genieten van alles wat God in Christus ook aan jou gegeven heeft. En wat God gegeven heeft, is in deze brief in ruime mate aanwezig.

Lees nog eens Efeziërs 1:3.

Verwerking: Waaraan denk jij bij de naam 'God' en waaraan bij de naam 'Vader'?

Uitverkoren | vers 4

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

..., zoals Hij ons in Hem heeft uitverkoren vóór [de] grondlegging van [de] wereld, opdat wij heilig en onberispelijk zouden zijn vóór Hem in [de] liefde, ...

V4. Nadat Paulus in vers 3 in algemene bewoordingen over de zegen heeft gesproken, begint hij in vers 4 met het uitpakken ervan. Dit vers begint met de eeuwigheid die achter ons ligt (“vóór [de] grondlegging van [de] wereld”) en eindigt in de eeuwigheid die vóór ons ligt, als we bij God zijn (“vóór Hem”). Maar ook in het heden geldt dit vers al. Als er staat “opdat wij heilig en onberispelijk zouden zijn vóór Hem in [de] liefde”, wil dat zeggen dat God ons nu ook al zo ziet. Zo kijkt Hij naar ons. Zo heeft God het gewild, zo is Zijn raadsbesluit en zo is het gebeurd.

Maar welke aanleiding heeft God om zo te beslissen en zo te handelen? Die vindt Hij niet bij ons. *Hoofdstuk 2:1* zegt dat wij dood waren in onze overtredingen en zonden. En met iemand die dood is, is niets te beginnen. De aanleiding vindt Hij dan ook niet in iets van de mens, van jou of mij, maar in Zichzelf en in Zijn Zoon. God heeft ons namelijk uitverkoren “in Hem”, dat is in Christus. Christus is in de eeuwigheid altijd de vreugde van God geweest. Nu heeft het God behaagd om in de volmaakte gemeenschap die er altijd tussen Hem en Zijn Zoon is geweest, anderen te betrekken.

Zijn voornemen is altijd geweest dat Hij ook van anderen kan genieten, zoals van Zijn Zoon. Dat kan niet buiten de Zoon om. Daarom moet het ín de Zoon zijn. Zoals ieder mens van nature ‘in Adam’ is – dat is: in deze eerste mens gezien wordt, als onlosmakelijk met hem verbonden –, zo heeft God bepaald dat iedere gelovige onlosmakelijk verbonden is met Zijn Zoon.

Hij heeft dat bepaald in de eeuwigheid, voordat hemel en aarde zijn geschapen. Er was toen niets anders dan de Vader en de Zoon

en de Heilige Geest en de volmaakte liefde tussen Hen. De Heer Jezus verwijst daarnaar en vraagt op grond daarvan: *“Vader, die U Mij hebt gegeven – Ik wil dat waar Ik ben, ook zij bij Mij zijn, opdat zij Mijn heerlijkheid aanschouwen die U Mij hebt gegeven, omdat U Mij hebt liefgehad vóór de grondlegging van de wereld”* (Jh 17:24). Vóór de grondlegging van de wereld heeft God mensen gekozen uit de mensen die op aarde zouden leven om hen bij Zich te hebben.

De reden voor dit handelen van God is Zijn liefde voor Zijn Zoon. Je ziet dat ook aan het ‘in Hem’ aan het begin van dit vers. Als je over de uitverkiezing gaat nadenken, kunnen er veel vragen in je opkomen. Je kunt je afvragen: Waarom ik wel en zoveel anderen niet? Zijn al die anderen dan uitgekozen om verloren te gaan?

Een paar opmerkingen kunnen je misschien helpen. Een eerste opmerking is dat niemand uitgekozen wordt om verloren te gaan. Ieder mens is verloren en ligt onder het oordeel vanwege zijn eigen zonden: *“Want allen hebben gezondigd en komen tekort aan de heerlijkheid van God”* (Rm 3:23). Als God ondanks dit algemene oordeel mensen aan dat oordeel onttrekt, is dat niet onrechtvaardig van God, maar Zijn soevereine ontferming.

Ten tweede moet je eens naar Israël kijken. Dat volk is door God uit alle volken uitverkoren om Zijn volk te zijn. Hij heeft dat gedaan puur op grond van Zijn eigen liefde voor hen (Dt 7:7-8). Betekent dit, dat Hij niets meer met de andere volken te maken wilde hebben? Nee, Hij wilde juist dat Israël voor die andere volken een getuigenis zou zijn. Daardoor konden zij ook tot de kennis van de ene, ware God komen. Kijk maar in het boek *Jona*.

Uitverkiezing is dus iets wat volledig van God uitgaat, los van de toestand waarin de mens zich bevindt. Je moet bij God horen om daar inzicht in te krijgen. Daarom is het een waarheid die alleen door gelovigen kan worden begrepen. Tot de ongelovige moet gezegd worden dat hij zich moet bekeren, omdat hij anders verloren gaat.

Om dit te illustreren het volgende voorbeeld. Boven een deur hangt een bordje waarop staat dat iedereen wordt uitgenodigd

binnen te komen om een groot cadeau in ontvangst te nemen. Velen lopen voorbij. Enkelen gaan naar binnen. Wie naar binnen is gegaan, ziet, als hij zich omdraait, aan de binnenkant boven de deur een bordje hangen waarop staat: 'Jij bent uitverkoren.' Dit maakt duidelijk dat de waarheid van de 'uitverkiezing' alleen is voor hen die 'binnen' zijn.

Terug nu naar de uitdrukking 'vóór de grondlegging van de wereld'. Dat er dan nog niets van de schepping te zien is, is voor God geen probleem. Hij staat boven de tijd. Voor Hem is het altijd tegenwoordige tijd. Hij weet precies wat er over een uur of over een eeuw zal gebeuren. Als Hij in de toekomst kijkt, is de toekomst voor Hem heden. Dat is eenvoudig een van Zijn verhevenheden waardoor Hij God is. Luister naar wat Hij in *Jesaja* zegt: *"Denk aan de dingen van vroeger, van oude tijden af, dat Ik God ben en niemand anders. [Ik ben] God, en er is er geen als Ik, Die vanaf het begin verkondigt wat het einde zal zijn, van oudsher [de dingen] die nog niet plaatsgevonden hebben"* (Js 46:9-10). Voor jou en mij is dat niet te vatten. Maar we kunnen het wel geloven en bewonderen.

Het is al indrukwekkend oog te krijgen voor de majesteit van God. Het wordt nog indrukwekkender als je gaat ontdekken dat God in Zijn soevereiniteit ook nog eens aan jou en mij persoonlijk heeft gedacht om ons voor Zichzelf te bezitten. Dit is niet uit te leggen. Je kunt alleen maar op je knieën gaan en Hem ervoor aanbidden. Hoe zou je immers kunnen uitleggen dat Hij jou heeft uitverkoren uit al die miljarden mensen tot zo'n verheven positie: *"Vóór Hem"*? Dit maakt volkomen duidelijk dat deze zegen zijn oorsprong alleen vindt in het hart van God Zelf.

Dat de zegen van de uitverkiezing vastgesteld is vóór de grondlegging van de wereld, wil zeggen dat de zonde die in de wereld gekomen is, hierop geen enkele invloed kan hebben. God is niet verrast door het feit dat mensen die Hij heeft uitverkoren, zondaren zijn geworden. Dit probleem wordt hier niet genoemd. In *hoofdstuk 2* zal Paulus er wel op ingaan. Toch wordt de zonde hier wel verondersteld. Dat zien we als we op ons laten inwerken dat God ons *"heilig en onberispelijk"* voor Zich wil hebben. Wie in

Gods tegenwoordigheid komt, moet helemaal beantwoorden aan Wie Hij is in Zijn heiligheid, dus zonder enige smet van de zonde.

Daarom heeft Hij bepaald dat allen die Hij deze plaats geeft, 'heilig en onberispelijk' zijn. 'Heilig' wil zeggen 'apart gezet met het doel voor God te zijn'. 'Onberispelijk' wil zeggen dat er geen enkele smet van de zonde aanwezig is, volkomen geschikt om in de tegenwoordigheid van God te zijn, Die de zonde niet kan zien of dulden. Hiermee is voldaan aan de eis van Gods heiligheid en gerechtigheid. Op welke wijze dat is gebeurd, zullen we in *vers 7* zien. Je zou kunnen zeggen dat met dit onderdeel van Gods voornemen is voldaan aan *"de boodschap die wij [de apostelen] van Hem gehoord hebben en u verkondigen, dat God licht is en dat in Hem in het geheel geen duisternis is"* (1Jh 1:5).

Maar hiermee kan God niet tevreden zijn. Hij wil niet alleen niets op ons aan te merken hebben, Hij wil ook dat wij ons thuis voelen in Zijn liefde. Hij heeft ons binnengebracht in een sfeer die pure, zuivere, dat is Goddelijke, liefde ademt. God is pas tevreden als ook duidelijk tot uiting komt dat Zijn voornemen volkomen overeenstemt met Zijn natuur van liefde. Wie in Gods tegenwoordigheid is, ziet heiligheid en liefde, waar hij ook kijkt.

Lees nog eens Efeziërs 1:4.

Verwerking: Denk er eens over na waarom God jou heeft uitverkoren en dank Hem ervoor dat Hij het heeft gedaan.

Tevoren bestemd | verzen 5-6

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

..., 5 terwijl Hij ons tevoren door Jezus Christus tot [het] zoonschap voor Zichzelf bestemd heeft, naar het welbehagen van Zijn wil, 6 tot lof van [de] heerlijkheid van Zijn genade, waarmee Hij ons begenadigd heeft in de Geliefde, ...

Inleiding. In vers 4 gaat het over de plaats die wij nu voor God innemen. We kunnen nu zonder schroom voor God staan, omdat Hij ons daarvoor geschikt heeft gemaakt. Hij ziet niets meer in ons wat in strijd is met Zijn natuur, die licht en liefde is.

V5. Vers 5 gaat nog een stapje verder. Daarin gaat het over de verhouding waarin wij nu tot God staan. Dat is die van zonen. Ook hiertoe heeft God ons “tevoren” bestemd, ook van vóór de grondlegging der wereld. Je kunt dus spreken van een ‘voorbestemming’.

Terwijl ‘tevoren’ terugziet, laat “bestemd” ons vooruitkijken. Daar zien we het doel van Gods plan, namelijk dat Hij ons als zonen voor Zichzelf wil hebben. Het woord “zoonschap” komt ook voor in *Romeinen* 8:15,23; 9:4 en *Galaten* 4:5 en betekent ‘het stellen als zoon’. God heeft jou als zoon vóór Zich gesteld. In die verhouding sta je nu voor Hem. Onbegrijpelijk, maar waar!

God heeft veel engelen in Zijn omgeving en zij dienen Hem, maar in hen kan God de Vader nooit die vreugde vinden die Hij in de Zoon vindt. Die vreugde vindt Hij alleen in de Zoon én in hen die met de Zoon verbonden zijn en daardoor in dezelfde relatie tot Hem staan als *de* Zoon.

Let erop dat er dit keer niet staat ‘in Jezus Christus’, maar “*door Jezus Christus*”. Als het gaat om de verhouding waarin wij als zonen voor God staan, zijn we niet gelijk aan *de* Zoon. Altijd zal er onderscheid blijven tussen Hem, Die de eeuwige Zoon is, en ons die tot zonen gemaakt zijn, omdat wij dat niet waren. Dit onder-

scheid zie je ook in *Johannes 20:17* waar de Heer Jezus zegt: “Ik vaar op naar Mijn Vader en uw Vader en naar Mijn God en uw God” en niet: ‘Ik vaar op naar *onze* Vader en naar *onze* God’.

Door ons als zonen te ‘adopteren’ doet God veel meer dan tegemoetkomen aan de nood waarin we waren vanwege onze zonden. Voor dat laatste was vergeving voldoende geweest. Maar je weet het: het gaat hier om de verlangens van Gods eigen hart en niet om onze nood. Om dat verlangen te vervullen heeft Hij zonen ‘geadopteerd’. Hij heeft mensen die nergens recht op hadden, opgenomen in Zijn familie en als zonen voor Zich gesteld.

Behalve zoon ben je ook nog kind van God. Kindschap en zoon-schap zijn verschillende aanduidingen die beide een bepaalde verhouding tot God aangeven. Je bent niet pas ‘zoon’ wanneer je volwassen bent. Je bent vanaf je bekering zowel kind als zoon. Kind van God geeft aan dat je uit God geboren bent en Zijn natuur gekregen hebt. In zoonschap zien we het verlangen van God om gemeenschap met Zijn kinderen te hebben. Van je kinderen kun je genieten, maar met je zoon bespreek je ook zaken. In de zakenwereld zie je wel een naam als ‘Jansen en Zonen’, maar niet ‘Jansen en Kinderen’. Bij zoonschap gaat het om het delen van dezelfde interesses. Dat is waaraan God heeft gedacht toen Hij ons aannam als zonen.

Toen Hij dat deed, handelde Hij “naar het welbehagen van Zijn wil”. Dit is weer zo’n mooie uitdrukking die aangeeft hoe God tot dit handelen is gekomen. Als Hij het alleen had gedaan omdat Hij het wilde, had dat de nadruk gelegd op Zijn soevereiniteit, maar dan was Zijn innerlijke motief verborgen gebleven. Daarom wordt aan Zijn wil het ‘welbehagen’ verbonden. Het laat de vreugde zien waarmee God Zijn wil uitvoert.

Een prachtig voorbeeld van dit woord vind je in de evangeliën. Daar hoor je enkele keren: “Deze is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik welbehagen heb gevonden” (*Mt 3:17; 17:5*). In deze uitspraak hoor je hoe verheugd de Vader is over Zijn Zoon. Die vreugde is er bij de Vader omdat de Heer Jezus, als enige Mens op aarde, volmaakt doet wat Hij wil. De Heer Jezus zegt daarover: “Mijn voedsel is, dat

Ik de wil doe van Hem Die Mij heeft gezonden en Zijn werk volbreng" (Jh 4:34). Het motief van het handelen van de Vader ligt dus in het welbehagen dat Hij in de Heer Jezus heeft.

V6. Zijn doel hiermee is: *"De lof van de heerlijkheid van Zijn genade."* Niet slechts 'Zijn genade', maar *"de heerlijkheid van Zijn genade"*. Zijn genade zou al zichtbaar zijn geworden als Hij ons onze zonden had vergeven. We hadden het oordeel, de hel, verdiend. Als Hij ons daaraan niet prijsgeeft, maar ons ervan behoudt, zouden we Hem daar ook al eeuwig lof en eer voor geven. Maar zoals je hebt gezien, had Hij met ons een veel hoger plan. We mogen bij Hem zijn als zonen. Daarom is het niet langer alleen 'Zijn genade', maar *'de heerlijkheid van Zijn genade'*.

Zoals bij *vers 3* al is opgemerkt, eindigt hiermee het eerste onderdeel van het gedeelte van de *verzen 1-14*. Het onderdeel dat nu volgt, laat zien wat God gedaan heeft om ons deze heerlijke plaats voor Zichzelf te geven en wat de gevolgen daarvan zijn in de toekomst. Dit onderdeel eindigt in *vers 12*, opnieuw met de *"lof van Zijn heerlijkheid"*.

Tot nu toe heb je gehoord over het voornemen van God. In het deel dat nu volgt, laat Paulus zien welke stappen God, om zo te zeggen, heeft gezet om dit voornemen uit te werken. De eerste stap is dat *"Hij ons begenadigd heeft in de Geliefde"*. Dit is weer zo'n schitterende uitdrukking. Het 'begenadigd' zijn heeft de betekenis van 'aangenaam gemaakt'. Het ziet op de gunst waarin we nu voor God staan (zie *Rm 5:1*).

Jij en ik zijn niet aangenaam in onszelf. We zijn dat geworden omdat God ons aanziet in Zijn Zoon, Die hier met het veelzeggende woord 'Geliefde' wordt aangeduid. Er staat niet 'in Christus' of 'in Hem' zoals in de voorgaande verzen. Dat zou hier niet voldoen. Het gaat niet om de *positie* die de Heer Jezus voor God inneemt. Nee, het gaat om *Wie* de Heer Jezus *Zelf* is voor God.

Het woord 'Geliefde' laat zien hoezeer de Heer Jezus het bijzondere voorwerp van Gods genegenheid en welbehagen is. Alle liefde van de Vader richt zich op Zijn Zoon. Dat was al zo in de

eeuwigheid. Tijdens Zijn leven op aarde heeft de Heer Jezus de Vader nog een extra reden gegeven om Hem lief te hebben. Dat lees je in *Johannes 10:17*: *“Daarom heeft de Vader Mij lief, omdat Ik Mijn leven afleg, opdat Ik het weer neem.”* Daarmee doelt Hij op het werk dat Hij ging volbrengen op het kruis. Daar zou Hij de Vader bovenmate verheerlijken. Dat gaf de Vader een nieuwe aanleiding om Hem lief te hebben. En in Deze, door de Vader Geliefde, zijn wij begenadigd of aangenaam gemaakt.

In het Oude Testament vind je hiervan een mooi beeld. Je leest in *Leviticus 1* over het brandoffer. Dat stelt de Heer Jezus voor in Zijn volle toewijding aan God. In *Leviticus 7:8* staat dan: *“En de priester die iemands brandoffer aanbiedt, voor die priester is de huid van het brandoffer dat hij aangeboden heeft.”* Hier zie je in beeld waarover we in deze brief lezen. De priester krijgt de huid van het brandoffer, hij mag zich ermee bekleden.

Zo is het nu ook met de gelovige. De priester stelt de gelovige voor die aan God vertelt over wat de Heer Jezus voor Hem heeft gedaan (dat is wat wij nu onder ‘offeren’ verstaan). De gelovige die dat doet, mag weten dat hij ‘aangenaam gemaakt is in de Geliefde’. Het is zo, dat de Vader de Heer Jezus ziet als Hij ons ziet, want Hij ziet ons bekleed met Hem.

Lees nog eens Efeziërs 1:5-6.

Verwerking: Waarom heeft God jou als zoon willen hebben?

De verborgenheid van Gods wil | verzen 7-9

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

..., 7 in Wie wij de verlossing hebben door Zijn bloed, de vergeving van de overtredingen, naar de rijkdom van Zijn genade, 8 waarmee Hij jegens ons overvloedig is geweest in alle wijsheid en inzicht; 9 daar Hij ons de verborgenheid van Zijn wil bekend heeft gemaakt, naar Zijn welbehagen, ...

V7. In deze verzen zien we de volgende stappen die God heeft gezet om Zijn voornemen te realiseren. We hebben al gezien dat God ons ‘aangenaam gemaakt heeft in de Geliefde’. Nu lezen we wat we nog meer hebben gekregen in die Geliefde, want op Hem heeft het “*in Wie*” aan het begin van *vers 7* betrekking. We hebben in Hem ook “*de verlossing*” en “*de vergeving*”. Je kunt zeggen dat dit de middelen zijn, waarmee de wil van God ten aanzien van ons kon worden vervuld. Zowel vergeving als verlossing is door het werk van Christus tot stand gebracht. Beide waren nodig, omdat de zonde in de wereld was gekomen.

‘Verlossing’ was nodig omdat wij volledig in de macht van de zonde waren. Onszelf bevrijden konden we niet, maar door het bloed van Christus is verlossing tot stand gekomen. Dit wordt mooi geïllustreerd in *Exodus 12*. Het volk Israël is in slavernij in Egypte en God gaat het daaruit verlossen. De basis voor deze verlossing is het bloed van een lam dat moest worden geslacht. In *Exodus 12:2-13* kun je lezen wat de Israëliet met dat bloed moest doen en wat het voor God betekende. Op grond van het bloed gaat het oordeel aan de Israëliet voorbij én vindt er verlossing plaats uit de macht van Egypte.

Het zal je duidelijk zijn dat het lam in Egypte een beeld is van het Lam van God, de Heer Jezus. Wat jij had verdiend, heeft Hij in jouw plaats ondergaan. In Hem ben jij verlost, heb jij de verlossing ontvangen.

Behalve verlossing was ook ‘vergeving’ van je overtredingen nodig. Je was niet alleen in de macht van de zonde, je leefde er ook naar. Dat maakten je daden goed duidelijk. Wat je deed, was in alle opzichten een overtreden van wat God heeft gezegd. Overtredingen vragen altijd om straf. Maar hoe geweldig is het nu dat God niet jou daarvoor heeft gestraft, maar Zijn eigen Zoon. In Hém heb je vergeving ontvangen.

Hoewel verlossing en vergeving hebben gebracht wat je nodig had, staat jouw nood hier niet op de voorgrond. Nee, het is de bedoeling van de Heilige Geest om in de verlossing en de vergeving “de rijkdom van Zijn [d.i. Gods] genade” te onderstrepen. Op die manier komen Góds hart en gezindheid tot uiting.

In dit vers, waar wij erbij betrokken zijn met onze zonden, komt ‘de rijkdom van Zijn genade’ tot uiting. In *vers 6*, waar alles alleen om God gaat, is het ‘de heerlijkheid van Zijn genade’. De rijkdom van Zijn genade staat tegenover de armoede van onze zonden waarin wij ons bevonden. Tevens is het niet slechts een genade die voorziet in wat nodig is. God voorziet niet in de mate van onze behoeften, maar in veel meer. Hij voorziet naar *Zijn* rijkdom.

V8. Die rijkdom wordt verwoord in de *verzen 8-9*. Je ziet daar de dode, onmachtige zondaar (jij!) opgetild tot een zo grote hoogte dat hij (jij!) inzicht krijgt in de geheimen van Gods hart, zodat hij (jij!) die met Hem kan delen. Ook hierbij gaat het om plannen van God die Hij van eeuwigheid in Zijn hart had, maar waarvan de volle verwerkelijking nog moet komen.

Het is dus iets anders dan wat je tot nu toe hebt gezien, namelijk wat er in Gods hart was voor jou en wat Hij ook heeft waargemaakt. Je hebt er deel aan: je bent gezegend met alle geestelijke zegening; je bent uitverkoren; God ziet je als heilig en onberispelijk; Hij heeft je als zoon aangenomen; je bent aangenaam gemaakt in de Geliefde; Hij heeft je verlost en vergeven. Het staat allemaal in de *verzen 3-7*. Allemaal echt helemaal waar.

Maar, alsof het niet op kan, heeft Hij daarnaast nog meer zegeningen voor je klaarliggen. Die komen nu aan de orde. Ook daar

wil Hij je in laten delen, opdat je nu al kunt gaan genieten van wat nog komt. Om wat er in Zijn hart is met jou te kunnen delen, heeft Hij in de overvloed van de rijkdom van Zijn genade jou “*alle wijsheid en inzicht*” ter beschikking gesteld. Hoe zouden we iets van Gods plannen en daden kunnen begrijpen, als Hij Zelf ons daartoe niet in staat stelt? Ook hier tref je weer overvloed aan: God geeft niet mondjesmaat wijsheid en inzicht, maar “*alle*”.

Hij weet precies wat nodig is om ons binnen te voeren in de plannen van Zijn hart. Daarvoor heeft Hij ons eerst tot zonen gemaakt. Zoals je nog wel zult weten, heeft Hij dat juist gedaan om Zijn gedachten met ons te kunnen delen. Als zonen heeft Hij ons ‘opgetild’ tot een positie waar Hij op Zijn niveau met ons kan spreken. Daarbij heeft Hij ons voorzien van ‘alle wijsheid en inzicht’. Je kunt wel iets willen bekendmaken, maar als je ‘doelgroep’ er niets van begrijpt, schiet je er niet veel mee op. Zo heeft God dus niet gedaan.

V9. God heeft ons wijsheid en inzicht gegeven omdat “*Hij ons de verborgenheid van Zijn wil bekend heeft gemaakt*”. Hier heb je wat God met ons wil delen. Het gaat om dingen die Hij nog nooit aan iemand heeft verteld, ook niet aan iemand van Zijn volk in het Oude Testament. Wat die verborgenheid inhoudt, staat in de *verzen 10-11*. Het betreft de regering van de Heer Jezus over alle dingen.

Nu zou je kunnen zeggen: ‘Maar dat was toch geen verborgenheid; dat was toch ook in het Oude Testament bekend?’ En dan kun je daarvoor bijvoorbeeld verwijzen naar *Psalm 8*. Daar heb je gelijk in. Toch is dat niet de verborgenheid waar het hier over gaat. Déze verborgenheid gaat over de regering van de Heer Jezus over alle dingen *samen met de gemeente*. Dat is niet bekendgemaakt in het Oude Testament. De apostel Paulus heeft de speciale bediening gekregen om deze verborgenheid bekend te maken. In *hoofdstuk 3* zal hij dat nader toelichten.

De verborgenheid van de eenheid tussen de Heer Jezus en de gemeente is voor de wereld nog steeds een verborgenheid. In *1 Johannes 3:2* lees je eenzelfde gedachte: “*Geliefden, nu zijn wij kin-*

deren van God, en het is nog niet geopenbaard wat wij zullen zijn." Johannes bedoelt te zeggen dat de wereld nog niets ziet van het feit dat wij kinderen van God zijn. Dat zal de wereld pas zien wanneer de Heer Jezus terugkomt en wij met Hem (Ko 3:4; 2Th 1:7-10).

De verborgenheid is alleen bekendgemaakt aan hen die tot de gemeente behoren. Helaas is zelfs voor veel leden van de gemeente deze eenheid nog steeds een verborgenheid. Allen die menen dat de gemeente de voortzetting van Israël is, beseffen niet dat de gemeente haar oorsprong en doel in de hemel heeft. Juist door hun gericht zijn op de aarde gaan zulke christenen voorbij aan het 'welbehagen' van God.

God vindt er Zijn vreugde in deze dingen in deze tijd aan de Zijnen mee te delen. Kijk nog maar eens naar *vers 6* waar je ook over het welbehagen van God leest. Daar is het Zijn vreugde om zonen voor Zichzelf te hebben, ook nu al. Hier is het Zijn vreugde om die zonen bekend te maken wat Hij in de toekomst met Christus en de gemeente gaat doen.

God was in het geheel niet verplicht om dit geheim, "*dat Hij Zich had voorgenomen in Zichzelf*" (*vers 10*), met ons te delen, maar Hij wilde het zo graag. Nog eens valt hier de nadruk op het feit dat al Zijn voornemens in Hemzelf hun oorsprong hebben. Hij had geen enkele verplichting tegenover wie dan ook om die bekend te maken. Hij had Zijn voornemens voor Zich kunnen houden. Toch is Hij ermee naar buiten gekomen en heeft ze bekendgemaakt aan een door Hemzelf geselecteerde groep mensen. Is het geen groot wonder dat jij en ik daarbij mogen horen?

Lees nog eens Efeziërs 1:7-9.

Verwerking: Ga nog eens na welke stappen God heeft gezet voor het uitvoeren van Zijn voornemens en dank Hem voor elke stap.

Alles onder één Hoofd | verzen 10-12

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

..., 10 dat Hij Zich had voorgenomen in Zichzelf aangaande [de] bedeling van de volheid der tijden, om alles wat in de hemelen en wat op de aarde is onder één Hoofd samen te brengen in Christus; 11 in Hem, in Wie wij ook erfgenamen zijn geworden, waartoe wij tevoren bestemd waren naar [het] voornemen van Hem Die alles werkt naar de raad van Zijn wil, 12 opdat wij zouden zijn tot lof van Zijn heerlijkheid, wij die vooraf in Christus hebben gehoopt; ...

V10. In de verzen die we nu voor ons hebben, vertelt Paulus wat de verborgenheid van *vers* 9 inhoudt. In *vers* 10 wordt duidelijk dat God alles in Christus, als het ene Hoofd, zal samenbrengen. In *vers* 11 horen we dat wij ertoe bestemd zijn in Christus ook erfgenamen te zijn.

God zal dit voornemen in vervulling doen gaan in “[de] bedeling van de volheid der tijden”. Het woord ‘bedeling’ betekent hier de wijze waarop God in een bepaalde periode iets beheert en bestuurt. Misschien heb je wel eens gehoord van de ‘leer van de bedelingen’. Dat houdt in dat de geschiedenis van de mensheid in verschillende ‘bedelingen’ of perioden wordt ingedeeld.

De eerste bedeling is ‘de bedeling van de onschuld’ waarmee de periode van de schepping tot de zondeval wordt aangeduid. Daarin bestuurt God de schepping door Adam vóór de zondeval. Een volgende bedeling is die zonder wet. Dat is de periode die loopt van Adam na de zondeval tot Mozes. Dan volgt de periode van de wet, die loopt van Mozes tot Christus (*Rm* 5:13-14).

Elke bedeling heeft haar eigen kenmerken. Allemaal duren ze een bepaalde tijd. Gedurende die tijd bestuurt God de mens en Zijn schepping op een wijze die bij die tijd past. In alle bedelingen is de mens telkens opnieuw ongehoorzaam geworden aan God.

Daarmee heeft de mens ook steeds de zegen verspeeld die God beloofde als hij aan Hem gehoorzaam zou zijn.

Maar nu stelt God een bedeling in het vooruitzicht die genoemd wordt 'de volheid der tijden'. Dat is de periode waarin alle vorige bedelingen hun volheid, hun vervulling zullen vinden. Dit is overigens niet hetzelfde als wat in *Galaten 4:4* "de volheid van de tijd" wordt genoemd. Daar ziet 'volheid' op het verstrijken (vol worden) van een bepaalde tijd waarna de grote gebeurtenis, de geboorte van de Heer Jezus, plaatsvindt. Daar gaat het dus om de lengte of de duur van de tijd.

Hier, in *Efeziërs 1:10*, gaat het niet om de *tijdsduur*, maar om de *kenmerken*, dus wat deze bedeling inhoudt die zal aanbreken. Het gaat om wat de komende tijdsperiode karakteriseert. In de vorige bedelingen heeft de mens alles steeds weer verdorven. In de komende bedeling zal dat niet gebeuren. De garantie daarvoor ligt in Hem aan Wie God het bestuur in die bedeling heeft toevertrouwd: Christus.

Zoals gezegd, is de regering van Christus op zich geen verborgenheid. Maar de verborgenheid die dan openbaar zal zijn, laat zien dat het bestuur, de regering, in handen is van Christus én de gemeente. Christus en de gemeente besturen dan "alles wat in de hemelen en wat op de aarde is". Dit zal gezien worden in het duizendjarig vreedrijk; dan zal Christus het Hoofd zijn.

Al in *Genesis 1* en *2* zie je in beeld dat God dit van plan is. We zien daar hoe God eerst aan Adam, als het hoofd van de schepping, de heerschappij en het bestuur over de schepping toevertrouwt. Daarna geeft Hij Eva als zijn vrouw aan zijn zijde. Samen vormen ze de mens (*Gn 1:27*). Adam is ontrouw geworden, maar Christus zal trouw blijven. Hij zal regeren op een wijze die volmaakt tot eer en vreugde van God en tot zegen van de schepping zal zijn.

De heerschappij van Christus zal ook meer omvatten dan die van Adam. Adam heerste over de aarde, Christus zal heersen over de hemel én de aarde. In *Hebreeën 1:2* staat dat God de Heer Jezus "gesteld heeft tot Erfgenaam van alle dingen". Hij heeft recht op de

erfenis gekregen door Zijn werk op het kruis van Golgotha. In *Openbaring 5*, waar je Hem ziet als het Lam, staande als geslacht, is het moment aangebroken dat Hij het recht op de erfenis ook opeist. Hij is het waard!

V11. Maar wat zien we tot onze verbazing hier, in *Efeziërs 1*? Dat wij *“in Hem ... ook erfgenamen zijn geworden”!* Dat gaat toch je stoutste verwachtingen te boven?! Wij zijn geen ‘erfdeel geworden’, zoals de Herziene Statenvertaling ten onrechte vertaalt. Dat zou betekenen dat wij tot de erfenis behoren. Dat beantwoordt echter niet aan Gods voornemen. Wat wij hebben ontvangen, is veel heerlijker. We zullen niet de voorwerpen van zegen zijn, maar we zullen de uitdelers ervan zijn, samen met de Heer Jezus.

We zijn niet een erfdeel *geworden*, maar wij hebben met de Heer Jezus een erfdeel *ontvangen*. We zijn *“erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus”* (Rm 8:17). We lezen zelfs dat wij daartoe *“tevorens bestemd waren naar [het] voornemen van Hem Die alles werkt naar de raad van Zijn wil”*.

De uitdrukking ‘tevorens bestemd’ zijn we ook al in *vers 5* tegengekomen. Daar gaat het over het zoonschap. Hieraan kun je zien hoezeer in Gods voornemen ‘erfgenamen’ en ‘zoonschap’ bij elkaar horen. Die verbinding vind je ook in *Hebreeënen 1:2*, waar het over *de Zoon* gaat, en in *Galaten 4:7*, waar het over ons gaat. Zie ook *Lukas 15:11-12*.

In ‘zoonschap’ zie je hier vooral de verhouding tot God, je kunt zeggen de privékant. Zoonschap is immers voor God Zelf. In ‘erfgenamen’ zie je vooral de verhouding tot de erfenis, je kunt zeggen de publieke kant. Immers, straks zal de wereld openbaar door de Heer Jezus worden geregeerd, samen met ons. Dan is Hij gekomen om *“verheerlijkt te worden in Zijn heiligen en bewonderd te worden in allen die hebben geloofd”* (2Th 1:10).

Dit ligt in *“de raad van Zijn wil”* opgesloten. In *vers 5* schrijft Paulus over ‘het *welbehagen* van Zijn wil’ in verband met het ‘zoonschap’, en in *vers 9* over ‘de *verborgenheid* van Zijn wil’ in verband met de regering van Christus en de gemeente. Nu zie je dat er ook

een 'raad van Zijn wil is'. Deze drie uitdrukkingen samen geven weer dat God in Zijn welbehagen (*vers 5*) de verborgenheid (*vers 9*) uitwerkt naar Zijn raad (*vers 11*).

Zijn raad ligt vast, niets of niemand kan Hem daarin tegenhouden. Je kunt er vast op rekenen dat het gebeurt zoals Hij wil. Deze verzekering hebben we nodig omdat het gaat om iets wat nog moet komen. Het zoonschap is nu al je deel, de verborgenheid is nu al geopenbaard, maar de erfenis moet nog komen.

V12. En als de erfenis door ons in bezit wordt genomen, samen met Christus, zullen wij zijn "*tot lof van Zijn heerlijkheid*". In die tijd zullen wij één groot loflied op Zijn heerlijkheid zijn. Gods heerlijkheid zal in ons weerspiegeld worden. Bij Gods heerlijkheid mag je denken aan al Zijn voortreffelijke eigenschappen. Ze zullen in ons, in allen die zonen en erfgenamen zijn, zichtbaar worden. In iedere persoon van die ontelbare schare zal iets van Gods heerlijkheid, van Zijn voortreffelijkheden, te zien zijn. Hoe groot moet Hij zijn, Die een dergelijke heerlijkheid heeft! Hoe groot moet de lof zijn die Hem daarvoor gegeven zal worden.

Nu is er nog de vraag wie worden bedoeld met "*wij die vooraf in Christus hebben gehoopt*". Ik denk dat Paulus hierbij doelt op de Joden die in Christus geloven, die hun vertrouwen op Hem stellen voordat Hij openlijk verschijnt. In dit 'wij' sluit Paulus zichzelf in, want ook hij is van geboorte een Jood. In het volgende stukje zal ik hierover nog iets zeggen.

Lees nog eens Efeziërs 1:10-12.

Verwerking: De verborgenheid is dus bekendgemaakt. Vertel in je eigen woorden wat die verborgenheid inhoudt.

Verzegeld met de Heilige Geest | verzen 13-14

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

...; 13 in Wie ook u, toen u het Woord van de waarheid, het evangelie van uw behoudenis, hebt gehoord – in Wie u ook, toen u geloofd hebt, verzegeld bent met de Heilige Geest van de belofte, 14 Die [het] onderpand is van onze erfenis, tot [de] verlossing van de verkregen bezitting, tot lof van Zijn heerlijkheid.

V13. De verandering van “wij” in vers 12 naar “u” in vers 13 zou ik nog nader toelichten. Ik heb al gezegd dat Paulus in vers 12 vooral spreekt over die Joden die door het geloof in de Heer Jezus nu al met Hem verbonden zijn. Voor hen geldt nu al wat voor Israël als volk nog toekomst is. Het volk moet nog tot berouw en bekeering komen. Dat zal gebeuren als de Heer Jezus terugkomt om op aarde te regeren. Dan zal het volk zien op Hem Die zij doorstoken hebben en zullen ze hun Christus onder belijdenis van hun zonden aanvaarden (zie Zc 12:10-13). Met “vooraf” in vers 12 wordt dus de huidige tijd bedoeld, de tijd die voorafgaat aan de periode waarin Christus zichtbaar op aarde verblijft. In de huidige tijd wordt Hij alleen door het geloof gezien.

In vers 13 gaat het over de heidenen, aangeduid met “u”. Zij zijn ook in Christus. Alleen kan van hen niet worden gezegd dat zij ‘vooraf’ in Christus hebben gehoopt. Kijk maar in *hoofdstuk 2:12*. Daar lees je dat zij voor hun bekeering overal buiten stonden. Nu ze zich hebben bekeerd, hebben ze samen met de gelovige Joden deel aan de erfenis van Christus, samen zijn zij erfgenamen geworden in Hem (vers 11).

Het is dus niet zo, dat de heiden die tot geloof komt, deel krijgt aan de zegeningen die aan Israël zijn beloofd. Hij krijgt, samen met de gelovige Jood, deel aan de veel hogere geestelijke zegeningen die te maken hebben met het zoonschap en het erfgenaam zijn. Dat hebben we hiervoor gezien. Als extra zegen komt daar in vers 13 nog de verzegeling met de Heilige Geest bij, met Wie zowel de gelovige Jood als de gelovige heiden is verzegeld.

Voordat Paulus daarover gaat spreken, stelt hij eerst op treffende wijze voor hoe de heiden aan de Heilige Geest deel heeft gekregen. Opmerkelijk is de volgorde: eerst horen, dan geloven en ten slotte de verzegeling met de Heilige Geest. Eerst horen en dan geloven stemt overeen met Romeinen 10:14: *“En hoe zullen zij geloven in Hem van Wie zij niet gehoord hebben?”* En in vers 17 van Romeinen 10 staat: *“Dus is het geloof uit de prediking [of: het horen] en de prediking [of: het horen] door het Woord van Christus.”* Wat in de brief aan de Romeinen *“het Woord van Christus”* is, wordt hier *“het Woord van de waarheid”* genoemd, met als toevoeging *“het evangelie van uw behoudenis”*. De Bijbel is *“het Woord van de waarheid”*. Hierin heeft God Zijn waarheid, dé waarheid over alle dingen, geopenbaard.

Dit Woord van de waarheid betekent voor ieder die dit Woord aanneemt ‘het evangelie van uw behoudenis’. Evangelie betekent ‘goede boodschap’ en dat is het natuurlijk ook voor een mens die inziet dat God hem als zondaar moet oordelen. Het evangelie biedt hem redding aan door geloof in de Heer Jezus. De inhoud van het evangelie staat in 1 Korinthiërs 15:1-3: *“Ik nu maak u bekend, broeders, het evangelie dat ik u heb verkondigd, dat u ook hebt aangenomen, waarin u ook staat, waardoor u ook behouden wordt, ... Want ik heb u in de eerste plaats overgegeven wat ik ook ontvangen heb: dat Christus voor onze zonden gestorven is, naar de Schriften; en dat Hij is begraven, en dat Hij op de derde dag is opgewekt, naar de Schriften.”* In het evangelie gaat het dus om de dood en opstanding van de Heer Jezus.

In Romeinen 4:24-25 komt daar nog bij het geloven *“in Hem [dat is God] Die Jezus onze Heer uit de doden heeft opgewekt, Die overgegeven is om onze overtredingen en opgewekt om onze rechtvaardiging”*. Dus door geloof in de Heer Jezus Die door God is overgegeven in de dood en daaruit ook is opgewekt, wordt een mens behouden.

God drukt Zijn zegel op ieder mens die dat gelooft als bewijs dat zo iemand Zijn eigendom is. Dit zegel is de Heilige Geest. God de Heilige Geest komt in die persoon wonen. De Heer Jezus zegt in Johannes 14:16 van de Heilige Geest: *“Die met u zal zijn tot in eeuwigheid.”* Hiermee is duidelijk dat het zegel van Gods eigendomsrecht onverbreekbaar is.

Gods Geest wordt hier “de Heilige Geest van de belofte” genoemd. Dit ziet niet zozeer op het feit dat de Heilige Geest beloofd is, maar gaat meer om wat met de verzegeling met de Heilige Geest verbonden is. Met Hem verzegeld zijn houdt een belofte in.

V14. Die belofte komt tot uiting in wat volgt. De Geest is namelijk “het onderpand van onze erfenis”. Dat Hij het onderpand is, houdt in dat we die erfenis nog niet bezitten. Een onderpand is een soort garantie dat je in de toekomst datgene, wat je nu nog niet hebt, zult ontvangen. In het spraakgebruik is het onderpand altijd minder dan de zaak zelf. Dat is hier natuurlijk niet het geval. Dat de Heilige Geest hier ‘onderpand’ wordt genoemd, heeft alleen te maken met de *zekerheid* dat de rest nog zal volgen.

Omdat Hij ons is gegeven, kunnen we nu al van de erfenis genieten, hoewel we die nog niet daadwerkelijk in bezit kunnen nemen. De erfenis ligt in de toekomst. De Heer Jezus Zelf heeft de erfenis ook nog niet ontvangen. Je leest in *Hebreeën 2:5-8* dat het *toekomstige* aardrijk aan Hem onderworpen zal zijn. Dan pas zal Hij heersen en wij met Hem.

Voordat het zover is, moet er eerst nog iets anders met die erfenis gebeuren. We lezen namelijk over “de verlossing van de verkregen bezitting”. Je begrijpt, dat met ‘de verkregen bezitting’ de erfenis wordt bedoeld. Deze erfenis is nu al ons bezit, maar ligt nog onder de vloek van de zonde. Die vloek moet eerst worden weggenomen. Wat daarvoor nodig is, heeft de Heer Jezus gedaan op het kruis. Daar is Hij tot ‘een vloek’ gemaakt en heeft Hij de prijs betaald om de vloek van de schepping te kunnen wegnemen. Door de zonde van de eerste mens, Adam, is er een vloek op de schepping komen te liggen. Door de gehoorzaamheid van de tweede mens, Christus, zal deze vloek worden weggenomen.

De verkregen bezitting zal verlost worden door Hem Die het recht daartoe heeft verdiend. Ook *Openbaring 5* maakt duidelijk Wie recht heeft op de erfenis (dat recht staat beschreven in de boekrol): de Heer Jezus Christus. Hij is tegelijk de Leeuw uit de stam van Juda (*Op 5:5*) én het Lam Dat daar staat als geslacht (*Op 5:6*). De Leeuw heeft overwonnen door Zich als Lam te laten slachten.

De erfenis zal Hij in bezit nemen als 'de bedeling van de volheid der tijden' is aangebroken (*zie vers 10*). Dat gebeurt in zekere zin aan het begin van het vrederijk. Dan is de satan gebonden en de zonde beteugeld. Maar ook in het vrederijk is nog zonde aanwezig en daardoor kan van een volmaakte toestand nog geen sprake zijn. Aan het einde van het vrederijk zal de zonde echter volledig uit de schepping worden gebannen. Dan zal het woord van Johannes de dooper ten volle worden vervuld: "*Zie het Lam van God, Dat de zonde van de wereld wegneemt*" (Jh 1:29).

Wanneer de verkregen bezitting verlost is en de gemeente samen met Christus het bestuur daarover heeft gekregen, is het raadsbesluit van God afgerond. Dan zal Gods heerlijkheid schitteren met een glans die nooit zal verbleken. Hij zal dan de lof ontvangen van alles wat er is. De nieuwe schepping zal Zijn heerlijkheid weerspiegelen en alles zal Zijn lof uitademen. Van alle mensen, zowel in de hemel als op de aarde, zal Zijn heerlijkheid afstralen en allen zullen Hem loven. Hem zij de glorie tot in alle eeuwigheid!

Lees nog eens Efeziërs 1:13-14.

Verwerking: Dank God met je eigen woorden voor wat jij allemaal in deze verzen hebt geleerd over Zijn plannen met en voor jou.

Geloof en liefde, wijsheid en openbaring | verzen 15-17

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

15 Daarom ook, daar ik gehoord heb van het geloof in de Heer Jezus dat onder u is, en van de liefde die [u hebt] tot alle heiligen, 16 houd ik niet op voor u te danken, terwijl ik u gedenk in mijn gebeden, 17 opdat de God van onze Heer Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u [de] geest van wijsheid en openbaring geeft in [de] kennis van Hem, ...

V15. Met *vers 15* begint het slotgedeelte van *hoofdstuk 1* dat een gebed is. Hierin bidt de apostel Paulus voor de gelovigen in Efeze. De inhoud van zijn gebed is heel rijk, heel leerzaam en ook heel nodig. Het is namelijk één ding te weten wat Gods raadsbesluiten zijn – dat heeft Paulus in de *verzen 3-14* uitgelegd; maar het is wat anders om dat alles ook een plaats in je leven te geven. Daarvoor gaat Paulus bidden.

Hij vraagt niet of God iets aan de gelovigen wil geven, maar of Hij de gelovigen een beter inzicht wil geven in wat ze al bezitten. Zijn gebed is erop gericht de harten (*“verlichte ogen van uw hart”, vers 18*) van de gelovigen te richten op de Bron van de raadsbesluiten. Hij wil dat wij boven alle heerlijke gaven uit, zullen kijken naar de heerlijkheid en rijkdom van de Gever. De gelovige die leeft vanuit een bewuste verbinding met Hem, zal steeds meer oog krijgen voor Gods (*“Zijn”*) roeping (*vers 18*), Gods (*“Zijn”*) erfenis (*vers 18*) en Gods (*“Zijn”*) kracht (*vers 19*).

De apostel kan dit gebed voor de Efeziërs bidden, omdat bij hen de juiste gezindheid aanwezig is. Hij heeft gehoord dat zij geloven in de Heer Jezus en dat zij alle heiligen liefhebben. Je denkt misschien: ‘Wat is er voor speciaals aan geloof in de Heer Jezus? Het is toch normaal dat gelovigen dat doen?’ Je hebt gelijk, maar het is belangrijk eraan te denken dat *“geloof in de Heer Jezus”* hun hele gedrag bepaalt.

Het geloof is voor hen niet slechts een zaak om van de hel gered te worden. Pas zei iemand nog tegen me: ‘Natuurlijk geloof ik, want je wilt toch niet naar de hel?’ Het was iemand die behoorlijk van de Heer was afgeweken, in wiens leven van elke dag geen omgang met de Heer meer aanwezig was. Zo is het niet bij de Efeziërs. Geloof betekent voor hen: leven vanuit geloofsvertrouwen en dit laten doorwerken in alle aspecten van het leven. In onze dagen is ‘geloof’ nogal eens bijkomstig. Zeker belangrijk, maar niet alles beheersend en alles doordringend.

Als bij jou de Heer Jezus het alles bepalende Voorwerp van je geloof is, zul jij ook liefde hebben voor je medegelovigen. Het een vloeit uit het ander voort. Er is geen groter bewijs van levend geloof in de Heer Jezus, dan praktische liefde die uitgaat naar de heiligen.

V16. Vanaf het moment dat Paulus dat van de Efeziërs had gehoord, is hij voor hen gaan danken. Ken jij dat ook, dat je gaat danken voor gelovigen bij wie je ziet dat de Heer Jezus alles voor hen is en dat ze zich ook inzetten voor hun medegelovigen? Paulus laat het niet bij danken, hij voegt er voorbede aan toe.

V17. De apostel richt zich tot *“de God van onze Heer Jezus Christus”*. In hoofdstuk 3 staat een tweede gebed van hem. Daar richt hij zich tot *“de Vader van onze Heer Jezus Christus”* (Ef 3:14). Het gaat daar over de Heer Jezus als de Zoon van de Vader, over de liefde van de Heer Jezus en over het feit dat Hij woning maakt in onze harten. Hier gaat het over de raadsbesluiten van God en hoe wij daarin een plaats hebben gekregen.

Ik heb bij de bespreking van *vers 3*, waar de namen ‘God’ en ‘Vader’ genoemd worden, al gewezen op het verschil ertussen. Bij God als ‘de God van de Heer Jezus’ wordt de Heer Jezus gezien als Mens. De Heer Jezus kan, omdat Hij Mens is, de zegeningen die Hij van God ontvangen heeft met mensen delen. Jij en ik kunnen alleen met Hem verbonden zijn omdat Hij Mens is geworden. Dat het in dit gebed om de Heer Jezus als Mens gaat, kun je ook afleiden uit het feit dat er wordt gesproken over Zijn opwekking

uit de doden (*vers 20*). Als Mens kon Hij sterven, als God de Zoon niet.

Paulus bidt dus tot de God van de Heer Jezus, van de Mens Jezus Christus Die het middelpunt is van al Gods raadsbesluiten. God heeft nooit een besluit genomen ten opzichte van enige mens of zaak, voor de hemel of voor de aarde, waarvan de Heer Jezus niet het centrum is. Dat zullen we in de volgende verzen nog duidelijk zien.

Als we willen begrijpen hoe God ons deel heeft laten krijgen aan Zijn roeping en Zijn erfenis, zullen we vooral moeten kijken naar Zijn kracht zoals die zichtbaar is geworden in de opwekking van de Heer Jezus. Het is namelijk die kracht die ook in ons zijn werk heeft gedaan. Wat God met de Heer Jezus heeft gedaan, heeft Hij ook met ons gedaan.

Paulus noemt die God ook "*de Vader der heerlijkheid*". Dat wil zeggen dat Hij de Bron is van de heerlijkheid en dat zij bij Hem vandaan komt, Hij is de Uitdeler ervan. Om goed zicht te krijgen op de heerlijkheid van Gods raadsbesluiten vraagt Paulus aan de Vader der heerlijkheid dat Hij "*[de] geest van wijsheid en openbaring geeft in [de] kennis van Hem*".

Stel je voor: God heeft de meest diepzinnige gedachten in Zijn Woord ontvouwd. Die zouden we bijvoorbeeld uit ons hoofd kunnen leren. Maar wat zouden we daaraan hebben als Hij ons niet de bekwaamheid, het vermogen, had gegeven om die dingen te begrijpen? Dan zouden we Hem er ook nooit voor kunnen danken en verheerlijken. En het gaat God er toch om dat wij daar uitkomen: tot lof van Zijn heerlijkheid.

Dat doel wordt niet bereikt door ons een intellect te geven om daarmee God verstandelijk te leren kennen. Hem kennen en begrijpen kan alleen via de weg van 'de geest van wijsheid en openbaring in de kennis van Hem'. In algemene zin kun je zeggen dat God iedere gelovige van alle wijsheid en inzicht heeft voorzien (*zie vers 8*). Toch is het bewust leren kennen en genieten van Gods raadsbesluiten iets anders. Daarvoor is het nodig, niet alleen wijs-

heid te bezitten, maar ook 'de geest van wijsheid', die jou ernaar doet verlangen om geestelijk in te dringen in Wie God is. Ware wijsheid is het leren kennen van God, opdat die kennis je hele leven doortrekt. Wie Hem kent, kent ook Zijn plannen.

Toch is ook dat niet alles. We zullen ons ook bewust moeten zijn dat het kennen van God niet alleen afhangt van onze inspanning, maar mede afhangt van de openbaring die Hij van Zichzelf geeft. Hier gaan het verlangen van de gelovige en het werk van God hand in hand. Als we veel van God wensen te kennen, komt ons dat niet als vanzelf aanwaaien. En als we veel van God mogen kennen, zullen we ons nooit kunnen beroemen op eigen inspanning.

Als we wat meer leren kennen van de waarheid van God, is het gevaar groot dat we vergeten dat we voor het geestelijk verstaan ervan van Hem afhankelijk zijn en blijven. Dit gevaar is groter naarmate we een goed verstand en een goed geheugen hebben. Het is belangrijk te blijven beseffen: wat we weten, weten we omdat Hij het ons heeft geopenbaard.

Verder is het niet onbelangrijk om te begrijpen dat Paulus niet bidt om de kennis van waarheden. Het gaat niet om het leren kennen van waarheden, van dogma's en leerstellingen, maar om de 'volle kennis' (zoals er letterlijk staat) van *God*. Als we de hoop, de rijkdom en de kracht mogen leren kennen van wat ons geschonken is, zullen we dat altijd in verbinding moeten brengen met Hem Die de oorsprong ervan is.

Je kunt deze verklaring lezen en daardoor een goed overzicht krijgen van wat God ons laat zien van Zijn raadsbesluiten. Maar daarmee ken je God nog niet zoals Hij Zich wil laten kennen. Ik sluit me graag bij Paulus aan en bid dat God jou en mij de geest van wijsheid en openbaring zal geven in de kennis van Hem.

Lees nog eens Efeziërs 1:15-17.

Verwerking: Dank en bid voor jezelf en gelovigen die je kent naar het voorbeeld van Paulus hier.

Gods roeping, erfenis en kracht | verzen 18-20

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

..., 18 verlichte ogen van <uw> hart, opdat u weet wat de hoop van Zijn roeping is, wat de rijkdom is van de heerlijkheid van Zijn erfenis in de heiligen, 19 en wat de uitnemende grootte van Zijn kracht is jegens ons die geloven, naar de werking van de macht van Zijn sterkte, 20 die Hij heeft gewerkt in Christus door Hem uit [de] doden op te wekken en Hem aan Zijn rechterhand te zetten in de hemelse [gewesten], ...

V18. Paulus vraagt ook aan God of Hij de Efeziërs “*verlichte ogen van <uw> hart*” wil geven. Hij bidt dus niet om ‘verlichte ogen van het verstand’. Zoals al opgemerkt, gaat het bij het begrijpen van de dingen van God en het in praktijk brengen ervan niet in de eerste plaats om ons intellect, maar om onze gezindheid, onze verlangens.

Met ‘hart’ wordt niet een lichaamsdeel bedoeld, maar de innerlijke mens, de plaats waar alle overleggingen plaatsvinden. Het ‘hart’ ziet op de gevoelens en verlangens, de motieven, die een mens in zijn spreken en handelen leiden. Zoals het hart als lichaamsdeel het middelpunt is van het lichamelijk bestaan, zo gebruikt Paulus het woord ‘hart’ hier als middelpunt van het geestelijk bestaan. Hij vraagt nu aan God of Hij dit centrum wil voorzien van ‘verlichte ogen’. Alleen dan kun je verder kijken naar wat volgt en dat ook begrijpen.

Als jij ernaar verlangt te weten wat jouw zegeningen zijn, zul je daarvoor ook geestelijk inzicht krijgen. De Heilige Geest komt aan je verlangen tegemoet door je voor te lichten over de dingen van God en ze begrijpelijk aan je voor te stellen. Je zult te weten komen, aanvoelen met je hart en er ook van genieten, wat wordt bedoeld met Gods roeping, Gods erfenis en Gods kracht. Want dat is uiteindelijk het doel van zijn gebed: “*Opdat u weet.*”

Hij vraagt vervolgens niet dat de gelovigen zouden weten welke heerlijke zegeningen zij ontvangen hebben. Dan zou er hebben gestaan 'onze roeping' en 'onze erfenis'. Als wij aan onze zegeningen denken, denken we vaak alleen aan de grote voorrechten die wij daardoor hebben gekregen en de grote vreugde die wij eraan beleven. En natuurlijk heeft God ons die zegeningen ook dáárvóór gegeven. Toch wordt het in deze verzen niet op die manier aan ons voorgesteld. Hier gaat het erom dat wij uitstijgen boven alle voordelen en vreugden die de zegeningen óns opleveren.

Paulus bidt ervoor dat de Efeziërs (en ook wij) ertoe komen te zien dat het allemaal van God is uitgegaan en dat Zijn doel is dat Hij erdoor verheerlijkt wordt. Als je daar zo over nadenkt, voel je des te beter aan hoe noodzakelijk dit gebed van Paulus is. Zo naar onze zegeningen kijken, dus in verbinding met de Bron, de Vader der heerlijkheid, vraagt van ons dat we onszelf vergeten. Dat is best moeilijk, maar als het gebed van Paulus effect heeft, zal dat een enorme verrijking van ons geestelijk leven betekenen.

Dan nu de kern van Paulus' gebed. Hij bidt ervoor dat ze drie dingen zullen weten. Het eerste is "de hoop van Zijn roeping", dat is dus de roeping van God. GóD heeft ons geroepen. Waartoe? Dat hebben we in de verzen 3-6 van dit hoofdstuk gezien. Daar staat dat God ons heeft uitverkoren, opdat wij heilig en onberispelijk zouden zijn voor Hem in de liefde en dat Hij ons tevoren heeft bestemd tot het zoonschap voor Zichzelf. Doordat Hij ons nu geroepen heeft, zijn onze uitverkiezing en voorbestemming werkelijkheid geworden. Zie je hoe heerlijk, hoe geweldig, hoe overweldigend die roeping van Hem is? God heeft het van eeuwigheid in Zijn hart om ons, jou en mij, dit te geven. En op Zijn tijd heeft Hij ons geroepen en ons er deel aan gegeven.

Het volle resultaat van Zijn roeping zullen we pas kennen en genieten als we bij Hem zijn in Zijn heerlijkheid, in het Vaderhuis. Vandaar dat er staat "de hoop van Zijn roeping". Vind je ook niet dat Hem hiervoor aanbidden de enig juiste reactie kan zijn?

Het tweede wat ze moeten weten, is "wat de rijkdom is van de heerlijkheid van Zijn erfenis in de heiligen". Over die erfenis heeft Paulus

het gehad in de *verzen 10-14* van dit hoofdstuk. Daar zie je dat wij, als erfgenamen, samen met Christus die erfenis zullen bezitten. Maar hier gaat het erom te zien dat het *Gods* erfenis is. Dat wil zeggen dat *God* alle dingen zal bezitten. Hij zal geëerd worden door de hele schepping en elke knie zal zich voor Hém buigen.

God zal Zijn erfenis in bezit nemen door Zijn heiligen, dat zijn wij, de gelovigen van de gemeente. Je kunt dat vergelijken met de wijze waarop God het land Kanaän, dat Hij Zijn land noemt (*Lv 25:23*), in bezit heeft genomen. Hij heeft daarvoor Zijn volk Israël gebruikt. Zij hebben het land in bezit genomen door alle vijanden eruit te verjagen. Zo kon Zijn volk er wonen en kon Hij in hun midden wonen.

Zo zal het ook gaan met de schepping. Christus zal daarover heersen, samen met de gemeente. Wanneer de ‘heiligen’ regeren, heeft God Zijn erfenis in bezit genomen. En de heiligen zullen heersen tot in alle eeuwigheid (*Op 22:5*). Dan is het ogenblik aangebroken dat God zal zijn alles in allen (*1Ko 15:28*).

In de hele schepping die er dan zal zijn, zal geen wanklank meer gehoord worden. Er is niets meer in strijd met Gods heilig en rechtvaardig Wezen. God zal alles vervullen met Zijn heerlijkheid. Hoe groot moet de rijkdom daarvan zijn, als we, waar we ook kijken, alleen de heerlijkheid van God waarnemen. Verlang je er niet naar, daar nu al meer van te weten?

V19. Het derde waarvoor Paulus bidt, is dat we zullen weten “*wat de uitnemende grootte van Zijn kracht is jegens ons die geloven*”. Hiermee begint een nieuw gedeelte, dat doorloopt tot *hoofdstuk 2:10*. In dit gedeelte wordt ons verteld op welke wijze God ons de zegeningen van de *verzen 3-14* kon en ook zal schenken.

Hoe heeft God ons, die dood waren in onze overtredingen en zonden (*Ef 2:1*), zulke heerlijke zegeningen kunnen geven? Dat kon Hij alleen omdat Hij uitnemend groot van kracht is. En om te weten hóe groot de kracht is “*jegens ons die geloven*”, moeten we letten op wat Hij deed met Christus: Hij wekte Hem op “*uit [de] doden*” en heeft Hem vervolgens een plaats gegeven boven elke

denkbare macht. Daarin mogen we zien wat God met ons 'die geloven' heeft gedaan.

Het eerste wat we in deze brief over Christus lezen in verband met Zijn verblijf op aarde, is dat Hij dood was. Over Zijn volmaakte leven op aarde lezen we hier niets. Dat Hij hier zo wordt voorgesteld, is omdat Hij daarmee onze plaats innam. Wilde God Zijn zegeningen echt aan ons kunnen geven, dan was het nodig dat Christus ons opzocht en Zich met ons vereenzelvigde in de situatie waarin wij ons bevonden. Wij bevonden ons in de dood door onze overtredingen en zonden. Maar Hij ging vrijwillig in de dood en alles wat God vervolgens met Christus deed, heeft Hij ook met ons gedaan. Dat laat *hoofdstuk 2:1-10* ons zien. God kon dat doen omdat deze Mens Hem op aarde volmaakt in alles heeft verheerlijkt.

V20. 'De uitnemende grootte van Zijn kracht' die God aan ons heeft bewezen, heeft Hij eerst aan Christus bewezen "*door Hem uit [de] doden op te wekken en Hem aan Zijn rechterhand te zetten in de hemelse [gewesten]*". Hier zien wij Gods kracht werkzaam met een kracht die ook in ons werkt. Maar eerst wordt Christus voorgesteld. Dat is om ons helder voor de aandacht te stellen dat we nooit iets van onze zegeningen zullen begrijpen als we niet leren zien op de Heer Jezus en de plaats die Hij als *Mens* nu inneemt, de plaats aan Gods rechterhand in de hemelse gewesten.

Lees nog eens Efeziërs 1:18-20.

Verwerking: Voor welke dingen bidt Paulus dat we die zullen weten?

De gemeente, Christus' lichaam | verzen 21-23

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

..., 21 boven alle overheid, gezag, kracht en heerschappij en elke naam die genoemd wordt, niet alleen in deze, maar ook in de toekomstige eeuw. 22 En Hij heeft alles aan Zijn voeten onderworpen en Hem als Hoofd over alles gegeven aan de gemeente, 23 die Zijn lichaam is, de volheid van Hem Die alles in allen vervult.

V21. God heeft de Heer Jezus een plaats gegeven die alles te boven gaat. Die plaats heeft Hij als *Mens* gekregen. Als Schepper was Hij altijd al boven alles verheven. Maar nu is Hij als *Mens* boven elke denkbare macht verheven, in de mensenwereld en ook in de wereld van engelen en demonen. En niet alleen nu, maar ook in de toekomst.

In de toekomst zullen zich machten openbaren die elke vroegere macht in de schaduw stellen. Je vindt ze onder andere in het boek *Openbaring*, in hoofdstuk 13, waar je leest over 'het beest uit de zee' en 'het beest uit de aarde'. Zij zullen met een bijna onbegrensde macht een afschuwelijk schrikbewind voeren tijdens een periode die door de Heer Jezus wordt genoemd "*een grote verdrukking zoals er niet geweest is van het begin van de wereld af tot nu toe en er ook geenszins meer zal komen*". Maar Hij zal ervoor zorgen dat de dagen van het schrikbewind van de beide beesten verkort zullen worden (*Mt 24:21-22*). Zo groot is de macht van onze Heiland.

Maar niet alleen *dan* toont Hij een macht die elke vergelijking tart. Wij weten dat Hem nu al "*alle macht in hemel en op <de> aarde*" is gegeven (*Mt 28:18*), hoewel die macht nu nog niet openlijk zichtbaar is. Het lijkt erop dat alle beslissingen die betrekking hebben op het leven in deze wereld in Washington, Brussel of Moskou worden genomen. Maar het geloof kijkt naar boven, ver voorbij de machtigste mensen op aarde en ziet de Heer Jezus aan de rechterhand van God.

En wat te denken van de verleidende demonen, vol onreinheid, die het denken van miljoenen mensen via tv, internet en spirituele centra vergiftigen. Maar het geloof kijkt naar boven, voorbij de gemeenste en invloedrijkste demonische machten en ziet de Heer Jezus aan de rechterhand van God. In *Hebreeën 2:8-9* staat het zo: *“Nu zien wij nog niet alles aan Hem onderworpen; maar wij zien Jezus, Die een weinig minder dan de engelen gemaakt was vanwege het lijden van de dood met heerlijkheid en eer gekroond.”* Bij Hem valt alle menselijke en duivelse macht in het niet!

Het onderscheid tussen de verschillende namen van de machten waarboven de Heer Jezus is verheven, is niet zo gemakkelijk aan te geven. Ik heb in een woordenboek gekeken, waar nieuwtestamentische woorden worden verklaard. Aan de hand daarvan zal ik een poging wagen.

- *“Overheid”* ziet op een plaats boven en over anderen;
- *“gezag”* is de vrijheid en het recht om macht uit te oefenen;
- *“kracht”* is de bekwaamheid en de mogelijkheid die iemand bezit om iets tot stand te brengen;
- *“heerschappij”* ziet ook op een plaats boven anderen, maar daarbij zijn anderen onderworpen, terwijl het bij ‘overheid’ meer om de positie zelf gaat.

Boven al deze vormen van macht is de Heer Jezus dus verheven.

V22. Behalve dat Hij boven alles is verheven, is ook alles aan Zijn voeten onderworpen. Hoewel alle ongelovige mensen en alle demonen zich nog niet onderworpen hebben, heeft God dat wel in Zijn raadsbesluit vastgelegd. En het zal zeker gebeuren, omdat God het zo wil. De Heer Jezus is nu al boven alles verheven en binnenkort zal ook alles *zichtbaar* aan Hem onderworpen zijn, omdat Hij Zichzelf op het kruis heeft vernederd tot in de dood: *“Daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd en Hem de Naam geschonken die boven alle naam is, opdat in de Naam van Jezus elke knie zich buigt van hen die in de hemel en die op de aarde en die onder de aarde zijn, en elke tong belijdt dat Jezus Christus Heer is, tot heerlijkheid van God de Vader”* (Ep 2:9-11). Alles zal dus aan Hem onderworpen zijn.

Maar er zijn toch uitzonderingen. De eerste vinden we in *1 Korinthiërs 15:27*. Daar lezen we dat God, Die alles aan de Heer Jezus onderworpen heeft, wordt uitgezonderd. Dat is nogal logisch. Maar nu komt wat bijna niet te geloven is, wat geen mens ooit had kunnen bedenken: de tweede uitzondering is de gemeente. Hoe kon God dit doen? Hij kon dit doen door de Heer Jezus en de gemeente tot een eenheid te verenigen. God heeft de Heer Jezus *“als Hoofd over alles gegeven aan de gemeente, die Zijn lichaam is”*. Het is duidelijk dat een lichaam en een hoofd een ondeelbare eenheid vormen. Hier vinden we de ontvouwing van het grote geheim dat in *vers 10* al is aangeduid. Hoe kan de gemeente samen met Christus regeren? Door een met Hem te worden.

En dan de manier waarop God het doet: Hij geeft niet de gemeente aan Christus, maar Hij geeft Christus als een geschenk aan de gemeente. Zo staat het hier. Als wij een geschenk aan iemand geven is de persoon altijd meer waard dan het geschenk. Dat kan hier de gedachte natuurlijk niet zijn, maar het geeft wel aan hoe God de gemeente waardeert.

Hij vindt de gemeente zó belangrijk, dat Hij haar niet alleen vanaf alle eeuwigheid in Zijn raadsbesluit heeft gekend, maar ook dat Hij het liefste wat Hij heeft, Zijn eigen Zoon, aan haar heeft gegeven. God geeft de Heer Jezus aan de gemeente terwijl Hij *“Hoofd over alles”* is. Daardoor is de gemeente ook tot die positie opgetrokken. Het is ermee als met Adam en Eva. Wanneer Adam door God als hoofd van de schepping in het paradijs is geplaatst, krijgt hij in die positie Eva. Zij mag samen met hem de schepping besturen.

V23. En nog is niet alles gezegd over alle heerlijkheid waarin de gemeente deelt door haar eenheid met de Heer Jezus als Mens. De slotwoorden van *hoofdstuk 1* voegen nog iets toe wat ons verstand echt ver te boven gaat. Het is iets wat alleen met ‘verlichte ogen van het hart’ (*zie vers 18*) gezien en bewonderd kan worden. Van de gemeente als lichaam wordt nog gezegd dat zij *“de volheid van Hem Die alles in allen vervult”* is. Hier staat dat de gemeente ‘de volheid’ van de Heer Jezus is, dat wil zeggen dat zij Hem compleet maakt, Hem aanvult tot de volkomen Mens Jezus

Christus. Als de Mens Jezus Christus eenmaal over alle dingen zal regeren, zal dat, met eerbied gezegd, een complete Mens zijn: Man en vrouw.

Dit herkennen we ook bij Adam. Wanneer hij uit zijn doodsslaap ontwaakt en Eva ziet, zegt hij: *“Deze is ditmaal been van mijn beenderen en vlees van mijn vlees”* (Gn 2:21-23). Het gegeven dat een groep mensen het lichaam van Christus zou vormen, is nergens in het Oude Testament te vinden. Dat kon pas nadat de Heer Jezus in de hemel was teruggekeerd en de Heilige Geest kon komen om de gelovigen tot dat lichaam te vormen (1Ko 12:13). De gemeente wordt hier gezien als het totaal van alle gelovigen vanaf de Pinksterdag tot haar opname.

En dan nog de woorden *“Die alles in allen vervult”*. Hier staan we voor een geheim dat wij nooit zullen kunnen doorgronden: Hij, Die als Mens compleet wordt gemaakt door de gemeente, is in Zichzelf ook volkomen! Met die volkomenheid vervult Hij het hele universum. Hij is altijd en overal aanwezig. Nooit mogen we vergeten dat Hij met Wie wij als Mens verenigd zijn, toch altijd blijft: de eeuwige Zoon van God.

Lees nog eens Efeziërs 1:21-23.

Verwerking: Welke aspecten van de grootheid van de Heer Jezus heb je in deze verzen ontdekt? Prijs Hem daarvoor.

Efeziërs 2

Dood in overtredingen en zonden | verzen 1-3

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

1 En u [heeft God opgewekt], toen u dood was in uw overtredingen en zonden, 2 waarin u vroeger hebt gewandeld overeenkomstig de tijdgeest van deze wereld, overeenkomstig de overste van de macht der lucht, van de geest die nu werkt in de zonen van de ongehoorzaamheid, 3 onder wie ook wij allen vroeger verkeerden in de begeerten van ons vlees, toen wij de wil deden van het vlees en van de gedachten; en wij waren van nature kinderen van [de] toorn, evenals de overigen.

Inleiding. In *hoofdstuk 1* heb je gezien wat er allemaal in het hart van God is geweest, al vóór de grondlegging van de wereld. *Hoofdstuk 2* zal je duidelijk maken wat God met je heeft gedaan in je leven op aarde en wat je plaats is in de wereld. Het gaat hier niet zozeer om Gods raadsbesluiten; die hebben we in *hoofdstuk 1* gezien. In *hoofdstuk 2* laat God Zijn genade en kracht zien waarmee Hij aan het werk is gegaan om Zijn raadsbesluiten waar te maken. Alleen God kon iets veranderen aan de toestand waarin wij waren. In de *verzen 1-10* wordt Gods kracht zichtbaar in het levend maken van hen die dood waren; in de *verzen 11-22* blijkt Zijn kracht uit het nabij brengen van hen die veraf waren.

V1. De *verzen 1-3* beschrijven wie de mens van nature is, wat zijn werken zijn en aan welke invloed hij onderworpen is. Van nature is de mens dood; zijn werken (daden) doet hij onder invloed van de duivel en daardoor in ongehoorzaamheid aan God. Het eerste vers sluit aan bij *vers 20* van het vorige hoofdstuk. Daar gaat het om de dood van Christus waarin Hij Zich vrijwillig heeft gegeven. Hier gaat het om onze dood waarin wij door eigen schuld terecht waren gekomen. Je staat hier bij het startpunt van je leven

als christen. Dat startpunt is de dood. Dood wil hier zeggen dat er in de menselijke natuur geen enkel spoor van leven te vinden is dat op God is gericht.

Toch was er wel beweging, een bepaalde vorm van leven. Er is immers sprake van *“overtredingen en zonden, waarin u vroeger hebt gewandeld”*. Maar een leven in de zonde *is* geen leven, het is dood. Iedere stap werd gedaan zonder erkenning van God en was daarom een misstap. Iedere weg werd ingeslagen zonder aan God te vragen of het de weg was die Hij wilde dat je ging en was daarom een dwaalweg.

Een goede illustratie daarvan vind je in de geschiedenis van de verloren zoon in *Lukas 15*. De jongste zoon vraagt aan zijn vader of hij alvast zijn deel van de erfenis mag hebben. Dan gaat hij weg en jaagt in een losbandig leven zijn hele bezit erdoorheen. Je ziet hem dus druk in de weer met allerlei liederlijke activiteiten. Maar voor zijn vader was hij dood, want wat zegt deze later? *“Deze zoon van mij was dood”* (vers 24). In *1 Petrus 4:6* wordt in dezelfde zin over dood zijn gesproken: *“Want daartoe is ook aan doden een blijde boodschap verkondigd.”* Hier worden ook mensen bedoeld die actief aan de samenleving deelnemen, maar zonder zich op God te richten.

Jouw en mijn activiteiten vielen vroeger allemaal onder de categorie ‘overtredingen en zonden’. ‘Overtredingen’ hebben te maken met een gebod dat gegeven is en dat bewust wordt overtreden. ‘Zonden’ zijn alle daden die worden gedaan zonder rekening te houden met het gezag dat boven ons staat. Zo staat het in *1 Johannes 3:4*: *“De zonde is de wetteloosheid.”* Wetteloosheid is het niet erkennen van gezag, waarbij God het hoogste gezag is.

V2. Dat kenmerkte onze wandel, ons hele gedrag in de wereld. Dit gedrag sluit naadloos aan bij *“de tijdgeest van de wereld”*, wat ziet op de beginselen waardoor de wereld zich laat leiden, het karakter waarin de wereld zich openbaart. Het is de atmosfeer waarin de wereld is gehuld, waardoor het streven van de mensen wordt bepaald en waarbij God en Zijn gedachten volkomen buiten beeld blijven. God wordt niet alleen genegeerd, ook alle

menselijke activiteiten zijn tegen Hem gericht. De mens is vijandig en in opstand.

Achter deze opstand zit een regisseur boordevol haat tegen God en Zijn plannen en wel *“de overste van de macht der lucht”*, dat is de satan, Gods onveranderlijk boze tegenstander. Hij vult de hele atmosfeer met zijn tomeloze haat. Ieder mens die niet met God in verbinding staat, ademt die atmosfeer in. Hij wil God in de uitvoering van Zijn raadsbesluiten zoveel mogelijk dwarsbomen. Van die geest van rebellie spreekt Job: *“Toch zeggen zij tegen God: Wijk van ons, want wij vinden geen vreugde in de kennis van Uw wegen”* (Jb 21:14; zie ook Jb 22:17). Waar het om gaat, is het onderkennen van de bron waaruit alle woorden en daden voortkomen, wie erachter zit.

Deze ‘geest’, dit duivelse meesterbrein, vormt een ijzersterk duo met *“de zonen van de ongehoorzaamheid”*. Er staat niet ‘kinderen’, maar ‘zonen’. ‘Zonen’ ziet op volwassenheid, op handelen met inzicht. Als je nog even terugdenkt aan Job 21:14, dan zie je dat er sprake is van een bewust afwijzen van God.

Dat is het beeld dat Góð hier geeft van jou en mij, zo waren wij vroeger en zo is nog ieder mens die geen rekening met Hem houdt. Niemand is te verontschuldigen als hij God niet kent (Rm 1:18-21). Tegenover wat wij vroeger waren, staat in 1 Petrus 1:14 wat wij nu zijn: *“Kinderen van de gehoorzaamheid.”* Hier staat niet ‘zonen’, omdat het hier gaat om de natuur die wij hebben ontvangen, een natuur gekenmerkt door gehoorzaamheid. Je hebt de Heer Jezus als je nieuwe leven ontvangen. Zijn leven op aarde was een en al gehoorzaamheid. Als Hij nu jouw leven is, dan uit dat leven zich bij jou niet anders dan bij Hem.

V3. Helaas zijn wij als kinderen van God niet altijd gehoorzaam. Dat komt dan, omdat wij soms ons vlees nog laten werken. Dan zijn we wat de praktijk betreft weer even terug op de plek waar we ons vroeger volledig in bevonden, toen wij *“verkeerden in de begeerten van ons vlees, toen wij de wil deden van het vlees en van de gedachten”*. Hieruit komt naar voren dat gevoel, wil en verstand

alle drie in dienst stonden van de satan. Hij gebruikt(e) alles van de geest van de mens voor zijn boosaardige doel.

Ik hoef, denk ik, niet veel te zeggen over “*de begeerten van ons vlees*”. Alles in de wereld draait om behoeftebevrediging. De wereld voorziet erin en leeft ervan. De reclame op de televisie en de billboards langs de weg spelen er schaamteloos op in. Ook het internet is zo’n bevrediger van de behoeften. De menselijke wil is erbij betrokken. Hij kiest er bewust voor hoe hij ermee omgaat. En er kan een moment komen dat het een verslaving wordt en iemand willoos wordt meegevoerd door zijn begeerten. Maar zo is het niet begonnen.

Ook het denken speelt een rol. Hoe vaak is iemand al tot bevrediging van zijn begeerten gekomen door aan bepaalde dingen te gaan denken. Als een verkeerd denken niet wordt afgekapt, zal het tot een wilsbesluit komen en vervolgens tot de daad.

Al met al mag duidelijk zijn dat mensen die dood zijn in overtredingen en zonden “*van nature kinderen van de toorn*” zijn. Hier staat ook ‘kinderen’ en niet ‘zonen’. Het gaat om de natuur, om wat eigen is aan de staat waarin zo iemand zich bevindt. Omdat die volkomen buiten God is, kan het niet anders dan Zijn toorn oproepen. God kan geen toestand laten bestaan die in strijd is met Zijn Wezen. Als Hij toewerkt naar een situatie waarin Hij ‘alles in allen’ zal zijn (1Ko 15:28), zal Hij in Zijn toorn allen wegvagen die dat willen verhinderen.

Als dit ook voor jou en mij gold, die net zoals “*de overigen*” onder Gods toorn lagen, wat heeft God dan bewogen ons daaraan te onttrekken en ons die zegeningen te geven die ons denken ver te boven gaan? Dat zullen de volgende verzen duidelijk maken en daardoor zal onze verbazing voor Wie God is nog meer toenemen.

Lees nog eens Efeziërs 2:1-3.

Verwerking: Wat zijn de kenmerken van een mens die geen kind van God is?

God, rijk aan barmhartigheid | verzen 4-6

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

4 Maar God, Die rijk is aan barmhartigheid, heeft ons vanwege Zijn grote liefde waarmee Hij ons heeft liefgehad, 5 toen ook wij dood waren in de overtredingen, levend gemaakt met Christus (uit genade bent u behouden), 6 en heeft [ons] mee opgewekt en mee doen zitten in de hemelse [gewesten] in Christus Jezus, ...

V4. In de verzen 1-3 heb je gezien wat de natuur van de mens is (dood, zonder enige verbinding met God) en hoe hij naar zijn natuur handelt. Dit alles valt onder de toorn van God en is daardoor het enige uitzicht dat de mens heeft. Een hopelozer beeld is niet te schetsen. En dan komen die stralende woorden “*maar God*”. Zij brengen een ongedachte omkeer in de uitzichtloze situatie van de mens en openen een ongekende bron van zegen.

Je krijgt te zien wat de natuur van Góð is en hoe Híj naar Zijn natuur handelt. In *Romeinen 5:8* en *Titus 3:4* tref je die woorden “*maar God*” ook aan. Ook daar zijn deze woorden de inleiding op wat God heeft gedaan en staan ze in schril contrast met wat de mens is en heeft gedaan.

In ons vers heeft God niet gehandeld (of handelt God niet) omdat wij er zo ellendig aan toe waren. Niet onze nood staat voorop. Nee, God gaat handelen vanuit Zichzelf waardoor Zijn hele heerlijkheid openbaar wordt. In wat God hier doet, is alleen Híj bezig. Hier wordt niets van de mens gevraagd, er klinkt zelfs geen oproep tot bekering. Immers, hoe zou een dode iets kunnen horen, laat staan ergens gehoor aan kunnen geven?

Zeker, de mens wordt opgeroepen zich te bekeren en wordt verantwoordelijk gehouden naar die oproep te luisteren. Die kant van de waarheid vind je in de *brief aan de Romeinen*. In de *brief aan de Efeziërs* gaat alles van God uit. God is liefde, en barmhartigheid komt voort uit Zijn liefde. God is “*rijk aan barmhartigheid*”. Hoe rijk Hij daaraan is, zie je als je denkt aan je hopeloze en ellen-

dige situatie zoals die in de *verzen 1-3* is neergezet. In Zijn grote barmhartigheid heeft God Zich tot je neergebogen en je daaruit opgeheven. In *Ezechiël 16:1-14* zien we daarvan een treffende illustratie.

Zoals gezegd, komt dit handelen van God voort uit *“Zijn grote liefde”*. Liefde gaat verder dan barmhartigheid. Barmhartigheid heeft te maken met de ellende waarin iemand zich bevindt. Liefde staat boven alles en los van alles. God is liefde. Dat was Hij ook toen de zonde er nog niet was en er nog geen barmhartigheid te bewijzen viel. Toen heeft Hij het in Zijn hart gehad om mensen te zegenen met zulke heerlijke, eeuwige, hemelse zegeningen die alleen een almachtig God bedenken kon.

Maar als Hij hen wil gaan zegenen, treft Hij hen aan in de toestand van de *verzen 1-3*. (Het is belangrijk er steeds aan te denken dat dit de achtergrond is waartegen Gods handelen geplaatst wordt.) Is God daardoor in verlegenheid gebracht? Dat is onmogelijk. God zou God niet zijn als Hij die situatie niet zou gebruiken om juist daarin *“Zijn grote liefde waarmee Hij ons heeft liefgehad”* te laten schitteren.

De uitdrukking ‘waarmee Hij heeft liefgehad’ komt ook nog voor in *Johannes 17:26*. Is het niet indrukwekkend om te zien dat deze uitdrukking daar slaat op de liefde van de Vader voor de Zoon? Hier zie je dat God ons liefheeft met dezelfde liefde waarmee Hij de Zoon liefheeft. Hierdoor wordt eens te meer duidelijk dat het gaat om een eeuwige liefde.

Het zijn allemaal handelingen van Gods grote liefde. Je ziet hoe alles wat God met ons heeft gedaan, samenhangt met wat Hij met Christus deed. Gods grote liefde zien we juist daarin, dat Hij niet alleen medelijden had met dode zondaren aan wie Hij Zijn barmhartigheid heeft betoond, maar dat Hij ons ook wilde laten delen in alles wat het deel is van Zijn geliefde Zoon!

Dit gaat toch veel verder dan dat alleen onze zonden vergeven zouden zijn? Dat op zich zou al geweldig zijn. Als Hij ons daarna ook nog eens had teruggeplaatst in het paradijs, dan was het he-

lemaal schitterend. Maar in verbinding met Christus gaat God oneindig veel verder. Hiervoor oog te krijgen is de grootste ontdekking die wij na onze bekering kunnen doen.

V5. Ga maar na. De eerste stap in de ontvouwing van Zijn grote liefde is dat Hij ons die 'dood waren in de overtredingen' heeft *"levend gemaakt met Christus"*. Dit was het eerste wat met ons moest gebeuren. Het is duidelijk dat deze stap door God gezet moest worden. Ook voor de volgende stappen geldt dat ze door God zijn gezet om ons te brengen waar Hij ons naar Zijn raadsbesluit wilde hebben. Het ontvangen van nieuw leven, een nieuwe natuur, staat tegenover de verdorven natuur die ons vroeger kenmerkte.

Er staat ook niet alleen dat wij levend gemaakt zijn; dat kan ook van de gelovigen in het Oude Testament gezegd worden. Geen mens zal ooit Gods koninkrijk binnengaan zonder levend gemaakt te zijn, dat wil zeggen zonder dat hij leven uit God bezit. Maar alleen van de gelovigen die tot de gemeente behoren, kan worden gezegd dat zij levend gemaakt zijn *'met Christus'*.

Door onze verbondenheid met Christus heeft God ons leven gegeven dat door de dood is heengegaan. Het leven dat wij hebben gekregen, is opstandingsleven. Het leven dat ieder kind van God heeft gekregen dat leeft na de kruisdood, opstanding en hemelvaart van de Heer Jezus, is het leven van de opgestane en ten hemel gevaren Christus.

Voordat Paulus verdergaat met het beschrijven van de handelingen van God, lezen we de woorden *"uit genade bent u behouden"*. Dit onderstreept hoe liefdevol God gehandeld heeft ten opzichte van ons die nergens recht op hadden en ook geen mogelijkheid hadden Gods gunst op de een of andere manier te kunnen verdienen.

V6. Ook de tweede stap op weg naar Gods doel wordt door Hem gezet: Hij *"heeft ons mee opgewekt"*. Deze stap is nauw verbonden met de voorgaande; hij lijkt er ook veel op. Toch is er een verschil. Bij 'levend gemaakt' gaat het om een verandering in onze

toestand. Wij waren dood en hebben nieuw leven ontvangen. Bij 'opgewekt' gaat het om een verandering in onze positie, het terrein waar wij ons bevinden. Wij waren in de wereld, het terrein van de dood. Toen Christus opgewekt werd uit de dood, kwam Hij ook op een ander terrein en had Hij niets meer te doen met de wereld van vóór Zijn dood en opstanding. Het probleem van de zonde was opgelost.

Wat God met Hem heeft gedaan, heeft God ook met ons gedaan. Omdat wij met Christus zijn opgewekt, zijn wij ook niet meer op dezelfde manier in de wereld zoals in de tijd voordat wij levend waren gemaakt. We ademen nu de atmosfeer van het leven in. En nog is dat niet het einde van Gods handelingen met ons.

De derde stap is dat Hij ons heeft "*doen zitten in de hemelse [gewesten] in Christus Jezus*". Hier lees je niet, dat we *met* Christus in de hemelse gewesten gezet zijn, maar dat we *in* Hem daar zijn. Dat staat er zo, omdat we nu nog niet met ons (nieuwe) lichaam daar zijn. Hij is er wel, en omdat de gemeente een is met Hem, zijn wij daar ook. Hoewel je met je lichaam nog op aarde bent, mag je in het geloof aanvaarden dat je in Christus al in de hemel bent.

De drie behandelde stappen, waaruit de grote liefde van God blijkt, heeft Hij gezet met een doel. Dat doel wordt in het volgende vers beschreven.

Lees nog eens Efeziërs 2:4-6.

Verwerking: Waaruit is Gods grote liefde in deze verzen gebleken? Ken je nog meer bewijzen van die grote liefde?

Uit genade behouden | verzen 7-10

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

..., 7 opdat Hij in de komende eeuwen de uitnemende rijkdom van Zijn genade zou betonen in goedertierenheid over ons in Christus Jezus. 8 Want uit genade bent u behouden, door [het] geloof; en dat niet uit u, het is de gave van God; 9 niet op grond van werken, opdat niemand roemt. 10 Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, die God tevoren heeft bereid, opdat wij daarin zouden wandelen.

V7. Het woord “opdat” geeft aan dat hierna de doelstelling van de voorgaande verzen wordt beschreven. Nadat je hebt mogen zien tot welke hoge positie je door God gebracht bent – in Christus geplaatst in de hemelse gewesten –, krijg je nu te horen waarom God je die plaats heeft gegeven. Want met het bezitten van die hoge plaats zijn je zegeningen niet afgelopen. Er staat je nog veel meer te wachten. Er komt een tijd, die hier “de komende eeuwen” wordt genoemd, dat de hele wereld zal zien wat God met je gedaan heeft.

Nu is het voor de wereld allemaal nog verborgen, zoals in *Kolosers* 3:3 staat: “Uw leven is met Christus verborgen in God.” Dat zal in de komende eeuwen anders worden, want onmiddellijk daarna wordt gezegd: “Wanneer Christus, uw leven, geopenbaard wordt, dan zult ook u met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid” (Ko 3:4; zie ook 1Jh 3:2). Dan zal “de uitnemende rijkdom van Zijn genade” zichtbaar worden. In *Efeziërs* 1:7 was ook sprake van “de rijkdom van Zijn genade”. Daar heb je gezien wat je nu al hebt ontvangen, zoals vergeving en verlossing. Maar alles wat je nu al hebt, zal God straks tentoonspreiden voor de hele schepping. Dat maakt van de ‘rijkdom van Zijn genade’ van hoofdstuk 1:7 de ‘uitnemende rijkdom van Zijn genade’ van hoofdstuk 2:7.

Vers 8 spreekt ook nog over Gods genade, maar eerst wil ik nog even met je kijken naar de “goedertierenheid over ons”. Als je dit alles op je laat inwerken, word je er klein van. Goedertierenheid

is de rijkdom van Gods goedheid die in Zijn hart aanwezig is en in Zijn handelingen tot uiting komt. En is die goedheid niet 'over ons', over jou en mij en ieder kind van God, gekomen?

Wie zijn die 'ons'? Mensen die eerst verdorven waren, dode zondaars; nietige schepseltjes die God haatten; die het waagden hun vuile handen aan hun Schepper te slaan; die Hem hebben mishandeld, gezeseld, bespot en in het gezicht gespuugd; die Hem aan het kruis hebben gespijkerd en nadat ze het hadden opgericht Hem daar zelfs hebben bespot en uitgedaagd om van het kruis af te komen en zo te bewijzen dat Hij was Wie Hij zei te zijn: de Zoon van God. Op die manier hebben jij en ik met Hem gehandeld en Hem aldus vermoord. Dat waren jij en ik. En 'ons' heeft Hij met zulke zegeningen gezegend! Is een grotere genade denkbaar? De eeuwigheid zal niet te lang zijn om Hem daarvoor te aanbidden.

En Wie is er de Oorzaak van dat wij in de komende eeuwen de manifestatie van Gods goedertierenheid zullen zijn? Het is de Heer Jezus, want het is "*in Christus Jezus*" dat God ons in de komende eeuwen die rijke genade zal betonen.

V8. Het is alles genade! Paulus komt er nog een keer op terug. Er is helemaal niets van de mens bij. Zelfs het geloof wordt hier een gave van God genoemd. Het past allemaal bij de inhoud van de brief, waarin álles van God uitgaat. Als de mens zou zeggen: 'Maar ik heb toch wel iets bijgedragen aan het verkrijgen van die zegeningen, ik heb toch geloofd?' dan ontnemt Paulus hem dat argument. Ook het geloof is een werk van God, Hij heeft dat in ons gewerkt. Je kunt het zo zeggen: genade is de basis, het uitgangspunt, voor God om ons te zegenen, terwijl geloof de weg is waarlangs, het middel waardoor, Hij ons die zegen kon geven.

Met 'de gave van God' wordt trouwens niet alleen 'het geloof' bedoeld. Dat blijkt uit het antwoord van Gerard Kramer (kenner van de Griekse grondtekst) op de vraag waarop het woord "*het*" in het zinsdeel "*het is de gave van God*" eigenlijk slaat. Mijn vraag was: Slaat het op wat er direct voor staat, "*door [het] geloof*", of slaat het op wat daar weer voor staat, "*uit genade bent u behouden*"?

Zijn antwoord: 'Het interessante is dat 'het' er in het Grieks niet staat. Er staat wel letterlijk: *"en dat [onzijdig woord] niet uit u, van God de gave"*. De woorden "u" en "God" worden dus gecontrasteerd. Daarom moet eerder de vraag beantwoord worden waarop het eerdere *"dat"* (onzijdig) terugslaat. Het woord *"geloof"* is namelijk vrouwelijk. Daarom zou je kunnen stellen dat de strekking van 'dat' (en dus ook van 'het') dus iets verder gaat, en dat ze beide slaan op het *uit genade (ook een vrouwelijk woord!) behouden zijn door het geloof.*

De zegen wordt hier het *"behouden"* zijn genoemd. De grondbetekenis van dit woord is: dwars door alle gevaren heen op een veilige plaats aankomen. Als Paulus hier zegt dat we behouden *zijn*, houdt dat in dat we als het ware al veilig zijn aangekomen. Ook dat past bij deze brief. Behouden betekent hier de geestelijke en eeuwige behoudenis, inclusief alle zegeningen die God direct geeft aan iedereen die in de Heer Jezus gelooft.

Geloof is niet van nature in het hart van de mens aanwezig. Het onkruid, dat van nature uit het hart van de mens voortspruit, wordt in *Romeinen 3:9-19* gedetailleerd beschreven. Het geloof is geen wilde of verwilderde plant, maar een prachtige bloem die, als hij eenmaal door de hemelse Vader geplant is, niet meer kan worden uitgerukt. Het is onmogelijk 'de gave van God' weer weg te nemen. Wat Hij geeft, blijft van Hem en houdt daarom eeuwig stand.

V9. Om elk misverstand uit te sluiten voegt de apostel eraan toe dat het *"niet op grond van werken"* is. Door eigen werken is het onmogelijk om Gods zegen te ontvangen. Hoe zou je van een lijk – we waren immers dood in zonden en misdaden – nog enige activiteit kunnen verwachten? Alles moet van God komen en zo is het ook gebeurd. Wat de mens betreft, moeten we zeggen dat alle roem is uitgesloten. Die roem komt alleen God toe.

V10. Wil het voorgaande nu zeggen dat voor de gelovige 'werken' helemaal geen rol spelen? Op die vraag komt hier een duidelijk antwoord, opnieuw helemaal in overeenstemming met de inhoud van de brief. Het gaat namelijk over een totaal ander soort

werken dan die welke de wet aan de mens voorschrijft. De werken van de wet zijn aan de zondige mens gegeven om daardoor het leven te kunnen verdienen.

Het beginsel van de wet heeft niets met genade en geloof te maken, maar met de prestaties die van de zondige mens worden verwacht: *“Maar de wet is niet op grond van geloof, maar ‘hij die deze dingen gedaan zal hebben, zal door die dingen leven’”* (Gl 3:12). Hier, in de brief aan de Efeziërs, gaat het echter om werken die het gevolg zijn van onze behoudenis. Ze zijn het gevolg van het feit dat we een nieuwe schepping zijn, *“want wij zijn Zijn [d.i. Gods] maaksel”*.

Inderdaad, als natuurlijke mensen zijn we ook Zijn maaksel: *“Toen vormde de HEERE God de mens [uit] het stof van de aardbodem”* (Gn 2:7). Hij is onze Schepper, Die *“blijft bedenken dat wij stof zijn”* (Ps 103:14). Of, zoals Elihu het zegt: *“Ook ik ben [maar] uit leem gevormd”* (Jb 33:6). Maar in onze brief gaat het om wat wij als nieuwe mensen geworden zijn. En evenals Adam niets aan zijn eigen schepping heeft bijgedragen, zo hebben wij er niets aan bijgedragen om een nieuwe schepping te worden. En evenals Adam de opdracht kreeg om te werken, zo hebben ook wij als nieuwe schepselen de opdracht om te werken.

De werken die God van ons als nieuwe mensen mag verwachten, passen ook weer bij de inhoud van deze brief. Je hoeft je niet suf te piekeren waarmee jij je moet bezighouden. GóD is daar al mee bezig geweest toen Hij aan jou dacht in de eeuwigheid. Net zoals Hij jou tevoren uitkoos voor het zoonschap (Ef 1:5), zo heeft Hij ook tevoren goede werken bereid, opdat je daarin zou wandelen. Je *positie* vindt haar oorsprong in de eeuwigheid en ook jouw *goede werken* vinden daar hun oorsprong.

Je ziet dat het hier gaat om werken die al klaarlagen voordat de wet gegeven werd. Het is een van de bewijzen die laten zien dat een gelovige die bij de gemeente hoort niets met de wet te maken heeft. De wet kan voor hem geen leefregel zijn. De wet is bestemd voor een mens die bij de aarde, de oude schepping, hoort. De gelovige hoort niet meer bij de aarde, maar – als een nieuwe schep-

ping – bij de hemel. Daar is hij nu al in Christus gezet, als iemand die is “*geschapen in Christus Jezus*”, Die door God gezet is aan Zijn rechterhand in de hemelse gewesten (*Ef 1:20*).

Dat hiervoor over ‘goede werken’ wordt gesproken, maakt duidelijk dat de gelovige niet alleen wordt gezien als in de hemelse gewesten, maar dat hij tegelijk ook op aarde is, te midden van de oude schepping. Hij is iemand die de dingen van de hemel waar mag maken in het leven van elke dag op aarde, de oude schepping. Het zijn ‘goede’ werken, wat wil zeggen dat de christen van God dingen te doen krijgt die een weldaad voor zijn omgeving betekenen.

Voor de christen die oog krijgt voor deze werken, zal het leven elke krampachtigheid verliezen. Wat is er eenvoudiger dan te wandelen in werken waarin God al heeft voorzien en daarbij alleen te vertrouwen op Zijn genade? Kort gezegd bestaat het wandelen in goede werken uit het volgende: het op aarde laten zien Wie de verheerlijkte Christus in de hemel is. In de *hoofdstukken 4 en 5* wordt dat verder uitgewerkt.

Lees nog eens Efeziërs 2:7-10.

Verwerking: Waaruit blijkt de rijkdom van Gods genade?

De volken | verzen 11-13

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

11 Daarom bedenkt dat u, die vroeger de volken in [het] vlees was [en] onbesneden werd genoemd door de zogenaamde besnijdenis die in [het] vlees met handen gebeurt, 12 dat u in die tijd zonder Christus was, vreemd aan het burgerschap van Israël en vreemdelingen van de verbonden der belofte, terwijl u geen hoop had en zonder God was in de wereld. 13 Maar nu, in Christus Jezus, bent u die vroeger veraf was, nabijgekomen door het bloed van Christus.

Inleiding. Met vers 11 begint een nieuw gedeelte. Paulus kijkt terug. In hoofdstuk 2:1-10 heb je gezien wat God in ons persoonlijk heeft gewerkt, nadat onze hopeloze toestand is voorgesteld. In de verzen 11-22 zul je zien wat God met ons gemeenschappelijk in Christus heeft gedaan, nadat ook eerst onze hopeloze toestand is voorgesteld. In beide gevallen betreft het de tijd van ons verblijf op aarde. Dat is een verschil met hoofdstuk 1. Daar gaat het om de raadsbesluiten van God van vóór de grondlegging van de wereld, dus buiten de tijd en los van de aarde.

V11. Met ‘gemeenschappelijk’ bedoel ik *alle gelovigen uit Joden en heidenen samen*, want daarover gaat het. De eenheid die tussen Jood en heiden is ontstaan, is een wonder van Gods genade. Hoe groot dit wonder is, laat Paulus zien door een vergelijking te maken tussen wat de volken vroeger waren en wat ze nu geworden zijn. Het merendeel van de lezers van de brief, toen en ook nu, bestaat uit hen die vroeger tot de volken behoorden. Zij worden ertoe opgewekt zich te herinneren hoe het vroeger met hen gesteld was, opdat zij beter zullen begrijpen hoe het nu met hen geworden is.

Om hun eertijds hopeloze situatie te schilderen vergelijkt hij die met die van Israël. Het is belangrijk om in gedachten te houden dat het in deze vergelijking om de vroegere *uiterlijke* positie gaat, zowel van de heiden als van de Jood. Paulus zet in zeven punten

de positie van de heiden neer. Het zijn als het ware zeven moker-slagen. Elke slag doet de heiden dieper in zijn uitzichtloze ellende zakken.

De eerste klap: ze waren “*de volken in [het] vlees*”. De uitdrukking ‘in het vlees’ geeft aan dat hun hele leven beheerst werd door het voldoen aan de begeerten van het vlees. In *Romeinen 7:5* staat het zo: “*Want toen wij in het vlees waren, werkten de hartstochten van de zonden ... in onze leden om voor de dood vrucht te dragen.*” Dat staat tegenover Israël waaraan God Zijn wet had gegeven om in gehoorzaamheid daaraan het leven te genieten in gemeenschap met God.

De tweede klap: de Jood keek met verachting op de heiden neer en schold hem uit voor “*onbesneden*” (zie *1Sm 14:6; 17:26,36*). Zo-als opgemerkt, gaat het om een vergelijking qua uiterlijke positie. Daarom wordt Israël hier genoemd “*de zogenaamde besnijdenis*”. Het gaat alleen om de uiterlijke vorm, wat wordt benadrukt door de toevoeging “*die in [het] vlees met handen gebeurt*”.

V12. De derde klap: de volken waren vroeger “*zonder Christus*”. Christus, dat wil zeggen de Messias voor Israël, was niet aan de heidenen beloofd; Hij was alleen aan Israël beloofd. Toen Hij op aarde kwam, kwam Hij voor ‘de kinderen’ van Israël, niet voor ‘de honden’, de heidenen (*vgl. Mk 7:24-30*).

De vierde klap: heidenen vielen niet onder het burgerrecht van Israël. Daardoor misten zij de vele voorrechten die dit burgerschap inhield. Je kunt denken aan allerlei sociale en godsdienstige voorrechten, maar ook aan de inzettingen en rechten die God Zijn volk had gegeven. Hierdoor werd het hele leven zo geregeld, dat het optimaal geleefd kon worden, in gezondheid, vrede en veiligheid (*Dt 4:8*).

De vijfde klap: de volken hadden als “*vreemdelingen*” geen deel aan “*de verbonden der belofte*”. God had met Israël vanaf Abraham verschillende verbonden gesloten (zie *Gn 15, 17; Lv 26:42; Ps 89*). Die hadden één gemeenschappelijke belofte: de komst van de

Messias, Die zal vervullen wat God in de verbonden heeft toegezegd.

De zesde klap: “*geen hoop*”. De situatie wordt steeds hopelozener. Na al het voorgaande mag je toch hopen dat er een keer een verandering ten goede zal optreden. Maar ook daarop is geen enkel zicht. Er is geen enkele grond iets goeds te verwachten van de toekomst.

Ten slotte de zevende, de grootste klap: “*zonder God in de wereld*”. De volken hadden God massaal de rug toegekeerd (Rm 1:20-21). Daarom heeft Hij “*in de voorbije geslachten alle volken op hun eigen wegen laten gaan*” (Hd 14:16). Ze waren volledig op zichzelf aangewezen, zonder enige verbinding met God. Te midden van alle volken had God Israël uitgekozen. Door middel van dit volk maakte Hij zich aan alle andere volken bekend.

Wat is nu de bedoeling van deze vergelijking? Om dat duidelijk te maken wil ik je eerst vertellen wat de bedoeling niet is. De vergelijking dient in elk geval niet om te bewijzen dat de heidenen nu wél deel hebben gekregen aan de zegeningen van Israël. Een groot misverstand in de uitleg van deze verzen is namelijk dat de heiden nabij gebracht zou zijn doordat hij Jood zou zijn geworden. Dat kan niet de juiste uitleg zijn, want ook in het Oude Testament bestond de mogelijkheid om een Jodengenoot, een zogeheten ‘proseliet’, te worden.

Verder had God ook in het Oude Testament zegeningen voor heidenen in Zijn hart. Alleen moeten we daarbij het volgende bedenken. In de eerste plaats zijn de in het Oude Testament genoemde zegeningen voor de volken niet aan die volken zélf gegeven, maar aan Abraham, Izaäk en Jakob en later aan Israël. In de tweede plaats zien we dat de volken alleen zegen kunnen ontvangen door middel van Israël. Als in de toekomst Israël weer Gods volk zal zijn, zullen de volken mee profiteren van dit herstel. Dit zal gebeuren als de Heer Jezus het vrederijk heeft opgericht.

V13. Maar wat wordt ons in Efeziërs 2 dan wel duidelijk gemaakt? Dat er zegen is voor de volken *buiten* Israël om! Vers 13, waaraan

we nu toe zijn, verklaart dat nader. De heidenen waren in dubbel opzicht ver van God verwijderd. In de eerste plaats door buiten Israël te staan. Wat dat betekent heb je zojuist gezien. Maar ze waren ook ver bij God vandaan in geestelijk opzicht. Maar ook de Joden waren in geestelijk opzicht ver bij God vandaan.

Waar beiden geestelijk ver van God stonden, moesten beiden, Jood en heiden, nabij God worden gebracht en wel *“door het bloed van Christus”*. De heiden wordt geen Jood en nog minder wordt de Jood heiden. Beiden worden gebracht in een totaal nieuwe positie en die is *“in Christus Jezus”*. Daarin is geen sprake meer van ‘volken in het vlees’ en ook niet van ‘Israël naar het vlees’. Samen vormen zij een nieuwe eenheid, waarvan vermeld wordt dat zij *“beiden een gemaakt”* zijn (vers 14), dat zij *“tot één nieuwe mens”* geschapen zijn (vers 15) en dat zij *“beiden in één lichaam”* met God verzoend zijn (vers 16).

Joden en heidenen worden uit hun natuurlijke omgeving gehaald en geplaatst in een geheel nieuwe eenheid: de gemeente. Voor de heiden, en ook voor de Jood, is dat een geweldige verandering. Vroeger in dubbel opzicht zó veraf; nu, ‘door het bloed van Christus’, zó dicht bij God, zelfs aan Zijn hart, gebracht.

“Het bloed van Christus” plaatst het offer van Christus voor onze aandacht. Door Zijn bloed zijn wij verzoend met God. Op grond daarvan heeft God alles weggedaan wat Hem in de weg stond om ons in Zijn tegenwoordigheid toe te laten en ons met alle geestelijke zegeningen te zegenen. Over de waarde van het bloed van Christus raken we nooit uitgedacht.

Lees nog eens Efeziërs 2:11-13.

Verwerking: Hoe komt het dat het verschil in positie tussen Jood en heiden nu is opgeheven?

Christus is onze vrede | verzen 14-16

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

14 Want Hij is onze vrede, Die die beiden een gemaakt en de scheidsmuur van de omheining weggebroken heeft, 15 toen Hij in Zijn vlees de vijandschap, de wet van de geboden [die] in inzettingen [bestaat], tenietgedaan had, opdat Hij die twee in Zichzelf tot één nieuwe mens zou scheppen, vrede makend, 16 en die beiden in één lichaam met God zou verzoenen door het kruis, terwijl Hij daardoor de vijandschap gedood heeft.

Inleiding. In vers 13 heb je gezien dat we ‘nabijgekomen’ zijn en wel ‘in Christus’ en op de grondslag van Zijn bloed. Daardoor is het mogelijk dat we in de tegenwoordigheid van God mogen komen. Maar als er niet meer zou zijn, zou dit kunnen betekenen dat de gemeente niet meer was dan een verbetering van het Jodendom. Voor de Jood was de toegang tot God gesloten, voor de gemeente is die open.

Hoe groot dit voorrecht ook is, toch is daarmee niet alles gezegd over wat de gemeente heeft bóven Israël. De gemeente bestaat niet uit een willekeurig aantal christenen dat nu het voorrecht heeft om in de tegenwoordigheid van God te zijn. Dat voorrecht houdt namelijk niet noodzakelijk in dat het onderscheid tussen Joden en heidenen is weggedaan. En een van de unieke kenmerken van de gemeente is nu juist dat dit onderscheid wél verdwenen is. Dat is wat deze verzen duidelijk zullen maken.

V14. Het wegvallen van dit onderscheid is het gevolg van wat Christus tot stand heeft gebracht door Zijn dood aan het kruis. “*Hij is onze vrede*”, met de nadruk op ‘Hij’, op Zijn Persoon. Hij heeft vrede bewerkt tussen God en de mens én – en daarop lijkt hier de nadruk te liggen – tussen Jood en heiden. Dit is iets compleet nieuws.

In het Oude Testament was de scheiding tussen Jood en heiden door God Zelf aangebracht. Daar had Hij de wet als “*de scheids-*

muur van de omheining" gegeven. De wet was een soort hek. Binnen dat hek stond God in verbinding met Zijn volk Israël, een betrekking die was vastgelegd in een veelheid van geboden en inzettingen. Dat hek fungeerde tevens als een scheidslijn tussen Israël en de om hen heen wonende volken, die deze wet niet hadden.

Met het aangeven van deze formele scheiding tussen Jood en heiden is ook nog niet alles gezegd. Daarbij zou het in beginsel mogelijk zijn dat ze als het ware over de schutting heen vriendelijke contacten met elkaar onderhielden. Dat is niet het geval. Er was behalve een onderscheid in positie ook vijandschap. Deze vijandschap was ook het gevolg van de "*wet van de geboden die in inzettingen bestaat*".

De heiden stond buiten dat, waarop de Jood zich beroemde (*Rm 2:23*). De heidenen wilden met God niets te maken hebben. Zij hadden hun eigen goden en onderwierpen zich aan de regels die zij zelf vaststelden. In het Oude Testament werd de Jood opgeroepen de afgodendienaars op geen enkele wijze te tolereren.

In deze situatie – die zowel betrekking heeft op de positie van beiden als op de vijandige gezindheid die zij tegen elkaar koesterden – is een radicale verandering gekomen. Eerst is de wet als scheidmuur "*weggebroken*" of ontbonden, van zijn kracht beroofd.

V15. Tevens is de wet als uitdrukking van Gods wil "*tenietgedaan*" of buiten werking gesteld. Zowel het wegbreken als het tenietdoen is gebeurd door wat Christus deed "*in Zijn vlees*". De uitdrukking 'in Zijn vlees' ziet op Zijn lichaam dat Hij overgaf in de dood aan het kruis. De wet heeft totaal afgedaan voor ieder die nabij is gebracht, niet alleen voor de heiden, maar ook voor de Jood.

Ook de gelovige die van oorsprong Jood is, moet begrijpen dat voor hem de wet heeft afgedaan. Dezelfde wet die de heiden op afstand van God hield, hield ook de Jood op afstand van God. Hij had immers de wet gebroken! Dat bracht hem onder de vloek.

Wilde er voor de Jood vrede komen, dan moest ook voor hem de wet teniet worden gedaan.

Toch is het ook niet het wegbreken van de scheiding tussen Jood en heiden wat de gemeente zo speciaal maakt. Het was noodzakelijk, maar niet voldoende. Het belangrijkste kenmerk van de gemeente is niet dat er nu vrije omgang kan zijn tussen Jood en heiden. Dan zou de omheining weer zijn opgebouwd, alleen een stuk verderop, waardoor nu ook de heidenen binnen de omheining zaten. Het verschil tussen Jood en heiden zou dan ongedaan gemaakt zijn door de heiden op te tillen tot het niveau van de Jood. Het zou helemaal ondenkbaar zijn om na het wegvallen van de muur de Jood te laten afdalen tot het niveau van de heiden.

Geen van deze mogelijkheden geeft de manier weer waarop God de gemeente heeft gevormd. Na het wegbreken (negatief) komt er iets nieuws (positief) in zicht en wel “*één nieuwe mens*” en “*één lichaam*”. Tot dit nieuwe zijn Jood en heiden samengebracht.

Eerst iets over de nieuwe mens. Christus is op de innigste wijze verbonden met de nieuwe mens. Hij heeft die “*in Zichzelf*” geschapen. Het woord ‘scheppen’ geeft aan dat het gaat om iets wat nooit heeft bestaan, maar wat door Christus tot stand is gebracht. Hij heeft dat niet gedaan op dezelfde manier als bij de eerste schepping in *Genesis 1*, door het spreken van het machtswoord: ‘Er zij vrede!’ Nee, in Zijn *werk op het kruis* was Hij “*vrede makend*” tussen Jood en heiden.

Jood en heiden als één nieuwe mens introduceert een nieuw wezen, met totaal nieuwe kenmerken of eigenschappen. Kort gezegd is dit de nieuwe mens: Christus zoals Hij in alle gelovigen woont en zichtbaar wordt. Om de nieuwe mens te tonen kan alleen worden volstaan met alle gelovigen, want ieder van hen vertoont weer een ander aspect. Voor iedere gelovige afzonderlijk geldt dat hij in Christus is en daardoor een nieuwe schepping (2Ko 5:17).

V16. Hoe verheven het ook is wat we in de nieuwe mens zien, toch is daarmee ook nog niet alles gezegd over de nabijheid waar-

in de gemeente tot God is gebracht. Op de eenheid in wezen die in de nieuwe mens te zien is, volgt nog de grootst mogelijke eenheid die er is: “*één lichaam*”. Eén lichaam is niet een aantal mensen die samen de nieuwe mens vormen, terwijl ze ieder een verschillend aspect van de ene nieuwe mens laten zien. Eén lichaam gaat nog een stap verder. Het wil zeggen dat die mensen samen een onverbreekelijke eenheid vormen. Zij zijn aan elkaar verbonden, zoals de leden van een lichaam aan elkaar verbonden zijn.

Ook dit is iets totaal nieuws. In het beeld van het ene lichaam komt het duidelijkst tot uiting hoe volkomen nieuw de positie is voor zowel de Jood als de heiden. De oude positie is definitief verleden tijd.

Een ander beeld kan dit nog verduidelijken. In *Johannes 10* spreekt de Heer Jezus over schapen die Hij uit de stal naar buiten brengt (*Jh 10:3-4*). Dat zijn de Joodse schapen, gelovigen uit de Joden. Hij heeft het ook over “*andere schapen, die niet van deze stal zijn*” (*Jh 10:16a*). Dat zijn de gelovigen uit de heidenen. Dan vervolgt Hij: “*Ook die moet Ik toebrengen, ... en zij [schapen uit Joden en schapen uit heidenen] zullen één kudde, één herder worden*” (*Jh 10:16b*).

De heidenen worden niet in de stal van de Joden gebracht. Jood en heiden worden ook niet in een nieuwe stal naar binnen gebracht, binnen een nieuw systeem met nieuwe regels. Nee, ze worden samen tot één nieuwe kudde gevormd, onder één Herder.

Nu terug naar ons hoofdstuk. Jood en heiden kunnen samen in één lichaam als verzoend met God in Zijn nabijheid zijn. Ook dit is het gevolg van wat de Heer Jezus deed aan het kruis. Wilde er een situatie van harmonie tussen God en “*die beiden*” (Jood en heiden) kunnen ontstaan, dan kon dat alleen als er verzoening plaatsvond. Verzoening is nodig waar vijandschap heerst.

Op het kruis werd Christus “*tot zonde gemaakt*” (*2Ko 5:21*). Daar werd in Christus door God alles geoordeeld en weggedaan wat voor Hem niet kan bestaan, opdat Hij ons bij Zich kon nemen. Tevens betekent het kruis het einde van de oude vete die tussen Jood en heiden bestond, want door het kruis is “*de vijandschap*

gedood". Zo bewerkt het kruis verzoening tussen God en mensen en tussen mensen onderling.

Lees nog eens Efeziërs 2:14-16.

Verwerking: Wat heeft God in Christus gedaan om ons nabij te brengen?

De toegang tot de Vader | verzen 17-22

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

17 En Hij is gekomen en heeft vrede verkondigd aan u die veraf was, en vrede aan hen die nabij waren. 18 Want door Hem hebben wij beiden in één Geest de toegang tot de Vader. 19 Dus bent u geen vreemdelingen en bijwoners meer, maar u bent medeburgers van de heiligen en huisgenoten van God, 20 opgebouwd op het fundament van de apostelen en profeten, terwijl Jezus Christus Zelf hoeksteen is, 21 in Wie [het] hele gebouw, goed samengevoegd, opgroeit tot een heilige tempel in [de] Heer; 22 in Wie ook u mee opgebouwd wordt tot een woonplaats van God in [de] Geest.

V17. Voor de derde keer wordt in dit hoofdstuk over vrede gesproken. De eerste keer is in *vers 14*. Daar is de *Persoon van Christus Zelf* de vrede. Vervolgens in *vers 15*, waar vrede het gevolg is van het *werk van Christus* aan het kruis. Hier in *vers 17* gaat het over het *verkondigen* van vrede. Ook dit verkondigen wordt toegeschreven aan Christus.

Toch kan “*en Hij is gekomen*” niet slaan op Zijn verblijf op aarde. Toen heeft Hij wel aan de Zijnen (“*hen die nabij waren*”) vrede verkondigd (*Jh 14:27; 20:19-21*), maar niet aan de heidenen (“*u die veraf was*”). Voor dat laatste was Hij niet naar de aarde gekomen (*zie Mt 10:5-6*). Nu heeft de Heer Jezus echter, zoals je in *vers 16* hebt gezien, verzoening door het kruis bewerkt, gevolgd door Zijn terugkeer naar de hemel. Van daaruit laat Hij, door Zijn apostelen en discipelen, deze vrede aan iedereen verkondigen.

Wat Zijn plaatsvervangers op aarde doen in de verkondiging van vrede aan Jood én heiden – want er is geen onderscheid meer – is *Zijn* werk. Hierin zie je opnieuw de eenheid die er is tussen Christus in de hemel en de Zijnen op aarde. Hierdoor is die vrede ook tot óns gekomen en hebben jij en ik er ook deel aan gekregen.

V18. Na alle voorgaande overweldigende gevolgen van het werk van Christus komen we nu bij het hoogtepunt van onze geestelijke voorrechten: de toegang tot de Vader. Je mag je bij Hem volmaakt gelukkig en thuis voelen, zonder nog naar iets anders te verlangen. Deze toegang is er voor "beiden", dat zijn Jood en heiden, "door Hem", dat is Christus. Hij heeft de weg geopend door het kruis. Hij heeft het mogelijk gemaakt dat je nu zonder enige schroom in jezelf en zonder enige bemiddeling van anderen buiten jezelf, bij de Vader kunt komen. Jij mag rechtstreeks tot de Vader gaan.

Hij, Die jou daartoe in staat stelt, je de kracht ervoor geeft, is "één Geest". Voor de vierde keer treffen we het woord 'één' aan (zie ook *verzen 14-16*). Elke voorgaande eenheid is bewerkt door deze ene Geest. Elk onderscheid is weg. De Geest geeft aan de Jood geen andere toegang dan aan de heiden. Er is een altijd vrije toegang tot de Vader voor iedere 'zoon'. God is niet meer verborgen achter een voorhangsel, zoals toen Hij bij Israël woonde in de tabernakel en in de tempel.

De verhouding met God wordt niet meer geregeld door een of andere wet, maar door vrijheid. Elke beknutting van die vrijheid door opnieuw iets van een wet in te voeren, betekent een belemmering van de vrije toegang. Dat is een gemis voor het kind van God, maar een nog groter gemis voor de Vader Die Zijn kinderen graag bij Zich heeft.

Het gaat er ook niet zozeer om wat je bij Hem *doet*. Zeker, je mag Hem aanbidden, je mag Hem dingen vragen, dat ook. Maar het grootst voor Hem is dat je bij Hem *bent*, dat Hij ziet dat je Hem opzoekt om Wie Hij is: de Vader van onze Heer Jezus Christus. Je bent bij Hem als iemand die een gemaakt is met de Heer Jezus. Het bij de Vader zijn betekent dat je geniet van alles wat de Heer Jezus is voor de Vader en je dan realiseert dat die betrekking ook jouw deel is, want je bent verenigd met Hem. Dan kun je alleen nog maar aanbidden.

V19. Uit dit grote voorrecht vloeien nog andere voorrechten voort. Het woord "dus" van *vers 19* geeft dat aan. Waar je woont,

waar je thuis bent, daar ben je geen vreemdeling en bijwoner. Op de aarde zijn we nog wel ‘bijwoners en vreemdelingen’ (1Pt 2:11), maar bij de Vader zijn we thuis, samen met andere “medeburgers van de heiligen”. Geen burgers van een aards land, met eenzelfde nationaliteit, maar van een hemels land (vgl. Ep 3:20) waarin allen wonen die de ‘nationaliteit’ van de hemel bezitten.

Boven de omgang met elkaar mogen we daar wonen bij God, Zijn “huisgenoten” zijn. Het is Zijn huis, een huis dat gekenmerkt wordt door gemeenschap met Hem én met elkaar. Zoals gezegd, is het Gods huis, het huis waar Hij woont. Dat is de opstap naar de laatste verzen van dit hoofdstuk. Daar zie je hoe dit huis gebouwd wordt.

V20. Het is goed op te merken dat tot nu toe de gemeente steeds naar voren is gekomen in het beeld van een lichaam. Nu gaat Paulus een ander beeld gebruiken voor de gemeente en wel dat van een huis. Dat is nodig, omdat hiermee dingen duidelijk kunnen worden gemaakt die met bouwen te maken hebben. Zo wordt in de Bijbel de gemeente voorgesteld als een gebouw dat God bouwt, maar ook als een gebouw waaraan mensen bouwen. Omdat het laatste hier niet het onderwerp is, ga ik er niet verder op in. Hier gaat het om de bouw van het huis door God. In *Mattheüs 16:18* vind je dezelfde gedachte. Daar zegt de Heer Jezus dat Hij Zijn gemeente zal bouwen.

De bouw van de gemeente door God en de Heer Jezus vindt plaats op “het fundament van de apostelen en profeten”. Je kunt zeggen dat zij in tweeërlei opzicht het fundament zijn. Zij zijn zelf het fundament, de eerste stenen van het gebouw, waarop andere “levende stenen” (1Pt 2:5) gebouwd zijn. Daarnaast hebben zij door hun onderwijs ook aangegeven hoe er moet worden gebouwd.

Het is duidelijk dat met de profeten die mede het fundament vormen, niet de profeten uit het Oude Testament bedoeld kunnen zijn. Uit *Efeziërs 3:5* blijkt dat het gaat om iets wat vroeger onbekend was. Ook de volgorde – eerst worden de ‘apostelen’ genoemd en dan de ‘profeten’ – maakt duidelijk dat het om nieuwtestamentische profeten gaat.

Maar niet het fundament van dit huis is het belangrijkste. Het hele huis, inclusief het fundament, rust op de hoeksteen, *“Jezus Christus Zelf”*. Het hele huis ontleent zijn waarde aan Hem. Het karakter van de hoeksteen geeft het karakter van het gebouw aan.

V21. Dit karakter komt tot uiting in *“in Wie”*. In Hem, in de verbinding met Hem, wordt het *“hele gebouw goed samengevoegd”*. Het geheel wordt op de juiste wijze samengesteld en gebouwd, zonder kans op scheuren. In Hem groeit dit gebouw op door het telkens toevoegen van nieuwe, levende stenen. Dit opgroeien, of bouwen, gaat door tot de laatste steen is toegevoegd en het gebouw voltooid is. Dat is het moment waarop de Heer Jezus de gemeente tot Zich neemt. In het aspect van het gebouw zal de gemeente dan volmaakt het doel dienen waartoe ze is opgegroeid en dat is *“tot een heilige tempel in [de] Heer”*.

In het Oude Testament is de tempel de plaats waar God woonde en waar ook de priesters woonden. Als de Heer Jezus in *Johannes 14:2* over het Vaderhuis zegt *“in het huis van Mijn Vader zijn vele woningen”*, lijkt Hij daarmee te verwijzen naar de tempel. In het huis van de Vader zullen we eeuwig bij de Vader en de Zoon wonen en Hem aanbidden.

V22. Toch wil God niet wachten totdat het gebouw voltooid is. Daarom spreekt het laatste vers over de gemeente als een gebouw, een plaats, waarin God nu al woont. Dit gebouw wordt gevormd door alle gelovigen die nu op aarde leven. Dat is een gebouw waaruit stenen wegvallen, wat gebeurt als een gelovige sterft, maar waaraan ook weer stenen worden toegevoegd, wat gebeurt als iemand tot bekering komt.

Het is een grote vreugde voor God op aarde een huis te hebben waarin Hij, door Zijn Geest, kan wonen. Tot dit doel werden de van oorsprong heidense Efeziërs (*“ook u”*) mee opgebouwd. Tot dit doel worden jij en ik, die ook nergens deel aan hadden (of recht op hadden), mee opgebouwd. Wat een genade!

Lees nog eens Efeziërs 2:17-22.

Verwerking: Hoe en wanneer maak jij gebruik van de toegang tot de Vader?

Efeziërs 3

De verborgenheid van Christus | verzen 1-4

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

1 Daarom ik, Paulus, de gevangene van Christus <Jezus> voor u, de volken ... 2 (waar u immers hebt gehoord van het rentmeesterschap van de genade van God, mij voor u gegeven, 3 <dat> mij door openbaring de verborgenheid is bekendgemaakt – zoals ik tevoren in het kort geschreven heb; 4 daardoor kunt u, als u dit leest, mijn inzicht opmerken in de verborgenheid van Christus – ...

Inleiding. Hoofdstuk 3 is een soort tussenzin. Als je *vers 1* van dit hoofdstuk vergelijkt met *hoofdstuk 4:1*, wordt dat duidelijk. Na in *hoofdstuk 1* over Gods raadsbesluiten te hebben geschreven en in *hoofdstuk 2* over de manier waarop God ons daaraan deel heeft gegeven, zou je mogen verwachten dat Paulus nu gaat vertellen wat dat allemaal voor je praktijk, je wandel, betekent.

Het is alsof hij daaraan ook wilde beginnen in *hoofdstuk 3*. Toch gebeurt het pas in *hoofdstuk 4*. Daar begint hij met dezelfde woorden als waarmee hij *hoofdstuk 3* begint en dan volgen de vermaningen die horen bij het onderwijs dat hij in *hoofdstuk 2* heeft gegeven.

Maar de Heilige Geest leidt hem ertoe eerst nog *hoofdstuk 3* te schrijven. Waarom? Om daarmee uit te leggen dat aan hem, Paulus, de speciale bediening is toevertrouwd om “*de verborgenheid van Christus*” (*vers 4*) bekend te maken. Die verborgenheid is geen vondst van hemzelf, maar is hem geopenbaard door God (*vers 3*). In die verborgenheid gaat het erom dat Jood en heiden samen de gemeente vormen en als één lichaam verbonden zijn aan Christus. Het onderscheid tussen Jood en heiden is verdwenen.

V1. Hij begint met “*ik, Paulus*” en onderstreept daarmee het volstrekt unieke dat alleen aan hem geopenbaard is. Hij is de eerste mens die daarvan door God op de hoogte is gebracht. Het onderstreept ook het apostolisch gezag waarmee hij deze openbaring nu doorgeeft. Wat Paulus leert, staat volledig los van wat de Joden in het Oude Testament lezen. Dat klopt ook, want daar is niets te vinden van de dingen die we in de *hoofdstukken 1-2* hebben gezien.

De prediking van deze waarheid heeft van hem een “*gevangene*” gemaakt. Daarom schrijft hij dat hij een gevangene is “*voor u, de volken*”. Als hij in *Handelingen 22* erover spreekt dat God wil dat hij naar de heidenen gaat, worden de Joden woedend en willen hem doden. Dat is niet gebeurd, maar het hele verhaal (te lezen in *Handelingen 23-28*) eindigt ermee dat hij in Rome gevangenzit. Toch beschouwt hij zich niet als een gevangene van de keizer van Rome, maar als “*de gevangene van Christus <Jezus>*”.

Hierin zit de les dat wat er in ons leven ook gebeurt, wij alles mogen zien in verbinding met de Heer Jezus. Dat zal ons voor verbittering bewaren. Dan overwinnen we ook teleurstellingen. Paulus had erover kunnen gaan treuren dat hij niet meer actief voor zijn Heer bezig kon zijn. Maar wat zie je? Juist in zijn gevangenschap schrijft hij enkele brieven die wij in de Bijbel hebben. De *brief aan de Efeziërs* is er een van.

V2. Paulus is drie jaar in Efeze geweest (*Hd 20:31*). In die tijd zijn de Efeziërs bekend geraakt met “*het rentmeesterschap*” dat Paulus is toevertrouwd. Van het woord dat hier voor ‘rentmeesterschap’ wordt gebruikt, is het ons bekende woord econoom (letterlijk: een huisbestuurder) afgeleid. Een voorbeeld van zo iemand is Jozef, die bestuurder was van ‘het huis’ van Potifar en aan wie alle personen en goederen van Potifar waren toevertrouwd.

Dit gegeven sluit aan op het vorige hoofdstuk, waarin sprake is van het huis van God. Aan Paulus heeft God de goederen van dat huis, de wonderbare waarheden van dat huis, toevertrouwd. Hij mag in het huis van God, aan hen die de huisgenoten zijn, de

goederen van dat huis in hun heerlijkheid voorstellen. Paulus is hiervan diep onder de indruk.

Zijn geweldige dienst maakt hem echter niet hoogmoedig. Hij wijst erop dat deze dienst die hem voor de gemeente is gegeven, voortvloeit uit *“de genade van God”*. Ook de hele inhoud van wat hem is toevertrouwd, bestaat uit deze genade. Het is goed steeds dit besef te hebben als je iets voor de Heer mag doen. Je mag het doen omdat je Zijn genade kent; deze genade is tevens wat je in je dienst aan anderen doorgeeft.

V3. *“De verborgenheid”* die God aan Paulus *“door openbaring”* is bekendgemaakt, is in het Oude Testament nog verborgen. Er zijn twee misverstanden denkbaar in verbinding met deze verborgenheid. Het eerste is te veronderstellen dat zij in de Schriften van het Oude Testament wel verborgen aanwezig was en dat nu door de Heilige Geest aan Paulus wordt getoond waar hij die kan vinden. Maar zo is het niet. Het is niet iets wat verstopt zit in het Oude Testament. Verborgenheid betekent hier letterlijk ‘mysterie’. Het was onbekend voor de grootste profeet. Hij had het ook nooit kunnen ontdekken.

Het tweede misverstand is om te veronderstellen dat het ook voor ons nog steeds een verborgenheid is. Als we dat menen, gaan we voorbij aan de openbaring ervan. Vaak is het ook een excuus om je er maar niet al te zeer in te verdiepen, want je kunt het toch niet begrijpen; het is immers een verborgenheid. Soms wordt dan zelfs een beroep gedaan op *1 Korinthiërs 2:9*, terwijl het daarop volgende vers gemakshalve vergeten wordt.

Het is echt zo, dat het aan de ene kant iets is wat van eeuwigheid af verborgen is geweest in God (*zie vers 9*) en aan de andere kant nu is bekendgemaakt, eerst aan Paulus en daarna door hem aan jou en mij en ieder lid van de gemeente! Hierover heeft Paulus *“tevorens in het kort geschreven”*. Daarmee doelt hij op wat hij in de vorige hoofdstukken daarover heeft doorgegeven.

V4. Wat hij zojuist heeft gezegd, legt hij ter beoordeling voor aan de lezers. Zij kunnen hieruit opmaken dat hij schrijft met kennis

van zaken. Het klinkt simpel, maar je kunt je pas een oordeel vormen over wat Paulus schrijft, als je *leest* wat hij schrijft. Zo zegt hij dat tegen de Efeziërs, en ook tegen ons. Lezen wil dus meer zeggen dan alleen letters zien. Lezen is de boodschap in je opnemen, proberen te begrijpen wat de schrijver zegt. In dit geval is een goede geestelijke gezindheid absolute voorwaarde. Let wel: het gaat niet om een intellectueel vermogen, maar om een hart dat ernaar verlangt de verborgenheid in zich op te nemen (*zie Ef 1:17-18*).

Het gaat om niets minder dan de *“verborgenheid van Christus”*. Misschien zou je verwacht hebben dat hij nu gaat spreken over ‘de verborgenheid van *de gemeente*’ want dat is hier het onderwerp. Het gaat immers over het bijzondere karakter van de gemeente waarin Jood en heiden een gemaakt zijn. Toch gebeurt dat niet en schrijft Paulus over ‘de verborgenheid van *de Christus*’, zoals er letterlijk staat.

Deze bijzonderheid laat ons de kern van de verborgenheid zien. Het is niet alleen dat de gelovigen uit Joden en heidenen aan elkaar verbonden zijn, maar ze zijn tot één lichaam gemaakt. Het gaat hier om de eenheid tussen het Hoofd in de hemel en de leden op aarde.

God heeft het voornemen gehad ons aan elkaar, maar bovenal ons samen aan het Hoofd, Christus, te verbinden. Het was Zijn voornemen om aan Christus een lichaam te geven. In *hoofdstuk 5:32* zien we in een ander beeld wat die verborgenheid is: *“Deze verborgenheid is groot, maar ik doel op Christus en op de gemeente.”* Dus als er sprake is van ‘de Christus’, is dat omdat God alle nadruk op Hem wil leggen.

Daarmee stemmen jij en ik van harte in! Het gaat om Hém.

Lees nog eens Efeziërs 3:1-4.

Verwerking: Wat stelt het ‘rentmeesterschap’ van Paulus voor en wat is ‘de verborgenheid’?

Mede-erfgenamen, -ingelijfden, -deelgenoten | verzen 5-7

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

... 5 die in andere geslachten de zonen van de mensen niet bekend is gemaakt, zoals zij nu in [de] Geest geopenbaard is aan Zijn heilige apostelen en profeten: 6 dat [zij uit] de volken mede-erfgenamen zijn en mede-ingelijfden en mededeelgenoten van de belofte in Christus Jezus door het evangelie, 7 waarvan ik een dienaar ben geworden naar de gave van de genade van God, die mij gegeven is naar de werking van Zijn kracht.

V5. De verborgenheid van de gemeente is in de tijd van het Oude Testament niet onthuld. Ze was niet alleen onbekend voor het volk Israël, maar ook voor alle andere “zonen van de mensen”. Hoe bevoorrecht Israël ook was in alles wat God van Zichzelf aan hen bekendgemaakt heeft, de gemeente hoort *niet* bij die mededelingen. Aan geen enkel mens, Jood of heiden, heeft God *hierover* iets verteld. Het was écht een geheim.

Maar dat geheim is nu onthuld voor alle ‘heiligen en getrouwen in Christus Jezus’ (*Ef 1:1*). Voor alle ongelovigen in deze wereld is het nog steeds een geheim, en helaas ook voor alle gelovigen die niet in deze dingen geïnteresseerd zijn. Deze desinteresse kan voortkomen uit onverschilligheid, maar ook uit een verkeerd besef van de positie van de gelovige op aarde. Wie meent dat de grootste opdracht voor de christen ligt in ‘wereldverbetering’, komt niet toe aan het ware leven van de christen. Dat ware leven is op aarde te laten zien dat al zijn belangen in de hemel zijn, omdat Christus daar is met Wie hij een gemaakt is.

Er is nog iets van belang verbonden aan het feit dat de gemeente in het Oude Testament niet is bekendgemaakt. Dat is het feit dat er niet zoiets kan bestaan als een ‘gemeente van Adam af’. God heeft in het Oude Testament gezwegen over de gemeente. In *Mattheüs 16:18* verbreekt de Heer Jezus dit stilzwijgen als Hij zegt: “Op deze rots zal Ik Mijn gemeente bouwen.” Dit is de eerste keer dat over deze verborgenheid wordt gesproken.

De Heer Jezus gebruikt ook de toekomstige tijd: “zal ... bouwen”. Om Zijn gemeente te kunnen bouwen moest Hij in de dood gaan, opstaan, naar de hemel gaan en vandaar de Heilige Geest zenden. Door de uitstorting van de Heilige Geest, een gebeurtenis die in *Handelingen 2* wordt vermeld, is de gemeente ‘tot één lichaam gedoopt’ (1Ko 12:13). Zij die bij deze gebeurtenis aanwezig waren, beseften niet dat hiermee de gemeente was ontstaan.

Wat de gemeente is, hoe God haar altijd in gedachten heeft gehad, en de manier waarop Hij Zijn gedachten over haar uitwerkt, heeft Hij aan Paulus geopenbaard. Alleen in de brieven van Paulus zul je onderwijs over de gemeente vinden. Hij is daartoe speciaal afgezonderd, een van die “*heilige apostelen en profeten*” van Jezus Christus.

V6. Wat die verborgenheid inhoudt, wordt beschreven in *vers 6*. Er worden drie woorden gebruikt die geen van alle in het Oude Testament te vinden zijn en die elk beginnen met ‘mede’. Het gaat om dit volstrekt nieuwe, dat de volken samen met (dat wil ‘mede’ hier zeggen) de Joden

- erfgenamen,
- één lichaam en
- deelgenoten

van de belofte in Christus Jezus zijn geworden.

In zeker opzicht is ook in het Oude Testament zegen beloofd aan de volken, maar alleen *via* Israël, waarbij dat volk een afgezonderd volk is gebleven. Ook in de toekomst, in het duizendjarig vrederijk, wanneer alle door God in het Oude Testament beloofde zegeningen een feit zullen zijn, zowel voor Israël als voor de volken, zal Israël een apart volk blijven. Dat zij uit de volken mede-erfgenamen en leden van hetzelfde lichaam zouden zijn, waarin elk verschil tussen Joden en volken was opgeheven, dát was verborgen tot het moment dat God het openbaarde aan Paulus.

Waardoor gaat de verborgenheid van de gemeente nu uit boven wat aan Israël is gegeven? In de eerste plaats omdat gelovigen uit

Joden en heidenen samen als “*mede-erfgenamen*” verbonden zijn met Hem Die zal regeren over ‘alles wat in de hemelen en wat op de aarde is’ (*Ef 1:10*). Deze verbazingwekkende erfenis gaat ver uit boven wat Israël, als apart volk, in de toekomst zal bezitten.

Je kunt wel samen erfgenaam zijn, maar toch geen verdere band met elkaar hebben. De gelovige Jood en de gelovige heiden staan echter niet meer los van elkaar. Met het woord “*mede-ingelijfden*” wordt een band aangegeven die niet op een inniger wijze kan worden omschreven. Het wil zeggen dat de gelovigen uit de volken nu samen met de gelovigen uit de Joden tot hetzelfde lichaam behoren: ze vormen samen één lichaam.

Dit tweede ‘mede’ gaat verder dan het eerste. Kon de Jood zich bij het samen bezitten van een erfenis nog iets voorstellen, het samen met de heidenen één lichaam vormen gaat zijn voorstellingsvermogen volledig te boven.

Het derde ‘mede’ betreft het deel krijgen van Jood en heiden samen aan “*de belofte in Christus Jezus*”. De vraag is over welke belofte het hier gaat. Het gaat niet over enige belofte die God in het Oude Testament heeft gedaan. Gelet op wat we in *vers 5* hebben ontdekt, gaat het om een belofte die vroeger in God verborgen was. Maar een belofte doe je toch aan iemand? Ja, dat is zo, en ik denk dat *Titus 1:2* ons helpt met het antwoord op de vraag. Daar lees je over “*[het] eeuwige leven dat God, Die niet kan liegen, beloofd heeft vóór [de] tijden van de eeuwen*”.

Dus toen er nog geen mens was, heeft God al een belofte gedaan. Maar aan wie dan? Het kan hier over niets anders gaan dan over de belofte die de Vader deed aan Zijn Zoon, de eeuwige Zoon. Deze belofte is het eeuwige leven. Hoewel het in *Titus 1* niet gaat over Christus en de gemeente, maar over wat God aan individuele gelovigen heeft toegezegd, is het karakter van de belofte wel op de gemeente van toepassing.

De inlossing van deze belofte kon pas gebeuren, toen de Heer Jezus op aarde was gekomen en het werk had volbracht dat de Vader Hem te doen had gegeven (*zie Jh 17:1-4*). Pas daarna kon

God "de belofte van het leven dat in Christus Jezus is" (2Tm 1:1) inlossen door dit leven te geven aan allen die met Hem verbonden zijn. Het eeuwige leven is het deel van ieder die tot de gemeente behoort. Door dit derde 'mede' zijn we in staat de zegeningen van het eerste en tweede 'mede' te genieten.

Ook dit derde 'mede' gaat alle beloften te boven die aan Israël zijn gedaan, zowel in letterlijke als in geestelijke zin. De beloften aan Israël hebben te maken met het leven en stoffelijke zegeningen hier op aarde. De 'belofte in Christus Jezus' staat in verband met het eeuwige leven en geestelijke zegeningen in de hemel.

Al de geweldige aspecten die in 'de verborgenheid van Christus' (vers 4) opgesloten lagen, zijn "door het evangelie" tot ons gekomen. Dát is de weg waardoor God ons al de rijkdommen van Christus heeft geopenbaard.

V7. Paulus is daarvan een dienaar geworden, hij heeft het evangelie gepredikt en op die manier de verborgenheid bekendgemaakt. Hij beroemt zich er niet op. Hij is zich ervan bewust dat alleen Gods genade hem dit gegeven heeft. De inhoud van zijn prediking, de geweldige rijkdom ervan, de manier waarop hij zijn dienst vervult, is allemaal alleen door de genade van God.

Wie is in staat Gods genade te meten? Niemand immers? Zo is ook niemand in staat de rijkdom te meten van de inhoud van het evangelie dat Paulus hier brengt. Paulus ziet zich hier geplaatst voor een taak waarvoor hij in zichzelf geen kracht heeft. Maar God geeft hem de mogelijkheid zijn dienst te vervullen "naar de werking van Zijn kracht".

De genade van God is de bron van waaruit alles voortkomt. We hebben dat al gezien en we zullen het nog meer zien. Alleen door Gods kracht die Paulus in staat heeft gesteld dit rijke evangelie te prediken, hebben wij er ook deel aan gekregen.

Lees nog eens Efeziërs 3:5-7.

Verwerking: Welke verschillen zijn in deze verzen naar voren gekomen tussen de zegeningen voor Israël en die van de gemeente?

De onnaspeurlijke rijkdom van Christus | verzen 8-10

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

8 Mij, de allergeeringste van alle heiligen, is deze genade gegeven om de onnaspeurlijke rijkdom van Christus onder de volken te verkondigen, 9 en <voor allen> in het licht te stellen wat het rentmeesterschap is van de verborgenheid die van alle eeuwen verborgen was in God, Die alle dingen geschapen heeft; 10 opdat nu aan de overheden en de machten in de hemelse [gewesten] door de gemeente de veelvoudige wijsheid van God bekendgemaakt wordt, ...

V8. Het is treffend te zien hoe Paulus zichzelf hier noemt, gezien in het licht van deze brief. Dit is een brief van contrasten. Eerst is de mens geschilderd in zijn absolute verdorvenheid (Ef 2:1-3). Daar tegenover heb je gezien hoe de mens in Christus een geweldig verheven positie heeft gekregen. Dit contrast zie je ook in de bediening van Paulus geïllustreerd. Vroeger was hij een vervolger van de gemeente en daarmee van de Heer. En juist deze man, die de gemeente verwoestte, ontvangt de genade om de onnaspeurlijke rijkdom van Christus onder de volken te verkondigen. Daarom noemt hij zich *“de allergeeringste van alle heiligen”*.

Als hij denkt aan de inhoud van de boodschap die hij mag verkondigen, heeft dat zo'n invloed op hem, dat hij zich zo noemt. Dit is de houding die ieder past, die iets van de Heer te doen heeft gekregen (en wie heeft dat niet?). Alles wat we van de waarheid verstaan, moet ons ertoe brengen steeds geringer over onszelf te denken.

Als het gaat om deze prachtige dienst die hem is gegeven, vergelijkt hij zichzelf met *“alle heiligen”*. Aan hen is deze brief immers gericht (Ef 1:1) en aan hen deelt hij al dit moois mee. Hij stelt zich echter niet boven hen, maar juist onder hen. Deze houding zien we steeds bij Paulus. Als hij zichzelf vergelijkt met de andere apostelen, noemt hij zich *“de geringste van de apostelen”* (1Ko 15:9). Als hij zichzelf vergelijkt met de zondaren zegt hij: *“Van wie ik*

de voornaamste ben" (1Tm 1:15). De waarheid die hij mag doorgeven, heeft invloed op zijn houding. Dat we de waarheid verstaan, moet een zaak van ons hart zijn en dan zien we ook onze eigen kleinheid. Als het alleen kennis is, raken we opgeblazen (1Ko 8:1).

Paulus voelt zijn geringheid als hij de enorme omvang van zijn dienst ziet ("*onder de volken*") en de alles te bovengaande inhoud ervan ("*de onnaspeurlijke rijkdom van Christus*"). Hij, en niemand anders, krijgt de opdracht om dingen te verkondigen (letterlijk: te evangeliseren) die zo rijk zijn, dat ze nooit ten volle door iemand kunnen worden nagespeurd. Ook hier gaat het weer om dé Christus, waarbij alle nadruk op Hem valt.

V9. Door de verkondiging van zulke verheven dingen wordt duidelijk ("*in het licht gesteld*") wat tot dan toe in God verborgen is gebleven. Over de woorden 'rentmeesterschap' en 'verborgenheid' heb ik al wat gezegd bij de bespreking van de *verzen* 2-3 van dit hoofdstuk, waar deze woorden ook voorkomen. Door het uitoefenen van zijn dienst vervult Paulus zijn rentmeesterschap. Hem heeft God toevertrouwd wat Hij voordien alleen voor Zichzelf heeft gehouden: een geheim dat alleen de drie Personen van de Godheid kenden. Dan breekt het moment aan dat God met Zijn raadsbesluiten naar buiten komt. Paulus is het instrument dat God heeft uitverkoren om Zijn verborgenheid bekend te maken.

Het doel van deze bekendmaking staat in *vers* 10, maar eerst wordt nog iets van God gezegd dat je niet over het hoofd mag zien. Hij is "*God, Die alle dingen geschapen heeft*". Hoe kan Paulus hier, terwijl we zoveel horen over de dingen van de hemel en de eeuwigheid, ineens verwijzen naar de schepping? Zeker, onze voeten staan daar nog wel, maar het gaat in deze brief tot nu toe toch over onze positie in de hemelse gewesten en onze zegeningen in en met Christus? Ook dat is waar. Maar juist omdat onze voeten nog in de eerste, de oude, schepping staan, hebben we daar nog alles mee te maken.

God wil dat Zijn raadsbesluiten, die allemaal betrekking hebben op iets volkomen nieuws dat buiten de oude schepping om tot

stand is gekomen, te midden van deze oude schepping gezien zullen worden. God heeft alle dingen geschapen om als een platform te dienen voor het tentoonspreiden van wat in Hem verborgen was.

Hij had met de introductie van het nieuwe, het oude kunnen wegdoen. Hij had ook het nieuwe kunnen plaatsen naast het oude. Hij had het oude kunnen omvormen naar het nieuwe. Hij heeft het allemaal niet gedaan. Hij gebruikt het oude om daarin het volstrekt nieuwe, dat is Christus en de gemeente als volmaakt met elkaar verenigd, zichtbaar te maken.

V10. En dat niet straks pas, als *hoofdstuk 1:10* in vervulling gaat, maar nu al ("*opdat nu*"). God heeft Zich in het verleden op bepaalde wijzen geopenbaard. Hij heeft dat gedaan in de schepping (Rm 1:20). Toch heeft Hij Zich daarin niet ten volle geopenbaard. Wat we daarin zien, is Zijn scheppingswijsheid. De engelen hebben die wijsheid gezien en erover gejubeld (Jb 38:7). Ze hebben ook gezien dat God mensen schiep, dat de mens de bijzondere aandacht van God genoot en dat Hij met die mens Zijn wegen is gegaan. Ze hebben gezien en zich erover verwonderd hoe God met de opstandig geworden mens heeft gehandeld.

Maar nu heeft diezelfde God iets laten zien wat eerst nog onbekend was. Hij gaat in de toekomst alles aan een Mens onderwerpen. Maar de Mens aan Wie Hij dat doet, is nieuw, want die Mens is Christus en de gemeente. Dit was in Gods hart verborgen, maar wordt nu door het bestaan van de gemeente aan de engelen bekendgemaakt.

De goede en boze engelenmachten ("*de overheden en de machten in de hemelse [gewesten]*") hebben geen woorden voor wat ze aan wijsheid zien als ze naar de gemeente kijken. Deze wijsheid is zo uniek, dat zij alle andere wijsheden overtreft. Deze wijsheid is volkomen nieuw en niet maar een nieuwe fase in de ontvouwing van Zijn wijsheden. Het is de "*veelvoudige wijsheid van God*", dat wil zeggen een wijsheid in alle mogelijke heerlijke aspecten. En die wijsheid wordt gezien in hen die samen de gemeente vormen,

niet in wat zij in zichzelf zijn, maar wat God van hen gemaakt heeft.

Dat God almachtig en vrijmachtig is, wisten de engelen wel. Als God mensen boven de engelen wil zetten, is Hij vrij dat te doen, Hij is soeverein. Maar de *wijze* waarop God dat doet, openbaart Zijn wijsheid en dáárom gaat het hier. Hij handelt niet alleen in almacht, maar doet het ook op een volkomen rechtvaardige wijze en in overeenstemming met alles wat Hij in Zichzelf is: de volmaakte openbaring van liefde en licht. Als Hij de gemeente zo behandelt, is Hij daarmee niet onrechtvaardig tegenover een van Zijn andere schepselen of in strijd met iets wat bij Hem is.

Engelen hebben in de schepping een hogere plaats dan mensen. Is het dan niet onrechtvaardig dat Hij nu nietige schepselen, die bovendien ongehoorzaam waren aan God en de Schepper naar het kruis gebracht hebben, een plaats geeft boven die engelen die Hem altijd trouw hebben gediend en nooit iets gedaan hebben wat Hij niet wilde? Nee, want het werk dat daarvoor nodig was, is door een Méns, Jezus Christus, verricht op het kruis van Golgotha. Daar heeft Hij geopenbaard dat God licht en liefde is.

Hij heeft Gods haat tegen de zonde en Zijn liefde voor de zondaar in al de aspecten ervan getoond. Hij heeft daar alles hersteld wat door het werk van de satan en zijn engelen kapot was gemaakt. Hij heeft voor God de weg vrijgemaakt, zodat God al Zijn raadsbesluiten kan vervullen. God heeft Hem daarvoor beloond met een plaats boven alles, en daar de gemeente met Hem een gemaakt (*Ef 1:20-23*). De engelen zien dat en erkennen hierin Gods veelvoudige wijsheid.

Lees nog eens Efeziërs 3:8-10.

Verwerking: Waarvoor is de gemeente nu op aarde?

Vrijmoedigheid en toegang | verzen 11-13

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

..., 11 naar [het] eeuwig voornemen dat Hij heeft opgevat in Christus Jezus onze Heer, 12 in Wie wij de vrijmoedigheid en de toegang met vertrouwen hebben door het geloof in Hem. 13 Daarom vraag ik [u] niet moedeloos te worden door mijn verdrukkingen voor u, die uw heerlijkheid zijn.

V11. Wat in de vorige verzen door Paulus naar voren is gebracht, wat door hem in het licht is gesteld, is van eeuwigheid af in Gods hart geweest. Ik bedoel dan de tijd vóór de schepping, die je eigenlijk niet 'tijd' kunt noemen, want in de eeuwigheid ontbreekt elk begrip van tijd. Eeuwigheid is tijdloos. God staat buiten en boven de tijd. Wij kennen nu zoiets als tijd omdat God die geschapen heeft. Dat kun je lezen in *Genesis 1*.

Voordat de schepping er was, was er al het voornemen van God ten aanzien van de gemeente. Toen de tijd een aanvang nam, heeft God nog niet direct dit "*eeuwig voornemen*" van Zijn hart bekendgemaakt. Nergens heeft Hij er een profetie over uitgesproken of er een belofte over gedaan aan de mensen op aarde. Over dit eeuwig voornemen lezen we ook in *hoofdstuk 1:4,11* van deze brief. Daar gaat het over onze persoonlijke zegeningen. Hier gaat het om onze zegeningen als gemeente, die alle gelovigen samen hebben gekregen.

Maar welke zegen het ook betreft, nooit staat die los van de Heer Jezus. God heeft dit eeuwig voornemen "*opgevat in Christus Jezus onze Heer*". Hij is het middelpunt ervan. Het spreekt van het bijzondere welgevallen dat God in Zijn Zoon heeft van eeuwigheid af. Dat welgevallen heeft een extra reden gekregen door het leven en sterven van de Mens geworden Zoon van God (*Jh 10:17; Mt 3:17*). Alles wat God Zich voorneemt en doet, richt zich op Zijn Zoon.

De Zoon wordt hier met Zijn uitgebreide naam genoemd.

- Hij is de “*Christus*”, dat betekent ‘Gezalfde’, de Man van het welbehagen van God, in Wie God Zijn vreugde vindt.
- Hij is “*Jezus*”, de nederige Mens Die op aarde volmaakt tot eer van God leefde en Zijn werk volbracht.
- Hij is ook “*onze Heer*”, de Persoon aan Wie wij ons graag volkomen onderwerpen in de erkenning van Zijn gezag over ons leven.

Wie Hem kent, stemt van harte in met Gods eeuwig voornemen om Hem tot middelpunt van het heelal en de eeuwigheid te maken.

V12. Het voorgaande is niet voor ‘de verlichte ogen van jouw hart’ (*Ef 1:18*) ontvouwd om het alleen maar te bewonderen, hoe bewonderenswaardig alles ook is. Het nodigt uit om vrijmoedig in deze zegeningen te gaan staan. Dat wil zeggen dat je je in de tegenwoordigheid van de Vader thuis mag voelen. Denk er nog maar eens over na waarop die vrijmoedigheid gegrond is.

Je hebt je tot hiertoe mogen verbazen over die wonderheerlijke raadsbesluiten van God. Je hebt je erover verwonderd dat God het jou heeft toegestaan een blik te werpen in de geheimen van Zijn hart die daar eeuwig zijn geweest en dat Hij deze nu ook aan jou heeft bekendgemaakt. Alles is zo groot, dat je er verlegen van zou worden of zou schromen zelfs maar een voet te zetten op die heilige grond. Maar wat heb je ook gezien? Dat ‘Christus Jezus onze Heer’ het middelpunt is van al die raadsbesluiten van God. Als je dan te beschroomd zou zijn je voeten op die raadsbesluiten te zetten, dan mag je bedenken dat het centrum ervan onze Heer is.

Voordat de tijd bestond, voordat er engelen in zonde gevallen waren, voordat de mens in de zonde gevallen was, was Hij al het middelpunt. Nadat de zonde in de wereld is gekomen, is Hij gekomen en heeft dat enorme probleem van de zonde opgelost. Je hebt je aan Hem toevertrouwd. Hij is Degene Die voor jou naar de aarde kwam en voor jou stierf, niet alleen om jou van je zon-

den te bevrijden, maar ook om jou deze heerlijke zegeningen te geven. Van die zegeningen is Hij het middelpunt.

Dan hoef je je ook niet beschroomd te voelen in die zegeningen te gaan staan en ervan te genieten. Je mag je daar vrij bewegen en vrij uiten. “Vrijmoedigheid” betekent zo iets als de vrijheid van gemoed om alles te zeggen wat men op het hart heeft. Zonder enige last op je hart mag je daar verblijven en ten volle genieten.

Maar al heb je nu vrijmoedigheid, het zou je niet helpen als je geen toegang tot die zegeningen zou hebben. Dat is wat het tweede deel van dit vers zegt. Je hebt de “toegang” en dat zelfs “met vertrouwen”. God heeft elke verhindering weggenomen. De toegang is vrij. Je hebt er vertrouwen in dat God je graag in Zijn tegenwoordigheid ziet. Het is niet zo, dat Hij je er duldt, maar Hij vindt het echt fijn dat je bij Hem bent, want de grondslag is “door het geloof in Hem”.

Je zou kunnen denken dat het hier gaat om het geloof in de Heer Jezus als jouw Heiland. Dat heeft er zeker mee te maken, maar ik denk dat het iets verder gaat. Het gaat om het geloof in Hem, in Wie God Zijn eeuwig voornemen heeft opgevat, dat is Christus Jezus onze Heer. Zeker is Hij Degene Die voor jou naar het kruis is gegaan om daar voor jouw zonden te sterven en je zo de toegang tot God te geven (*Rm 5:1-2*). Maar in de *brief aan de Efeziërs* zie je Hem als het middelpunt van al Gods raadsbesluiten. En als je Hem zó hebt leren kennen, Hem zó in het geloof hebt aanvaard, dan ga je vol vertrouwen bij God naar binnen om Hem te bewonderen en te aanbidden voor alles wat Hij van eeuwigheid voor de gemeente in Zijn hart heeft gehad.

Dat jij daarbij mag horen, heb je te danken aan het werk dat Christus op het kruis heeft volbracht. Op het kruis hebben de volmaakte toewijding aan en verheerlijking van God hun hoogtepunt en bekroning gevonden. Op grond daarvan zal God Zijn plannen uitvoeren. Dat jij, als lid van Gods gemeente, in die plannen betrokken bent, is een wonder van genade die alle aanbidding waard is.

V13. Als Hij die prijs heeft betaald om jou dit alles te geven, moeten verdrukkingen je “niet moedeloos” maken. In het vorige vers is je relatie met God voorgesteld. In dit vers zie je hoe je relatie met de wereld is. Naar God toe is er vrijmoedigheid, toegang en vertrouwen. Vanuit de wereld komt de verdrukking op je af. Ook al begrijp je de verdrukking niet altijd, door je vertrouwen in Hem neem je aan dat er wijsheid en liefde achter zitten. Je vertrouwt erop dat alles alleen maar voor jouw bestwil is. Voor Paulus is dat zo.

Het woord “daarom” waarmee dit vers begint, slaat terug op het voorgaande en geeft de reden van zijn vraag aan. God had hem uit zijn gevangenschap kunnen bevrijden zoals Hij Petrus heeft bevrijd (Hd 12:7-11), maar dat doet Hij niet. Wat doet de Heer wel? Hij is bij Paulus, helpt hem en geeft hem inzicht in alles wat we nu in zijn brieven hebben.

De gevangenschap, schijnbaar het einde van zijn dienst, wordt de kroon op zijn werk, de volle vervulling van zijn rentmeesterschap. Dat Paulus gevangenzit en daar verdrukking lijdt, komt door de waarheid die hij de Efeziërs heeft gebracht. Ze moeten zich dus niet laten óntmoedigen door zijn gevangenschap, maar juist laten bémoedigen. Verbonden te zijn met een hemelse Christus en daar consequent naar te leven levert nu eenmaal de vijandschap op van godsdienstige mensen die een aardse of vleeselijke godsdienst aanhangen.

Paulus denkt niet aan zijn eigen situatie. Hij is bezorgd dat al de heerlijke waarheden vanwege zijn gevangenschap geen effect hebben in het leven van de gelovigen in Efeze. Ze zouden kunnen denken: ‘Dat hebben we er niet voor over.’ Daarom wijst Paulus hen erop dat hij gevangenzit juist vanwege de uitoefening van zijn rentmeesterschap die bestaat uit de verkondiging van ‘de onnaspeurlijke rijkdom van Christus onder de volken’, waartoe ook de Efeziërs behoren. Hij neemt de verdrukking niet op de koop toe, maar als iets wat er helemaal bij hoort. Verdrukking is voor hem het aardse tegendeel van de hemelse heerlijkheid.

De christen die dat beseft, zal verdrukking die ontstaat door zijn verbinding met een hemelse Heer beschouwen als een voorrecht, als een heerlijkheid.

Lees nog eens Efeziërs 3:11-13.

Verwerking: Wat zijn je voorrechten met betrekking tot je verbinding met God en wat is het gevolg daarvan voor je verbinding met de wereld?

Gebed tot de Vader | verzen 14-17

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

14 Om deze oorzaak buig ik mijn knieën voor de Vader <van onze Heer Jezus Christus>, 15 naar Wie elke familie in hemelen en op aarde wordt genoemd, 16 opdat Hij naar de rijkdom van Zijn heerlijkheid u geeft door Zijn Geest met kracht gesterkt te worden naar de innerlijke mens, 17 zodat Christus door het geloof in uw harten woont, terwijl u in [de] liefde geworteld en gegrond bent;
...

V14. De grote waarheden die Paulus tot nu toe heeft mogen voorstellen, vullen ook zijn eigen hart. Overweldigd door alles wat hij van God heeft ontvangen, valt hij op zijn knieën voor “*de Vader <van onze Heer Jezus Christus>*”. Hij is al eerder, in *hoofdstuk 1:17*, in gebed tot God gegaan. Daar richt hij zich tot “*de God van onze Heer Jezus Christus*”. Over het verschil tussen ‘de God van’ en ‘de Vader van’ heb ik bij *hoofdstuk 1:3* al iets gezegd.

In *hoofdstuk 1* bidt Paulus dat de Efeziërs de rijkdommen die hij beschreven heeft, ook echt zullen leren begrijpen en genieten. Hij kan hun wel schrijven dat ze gezegend zijn met alle geestelijke zegening in de hemelse gewesten, maar hij kan hun niet de capaciteit geven zich die zegeningen ook eigen te maken en ervan te genieten. Daartoe moet ‘de God van onze Heer Jezus Christus’ hen in staat stellen. Daarom richt hij zich tot Hem en vraagt of Hij dat wil bewerken door hun de ‘geest van wijsheid en openbaring in de kennis van Hem, verlichte ogen van uw hart’ te geven.

De zegeningen waarover Paulus daar spreekt, zijn het bezit van iedere gelovige *persoonlijk*. Het is schitterend om te zien hoe Paulus zich ervoor inzet dat iedere gelovige die zegeningen ook kent en geniet. Het is voor hem niet het afleveren van een boodschap en vervolgens verdergaan. Hij verlangt ernaar dat wat hij heeft mogen doorgeven, ook werkelijk ‘landt’ in de harten van de gelovigen.

Ook al zijn sommige dingen soms moeilijk te begrijpen, hij gaat zijn boodschap niet aanpassen. Dat is nogal eens de tendens in de christenheid vandaag. De boodschap wordt dan een product dat wordt aangepast aan de wensen van de 'klant'. Maar als Paulus het Woord verkondigt, doet hij dat zoals het hem gegeven is en tegelijk vraagt hij zijn Zender, namens Wie hij spreekt, of Hij wil geven dat het gepredikte Woord ook begrepen zal worden. Dit voorbeeld behoort iedere prediker na te volgen.

Paulus heeft zeker oog voor zijn 'publiek'. Hij weet dat hij de inhoud van de *brief aan de Efeziërs* niet kwijt kon aan bijvoorbeeld de gelovigen in Korinthe. Die waren daar niet aan toe, omdat ze vleeselijk gezind waren. Dat hij de geweldige zegeningen – voor de gelovige persoonlijk en voor de gemeente – wel aan de Efeziërs kan vertellen, wil nog niet zeggen dat zij in zichzelf enige kracht hebben dit allemaal op te nemen. Dat is namelijk geen kwestie van verstandelijke vermogens, een groot intellect, maar van het hart. Als het in het hart wordt opgenomen, zal het zijn uitwerking krijgen in het leven. Het is Paulus' wens dat dit zal gebeuren en daarvoor bidt hij, zowel in *hoofdstuk 1* als in *hoofdstuk 3*.

De aanleiding voor zijn gebed hier is wat hij heeft gezegd in het voorgaande gedeelte. De kern daarvan is de *"onnaspeurlijke rijkdom van Christus"* (vers 8). Dat bedoelt hij met *"om deze oorzaak"*. Het is zijn verlangen dat de gelovigen naast hun persoonlijke zegeningen ook inzicht zullen krijgen in de zegeningen die zij *gemeenschappelijk*, als gemeente, hebben gekregen. De zegeningen van de gemeente zijn zo mogelijk nog groter dan die van de individuele gelovigen.

Een voorbeeld kan dit duidelijk maken. Je kunt een groot aantal stenen op een hoop gooien, maar je kunt van die stenen ook een huis bouwen. In beide gevallen heb je eenzelfde aantal stenen, maar als er een huis van gebouwd is, heeft die hoop stenen toch een enorme meerwaarde.

Zo is het ook met de gemeente. Allen die de Heer Jezus kennen, zijn levende stenen omdat ze Hem als hun leven hebben. Maar ze stellen meer voor. Samen vormen ze *"[het] huis van God, dat is*

[de] gemeente van [de] levende God" (1Tm 3:15; 1Pt 2:5). Hetzelfde geldt voor de gemeente als lichaam. Iedere gelovige is een lid van het lichaam. Het zijn geen leden die elk voor zich leven. *Samen* vormen ze het lichaam van Christus. Van dat lichaam is Hij het Hoofd. Paulus heeft daarvan zojuist verteld welke heerlijke zegeningen daarmee verbonden zijn.

Ook hier voelt hij zijn onmacht hen ertoe te brengen dat zij deze zegeningen in hun hart zullen opnemen en ervan genieten. Daarom gaat hij bidden. Hij bidt nu tot 'de Vader van onze Heer Jezus Christus' omdat het in het volgende stukje gaat om de Heer Jezus, Die als de eeuwige Zoon het middelpunt van al Gods plannen is. In *hoofdstuk 1* wil hij dat de gelovigen het besef krijgen van wat God door Christus *voor* hen heeft gedaan. Nu wil hij graag dat de gelovigen zullen beseffen wat de Vader door Zijn Geest *in* hen werkt.

V15. De heerlijkheid van die Vader is geweldig groot. Ze straalt af van alle families die uiteindelijk de hemelen en de aarde zullen vullen. Al die families zijn naar Hem genoemd omdat ze uit Hem zijn voortgekomen. Hij is de 'Bedenker' ervan. Hij heeft ze allemaal een plaats in Zijn plannen gegeven.

Bij deze families kun je denken aan families van engelen en allerlei families van mensen, zowel in het Jodendom als bij de volken. Niet dat al die families Hem Vader noemen. Dat kunnen alleen zij die Zijn kinderen zijn geworden door geloof in de Heer Jezus. Wij zijn in die intieme relatie gebracht. De Heer Jezus is van eeuwigheid de Zoon van de Vader. Daarom staat Hij – in zekere zin – ook aan het hoofd van die verschillende families. Maar de gemeente is direct met Hem verbonden. Allen die daarbij horen, mogen op bijzondere wijze de familie van God vormen. Dat komt wel op de heerlijkste manier tot uiting als wij binnenkort als zonen het Vaderhuis mogen binnengaan om daar eeuwig met de Vader en de Zoon te zijn (*Jh 14:1-3*).

V16. Paulus vraagt hier aan de Vader of Hij in overeenstemming met Zijn heerlijkheid door Zijn Geest in de gelovigen wil werken. Ze bezitten de Geest als onderpand (*Ef 1:13*). Ook is het alleen

door de Geest mogelijk “met kracht gesterkt te worden naar de innerlijke mens”. Er moet iets in de gelovige gebeuren en niet alleen met of voor hem.

Met “de innerlijke mens” worden het denken en gevoelen van de mens bedoeld, zijn overleggingen, alles wat niet zichtbaar is (vgl. 1Ko 2:11). Wat Paulus wenst, is dat de Geest van de Vader gelegenheid krijgt dat hele ‘terrein’ met Zijn kracht te vullen. Wat zou het schitterend zijn als jij en ik dat ook voor elkaar zouden gaan bidden. En met welk gevolg?

V17. “Zodat Christus door het geloof in uw harten woont.” Dat dit toch bij ons, ja, bij ieder kind van God mag gaan gebeuren. Paulus verlangt ernaar dat Christus voortdurend het allesbeheersende centrum van jouw diepste gevoelens en genegenheden is. Dat kan alleen ‘door het geloof’, wat wil zeggen dat Hem in volkomen vertrouwen deze plaats wordt gegeven. Door het geloof richt je je met alles wat in je is op Hem.

Ook van jouw leven is Hij het middelpunt, zoals Hij het eeuwig voor de Vader was en nu is en tot in eeuwigheid zal zijn. Dan is Christus niet ‘slechts op bezoek’, een tijdelijke Gast, maar kan Hij daar ‘wonen’, wat ook betekent dat Hij er rust vindt. Over dit ‘wonen’ maakt de Heer Jezus in *Johannes 14:23* een prachtige opmerking.

Onlosmakelijk hiermee verbonden is “de liefde”, die als het ware de bedding van het voorgaande is. God is liefde. Zijn liefde is de oorsprong van al Zijn raadsbesluiten. Wie zijn wortels in de Goddelijke liefde heeft uitgeslagen (“geworteld”), daar zijn levenssappen uit trekt, wie deze liefde als de grondslag van zijn bestaan heeft (“gegrond”), die is in staat te gaan genieten van al de door Paulus opgesomde heerlijkheden. In de volgende verzen volgt hierover nog meer.

Lees nog eens Efeziërs 3:14-17.

Verwerking: Hoe kan het werkelijkheid worden dat Christus door het geloof in jouw hart woont?

Boven bidden of denken | verzen 18-21

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

...; 18 opdat u ten volle in staat bent te begrijpen met alle heiligen, wat de breedte, lengte, hoogte en diepte is, 19 en te kennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat u vervuld wordt tot de hele volheid van God. 20 Hem nu, Die in staat is zeer overvloedig te doen boven alles wat wij bidden of denken, naar de kracht die in ons werkt, 21 Hem zij de heerlijkheid in de gemeente en in Christus Jezus, tot in alle geslachten van alle eeuwigheid! Amen.)

V18. Het woord “*opdat*” geeft het doel aan van wat eraan vooraf is gegaan. Paulus heeft in *vers 17* gebeden dat Christus door het geloof in hun harten zal wonen. Hij heeft er ook de sfeer van dit wonen getekend door te wijzen op het geworteld en gegrond zijn in de liefde. Als geloof en liefde zo werken, kunnen de gelovigen de dingen die volgen “*ten volle ... begrijpen ... en ... kennen*”.

Dit is een belangrijk principe voor bijbelstudie. Daarvoor is niet intellect het voornaamste, maar het feit dat het Middelpunt van Gods raadsbesluiten in onze harten woont. Bijbelstudie doen zonder dat Christus daarvan het middelpunt is en zonder de liefde als bedding, resulteert in kennis die opgeblazen maakt. Daarom is dit gebed zo belangrijk. Het ‘in staat zijn’ is geen kwestie van een bepaalde verstandelijke bekwaamheid, maar het geestelijke vermogen om de dingen die volgen te begrijpen. Deze dingen hebben te maken met de raadsbesluiten van God die vooral in *hoofdstuk 1* naar voren worden gebracht.

In dit tweede gebed verbindt Paulus die raadsbesluiten heel speciaal met Christus Die het middelpunt ervan is. Als je wilt gaan begrijpen waarover dit gaat, kun je niet in je eentje te werk gaan. Daarvoor heb je “*alle heiligen*” nodig. Dat is ook wel logisch. De veelomvattendheid van al die raadsbesluiten en de onbegrensdeheid van Christus’ liefde kun je alleen leren kennen door met elkaar erover na te denken en dingen te delen. Om een zo

compleet mogelijk beeld te krijgen van Gods raadsbesluiten en van de liefde van Christus is iedere heilige nodig. Hoe zou jij of ik, beperkte wezens als we zijn, ertoe in staat zijn zoveel heerlijkheid te begrijpen?

De heerlijkheid van Gods raadsbesluiten en van Christus als het middelpunt daarvan hebben een reikwijdte die niet te overzien is.

- Denk eens aan de “breedte” ervan. Die omvat alle heiligen vanaf de Pinksterdag tot aan de opname van de gemeente.
- En dan de “lengte” ervan. Die loopt van eeuwigheid tot eeuwigheid.
- Kijk eens omhoog, in de “hoogte”. Daar zie je Christus, boven alle overheid en gezag, en met Hem verenigd Zijn gemeente.
- Kijk eens naar beneden, in de “diepte”. In die diepte lag jij, verloren in je zonden. Maar Christus ging dieper, nam je op en plaatste jou en mij en allen die tot de gemeente behoren in de hoogte, in het Vaderhuis, aan het hart van de Vader.

V19. Christus deed dat allemaal, gedreven door een volmaakte liefde tot Zijn Vader, tot de gemeente en tot ieder lid van de gemeente afzonderlijk (vgl. Ex 21:5). Bovenal straalt Zijn liefde in Zijn werk op het kruis.

Het is Paulus' diepe verlangen dat wij die liefde steeds beter leren kennen. Tegelijk zegt hij erbij dat het eigenlijk onmogelijk is die liefde te leren kennen. Hoe zal die eeuwige, Goddelijke liefde ten volle door het hart van een mens kunnen worden omsloten? Is dat niet ontmoedigend? Nee, het is uitdagend! Wie zal niet willen indringen in een liefde die in zijn volheid nooit te doorgronden is?

Om dit te verduidelijken het volgende, vaak gebruikte, beeld. Een kind staat met zijn emmertje bij de oceaan. Het schept zijn emmertje vol met water en zegt: 'Kijk eens, ik heb de oceaan in mijn emmertje.' Zo zal het de wens zijn van elk hart dat Hém

kent, in Wie die volmaakte liefde van God zichtbaar is geworden, compleet gevuld te worden met die liefde.

Het gevolg is dat *“u vervuld wordt tot de hele volheid van God”*. Hier staat niet *‘met de hele volheid van God’*. Zoals gezegd is het onmogelijk voor een schepsel vervuld te worden met de hele volheid van God. Maar als wij ons er naar uitstrekken de liefde van Christus meer te kennen, groeien wij steeds meer in die richting. Dan zijn we weer terug bij het begin. Het is immers allemaal begonnen met de volheid van God? Door Christus hebben wij uit die volheid allen ontvangen en wel genade op genade (*Jh 1:16*). In Christus is die volheid lichamenlijk op aarde verschenen: *“Want het behaagde de hele volheid in Hem te wonen”* (*Ko 1:19*).

Het ‘vervuld worden tot de hele volheid van God’ – dat is het uiteindelijke doel van het gebed van Paulus – wil dus zeggen dat alleen Christus nog maar voor onze aandacht staat, dat ons hele hart en ons hele leven vol zijn van Hem. Je voelt wel aan dat er geen lager doel kan zijn. Tevens voel je aan hoe ontzettend moeilijk dat te verwezenlijken is in de wereld waarin wij leven. Er zijn zoveel dingen om je heen die je in beslag kunnen en soms ook moeten nemen.

V20. Daarom is wat in *vers 20* staat een geweldige bemoediging. Het is sowieso een schitterend vers. Je kunt en mag het op allerlei praktische situaties toepassen. Toch is het in de eerste plaats de bedoeling dat je dit vers op je laat inwerken vanuit het verband waarin het staat. Dan krijgt het zijn ware betekenis en die gaat uit boven een toepassing op onze dagelijkse noden. Je verlangt ernaar dat de inhoud van dit gebed in jouw leven waar wordt.

Het zal duidelijk zijn dat het daar om gaat en niet om iets wat pas in de hemel gebeurt. Daar is geen gebed meer nodig. Nee, juist op aarde is dit gebed van belang. Op aarde voel je je beperkingen en twijfel je er soms aan of het bij jou wel zal lukken. Hierdoor wordt je oog gericht op Hem Die in staat is het in jouw leven waar te maken. Dan ga je ervoor bidden. Weer kijk je naar boven, naar Hem Die in staat is je gebed te verhoren.

Soms bid je niet eens en denk je er alleen maar aan hoe fijn het zou zijn als jouw hele leven doortrokken zou zijn van Christus en Zijn liefde. Dan kijk je weer naar boven. Dan zie je Hem, Die jouw denken kent en in staat is te voorzien in je verlangens.

Het is al geweldig te zien naar Hem Die jouw bidden en denken kent en daarop antwoordt, maar het gaat nog veel verder. Hij is in staat *“zeer overvloedig te doen boven alles wat wij bidden of denken”*. Alles is zeer overvloedig en stijgt uit boven wat een mens kan bidden of denken. Dat past helemaal bij de manier waarop in deze brief God aan ons wordt voorgesteld, namelijk als de Bron van alle zegen. God geeft niet mondjesmaat. Als Hij naar Zijn volheid geeft, is er geen beperking. Bij het bidden voor of het denken over Gods raadsbesluiten en Christus en Zijn liefde, verzink je daarin.

Als Paulus op dit punt is aangekomen, spreekt hij niet meer de gelovigen alleen aan. Hij betreft zichzelf erin en spreekt over *“wij”*. Ook hij voelt dat hij voor het verwezenlijken daarvan afhankelijk is van *“de kracht die in ons werkt”*. Daarmee wijst hij terug naar het begin van zijn gebed, *vers 16*. De Geest van de Vader kan bewerken dat de dingen waarvoor je bidt en waarover je nadenkt, hun volle uitwerking krijgen in je leven.

V21. Deze heerlijkheid van God is ten volle door Paulus ontvouwd. Die heerlijkheid is zichtbaar geworden in Gods raadsbesluit ten aanzien van de gemeente, terwijl Christus daarvan het middelpunt is. Dit alles overziende blijft nog maar één ding over en dat is de Vader van de heerlijkheid te prijzen en te zeggen dat Hem alle heerlijkheid toekomt.

Wat op aarde maar voor weinigen zichtbaar is en slechts door weinigen wordt getoond, zal tot in alle eeuwigheid gezien worden. *“Alle geslachten van alle eeuwigheid”* zullen in de gemeente en in Christus Jezus die heerlijkheid bewonderen en aanbidden.

Met een passend *“amen”* sluit Paulus deze lofprijzing, dit bijzondere gebed, af. Hij bevestigt hiermee de inhoud ervan: zo is het.

Lees nog eens Efeziërs 3:18-21.

Verwerking: Bid dat je de liefde van Christus zo mag leren kennen, zoals die in dit gebed wordt voorgesteld.

Efeziërs 4

De roeping waardig wandelen | verzen 1-2

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

1 Ik vermaan u dan, ik, de gevangene in [de] Heer, dat u wandelt waardig de roeping waarmee u bent geroepen, 2 terwijl u in alle nederigheid en zachtmoedigheid met lankmoedigheid elkaar in liefde verdraagt ...

V1. Het woord “dan” wijst op het begin van een nieuw gedeelte. Dit woord is de overgang van het overwegend leerstellige gedeelte naar het meer praktische deel. Je treft deze overgang, soms met het woord ‘dan’, in meerdere brieven van Paulus aan (zie bijv. Rm 12:1; Ko 3:1). Waar het op aankomt, is dat wij het onderwijs van het eerste deel van de brief nu ook in praktijk gaan brengen. We worden aangesproken op onze verantwoordelijkheid. Hoe belangrijk kennis ook is, de bedoeling ervan is dat deze kennis zijn uitwerking krijgt in jouw en mijn leven.

Paulus vermaant zijn lezers om te wandelen “waardig de roeping waarmee u bent geroepen”. Om aan deze vermaning gehoor te kunnen geven moet je weten wat met deze roeping wordt bedoeld. Dit woord ‘roeping’ zijn we ook al in hoofdstuk 1:18 tegengekomen. Daar gaat het over onze persoonlijke zegeningen. Over die roeping gaat het hier niet. De roeping heeft hier te maken met wat we in hoofdstuk 2 hebben gelezen. Daar hebben we gezien dat we samen met alle heiligen één lichaam en één huis zijn geworden. Het is onze roeping om dát in praktijk te brengen.

In andere brieven spreekt Paulus ook over ‘waardig wandelen’. Precies als in de brief aan de Efeziërs sluit de vermaning tot een waardige wandel ook daar aan op het onderwijs dat in die brief wordt gegeven. Tegen de Filippiërs zegt Paulus: “Alleen, wandelt

waardig *het evangelie*" (Fp 1:27). In zijn brief aan hen schrijft hij over zijn verdediging van het evangelie en de gemeenschap die de Filippiërs daarin, zo wenst hij, met hem hebben. Hij wil graag dat zij zich in overeenstemming daarmee zullen gedragen in het dagelijkse leven.

In *Kolossers 1:9* is Paulus' gebed erop gericht dat de Kolossers ertoe komen "om *de Heer waardig te wandelen*". Dat beantwoordt aan het doel van die brief, namelijk de harten van de Kolossers te richten op de verheerlijkte Heer als het Hoofd van de gemeente.

In *1 Thessalonikers 2:12* gaat het erom dat de gelovigen zullen "*wandelen God waardig*". In die brief wordt ons oog gericht op de toekomst, wanneer God Zijn koninkrijk op aarde zal vestigen. Paulus vermaant daar dat wij als gelovigen Gods heerschappij, die straks zichtbaar op aarde zal zijn, nu al in onze levens laten zien.

Het valt op dat Paulus het hoofdstuk waar we nu mee bezig zijn, begint met bijna dezelfde woorden als het vorige. Maar, zoals je daar hebt gezien, gaat hij na die beginwoorden toch eerst in een soort tussenzin spreken over "*de verborgenheid van Christus*" (Ef 3:4). In *hoofdstuk 4* pakt hij met bijna dezelfde woorden de draad weer op. Dat maakt extra duidelijk dat *hoofdstuk 4* eigenlijk aansluit op *hoofdstuk 2*.

Hierdoor begrijp je ook dat de roeping te maken heeft met wat in het laatste deel van *hoofdstuk 2* naar voren is gebracht. In de volgende verzen zul je bevestigd zien dat het onze roeping is de eenheid van de gemeente als lichaam en als huis te bewaren. Je herinnert je nog wel dat die eenheid betrekking heeft op wat Jood en heiden *samen* zijn geworden. In de gemeente is het onderscheid tussen die beiden weggevallen. Dat heeft Paulus gepredikt en daardoor is hij nu in gevangenschap.

Dat hij zich als een gevangene voorstelt, moet dan ook een extra beroep op de gelovigen doen om gehoor te geven aan zijn vermaning. Let er op dat hij zichzelf niet als een gevangene van de keizer van Rome ziet. Ook hoor je hem niet schelden op de Joden

die hem hebben overgeleverd, alsof het hun schuld is. Nee, hij ziet zichzelf als “*de gevangene in [de] Heer*”.

De Heer, aan Wie hij zijn leven en dienst heeft gewijd, bestuurt zijn leven. Paulus weet zich in Zijn hand. Hij zou nooit een gevangene geworden zijn als de Heer het niet had toegelaten. En als de Heer iets toelaat, heeft Hij daar Zijn wijze bedoeling mee. Dat geeft Paulus rust en vertrouwen zich te schikken in de omstandigheden waarin hij zich bevindt. Op dezelfde manier mogen jij en ik leren kijken naar en ook omgaan met de omstandigheden waarin we ons bevinden.

V2. Na zijn vermaning tot een wandel die hoort bij de roeping, beschrijft hij in *vers 2* in welke gezindheid die wandel behoort plaats te vinden. Die gezindheid uit zich in “*alle nederigheid en zachtmoedigheid met lankmoedigheid*”, in liefde en verdraagzaamheid. Het doel dat bereikt moet worden, is het bewaren van de eenheid van de Geest. De verschillende kenmerken van die eenheid worden opgesomd in de *verzen 4-6*.

Het eerste kenmerk is “*nederigheid*”. ‘Nederigheid’ (of: ootmoed) wil niet zeggen dat je slecht van jezelf denkt of altijd over je eigen geringheid spreekt. Als dat zo zou zijn, sta je toch steeds zelf in het middelpunt. Nederigheid betekent dat je helemaal niet over jezelf praat. Het geeft de toestand van je hart aan. Niet jij bent belangrijk, de Heer en de Zijnen zijn belangrijk. Het gaat niet om jouw eer, maar om Zijn eer.

Wie werkelijk nederig is, heeft geleerd van zichzelf af te zien en op de Heer te zien. Je eigen persoon is pas echt naar de achtergrond verdwenen als de Heer op de voorgrond komt. Nederigheid cijfert zichzelf weg om Christus alles te doen zijn. Hiermee begint elke goede communicatie tussen gelovigen. Daarom staat ‘nederigheid’ hier ook voorop. “*Alle nederigheid*” benadrukt dat nederigheid in alle aspecten van je leven zichtbaar zal zijn.

Op nederigheid volgt “*zachtmoedigheid*”. Het woord “*alle*” hoort zowel bij ‘nederigheid’ als bij ‘zachtmoedigheid’. Het benadrukt dat ook zachtmoedigheid in alle aspecten van je leven zichtbaar

zal zijn. Evenals we moeten leren nederig te zijn, moeten we ook leren zachtmoedig te zijn. Daarvoor moeten onze driften en trots worden geoordeeld, ons eigen ik moet in de dood worden gehouden, dat wil zeggen in de dood die Christus stierf, want daar zijn wij, daar ben ik gestorven.

Bij Mozes duurde het veertig jaar voor hij zover was. In die veertig jaar veranderde hij van een opvliegend mens in een zachtmoedig mens (vgl. *Ex 2:12* met *Nm 12:3*). Nadat hij dat was geworden, kon hij door God worden gebruikt om Zijn volk te leiden.

Wie nederig is, vormt voor niemand een bedreiging; wie zachtmoedig is, voelt zich door niemand bedreigd. We zien dit volmaakt bij de Heer Jezus. Hij kon zeggen: *"Ik ben zachtmoedig en nederig van hart"* (*Mt 11:29*). Hij was het, altijd. Daarom kon Hij daaraan vooraf laten gaan: *"Leert van Mij."* Wij zijn van nature *niet* nederig en zachtmoedig, maar we kunnen het wel worden, als we van Hem willen leren. Zijn aanbod om van Hem te leren geldt nog steeds.

Nu kan het zijn dat jij, door Gods genade, al vorderingen hebt gemaakt in de leerschool van de Heer. Dan heb je nog altijd te maken met je broeders en zusters. Je merkt dat er zijn die zich toch nog willen laten gelden. Je merkt dat anderen zich daardoor toch bedreigd voelen en er driftig op reageren. Hoe moet je daar dan weer mee omgaan? Je moet leren daar in *"lankmoedigheid"* mee om te gaan.

'Lankmoedigheid' betekent 'lang van gemoed zijn', dat je gemoed het heel lang uithoudt met je broeder of zuster. Een ander woord ervoor is 'geduld'. Het gaat er dus om, dat je met geduld nederig en zachtmoedig bent tegenover je medebroeder en medezuster.

Er bestaat het gevaar dat je deze houding wel aanneemt, maar je dan beter voelt dan de ander. Je kunt het gevoel geven een verheven status te hebben bereikt van waaruit je een beetje meewarig neerkijkt op anderen die nog niet zover zijn. Paulus heeft oog voor dat gevaar en voegt er daarom aan toe dat we elkaar in liefde moeten verdragen. Je moet goed beseffen dat de drie genoemde

eigenschappen pas echt goed tot bloei komen als ze in de liefde geworteld zijn. De liefde stelt in staat de ander, die nog niet volkomen is, net zoals jijzelf nog niet volkomen bent, te verdragen.

Om te zien hoe liefde werkt, kun je *1 Korinthiërs 13* lezen. De eigenschappen van de liefde die daar worden genoemd, zijn die van God, want God is liefde (*1Jh 4:8,16*). Al Zijn eigenschappen vloeien daaruit voort. Zo was het ook bij de Heer Jezus. Bij ons, die de Heer Jezus als ons leven hebben ontvangen, is dat niet anders.

Lees nog eens Efeziërs 4:1-2.

Verwerking: Welke eigenschappen heb je nodig om de eenheid te bewaren?

De eenheid van de Geest | verzen 3-6

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

... 3 [en] u beijvert de eenheid van de Geest te bewaren in de band van de vrede: 4 één lichaam en één Geest, zoals u ook geroepen bent in één hoop van uw roeping; 5 één Heer, één geloof, één doop; 6 één God en Vader van allen, Die is boven allen en door allen en in allen.

V3. In de vorige verzen hebben we de eigenschappen gezien die nodig zijn, willen we de eenheid van de Geest kunnen bewaren. Laten we nu eens kijken naar het bewaren van de eenheid van de Geest op zich. Dit is een belangrijk gegeven dat vaak verkeerd wordt begrepen. Er staat niet dat we de eenheid *van het lichaam* moeten bewaren. De eenheid van het lichaam is sinds de Pinksterdag een feit.

Helaas is die eenheid *in de praktijk* niet bewaard gebleven. Onze onderlinge verdeeldheid als christenen is daar de oorzaak van. We volgen niet allemaal samen de Heer Jezus, maar bijvoorbeeld ieder een favoriete leer of prediker. Onze menselijke voorkeur heeft de voorrang gekregen boven wat God in Zijn Woord over de gemeente zegt.

Het is wel mogelijk om als (plaatselijke) gemeente te laten zien dat er één lichaam is. Dat gebeurt daar, waar de eenheid van de Geest wordt bewaard. De oproep is dan ook niet om ons in te spannen de eenheid van het lichaam te bewaren, maar die van de Geest. Er is maar één Geest en Die hebben allen ontvangen die het evangelie van hun behoudenis geloofd hebben (1Ko 15:1-4; Ef 1:13). Door die ene Geest is ook dat ene lichaam tot stand gekomen toen de Heilige Geest op de Pinksterdag werd uitgestort (1Ko 12:13). Allen nu die de Geest ontvangen hebben, worden opgeroepen de eenheid van de Geest te bewaren. Het is dus geen oproep tot de individuele christen, maar gaat *allen* aan die tot het ene lichaam behoren.

Wandelen naar en geleid worden door de Geest (Gl 5:16,18) kan persoonlijk gebeuren, maar het bewaren van de eenheid van de Geest kan alleen *samen met anderen* plaatsvinden. De eenheid van de Geest is niet simpelweg een eenheid in gedachten, een eenheid die verkregen wordt door het met elkaar eens te worden, soms via het sluiten van een compromis. Aan zo'n eenheid heeft de Geest geen deel. Er wordt bedoeld een eenheid die we in het begin van de christenheid zien. Toen was men "*een van hart en ziel*" (Hd 4:32).

Die eenheid is, evenals die van het lichaam, niet bewaard gebleven. Toch worden we hier *wel* opgeroepen die eenheid te bewaren, ons daarvoor zelfs 'te beijveren', ons ervoor in te zetten dus. Dat kunnen we doen door *met onze medegelovigen* er zorg voor te dragen dat aan het vlees geen ruimte wordt gegeven. Deze zorg is ontstaan doordat het vlees, het menselijk denken, mogelijkheden heeft gekregen zich te laten gelden in het bewaren van de eenheid van de Geest.

De werking van het vlees is op twee manieren tot uiting gekomen. Enerzijds is men een eenheid gaan vormen die *ruimer* is dan die van de Geest en anderzijds is men een eenheid gaan vormen die *nauwer* is dan die van de Geest. Een eenheid die ruimer is dan die van de Geest, kom je tegen op plaatsen waar mensen als christen worden geaccepteerd zonder het te zijn. Je ziet dat in kerken en gemeenschappen waarvan iemand lid kan zijn zonder echte bekering en zonder een Godvrezende wandel die daarvan het gevolg is. Men kan daar lid zijn door de doop en het doen van belijdenis zonder dat er in het hart ook maar iets is veranderd. Daar wordt niet de eenheid van de Geest bewaard, maar wordt een menselijke eenheid gevormd en door menselijke belijdenisgeschriften in stand gehouden.

De andere kant, een eenheid die nauwer, beperkter is dan die van de Geest, zie je overal waar gelovigen die een Godvrezende wandel hebben, worden geweigerd omdat ze niet instemmen met door mensen gemaakte regels. Je komt dit tegen in kerken en gemeenschappen waar eisen worden gesteld die niet van de Heer afkomstig zijn, dat wil zeggen die niet in Gods Woord staan. In de

praktijk wordt aan die eisen vaak meer gezag toegekend dan aan het Woord, terwijl het in feite geboden van mensen zijn.

De eenheid van de Geest omvat al Gods kinderen. De enige eis die aan het bewaren van de eenheid van de Geest wordt gesteld, vind je in 2 *Timotheüs* 2:20-22. Daar staat dat men uit een rein hart de Heer moet aanroepen, dus een waarachtig gelovige moet zijn, en in afzondering van het kwaad moet wandelen. Waar op deze manier de eenheid van de Geest wordt bewaard, kan de eenheid van het lichaam zichtbaar worden.

Ik weet niet welke geloofsgemeenschap jij bezoekt, maar hier heb je een toetssteen om te beoordelen op welke wijze men samenkomt, of dat wel of niet naar Gods wil is. Omdat dit zo'n belangrijk onderwerp is, ben ik er wat uitvoeriger op ingegaan. Er is nog wel meer over te zeggen, maar ik denk dat ik de belangrijkste kenmerken wel heb genoemd. Het is aan ons om ze toe te passen.

Voor het goede toepassen wijst Paulus nog op "*de band van de vrede*". Al het voorgaande mag je duidelijk zijn, het in praktijk brengen ervan moet gebeuren in vrede. In je ijver zou je óf geen rekening kunnen houden met anderen, óf je zou hun jouw wil kunnen opleggen. In beide gevallen is de vrede zoek. Vrede is niet zozeer de afwezigheid van ruzie, maar meer dat je in harmonie met je medegelovigen ijvert voor het bewaren van de eenheid van de Geest. Als de vrede de band is waarbinnen jij je ijver toont, ben je goed bezig.

V4. In de *verzen* 4-6 komt zeven keer het woord "*één*" voor om zeven aspecten van eenheid voor te stellen. Deze zeven aspecten van eenheid kun je onderverdelen in drie groepen. *Vers* 4 vormt de eerste groep. Daar gaat het om waarachtig gelovigen, om de innerlijke kant van onze eenheid, iets wat we innerlijk delen.

1. Alleen ware gelovigen vormen "*één lichaam*";
2. alleen zij bezitten de Heilige Geest inwonend, zij hebben "*één Geest*";

3. alleen zij kunnen spreken over “*één hoop*” van een roeping die is uitgegaan van de God en Vader van onze Heer Jezus Christus.

Aan deze roeping hebben christelijke naambelijders geen deel. Het gaat om de roeping in verband met de hemel waarop de hoop van de gelovige is gevestigd en die in vervulling gaat wanneer de Heer Jezus terugkomt. Dan zullen alle heerlijke zegeningen waarover we in deze brief horen, volkomen door ons genoten worden.

V5. Dit vers toont de tweede groep. Hier gaat het om de praktische eenheid van de waarachtige gelovigen.

1. De wereld kan niets zien van het innerlijke aspect van *vers 4*. Wat ze wel kan zien, is dat de gelovigen leven in onderwerping aan “*één Heer*”. Hij Zelf is nog niet zichtbaar aanwezig op aarde om Zijn regering uit te oefenen, maar dat Hij gezag heeft, blijkt uit het leven van Zijn onderdanen. Hun belijdenis is, dat zij Christus als Heer erkennen. Zij dienen Hem vrijwillig, voordat de tijd aanbreekt dat ieder dat gedwongen zal doen.
2. Wat ook zichtbaar is, is “*één geloof*”. Misschien is dat niet zozeer zichtbaar, maar wel hoorbaar. Zij die de eenheid van de Geest willen bewaren, belijden één geloofswaarheid, hoe verschillend zij onderling ook zijn.
3. Ook nemen zij ten opzichte van de wereld een totaal andere positie in dan zij die tot de wereld behoren. Dat hebben ze laten zien in “*één doop*”. De wereld kan er getuige van zijn dat iemand gedoopt wordt. Van de doop gaat het getuigenis uit dat de dopeling de zijde kiest van de Gestorvene en Verworpenen Die wij kennen als de verheerlijkte Heer. Door de doop word je afgescheiden van de wereld en van het leven in de zonde en gevoegd bij Christus als Heer, om voortaan in nieuwhed van leven te wandelen (*Rm 6:1-4*).

De doop is dus een uiterlijk kenmerk waaraan een nieuw soort levenswandel is verbonden en wat voor de wereld

waarneembaar is. De wereld ziet mensen die gedoopt zijn tot de Naam van de Heer Jezus, mensen die Hem als hun enige Heer erkennen en één geloofswaarheid belijden.

De doop heeft overigens niets te maken met het lid worden van het lichaam van Christus. Je wordt geen lid van het lichaam van Christus door de doop, maar door het ontvangen van de Heilige Geest.

V6. “Eén God en Vader van allen” toont ons het zevende aspect van eenheid. Alle waarachtig gelovigen zijn met God als Vader in verbinding gebracht en mogen Hem zó kennen. Zó dicht zijn de gelovigen bij God gebracht. Tegelijk is Hij ook ver verheven “boven allen”. Hij is immers God en wij blijven schepselen. Maar Hij werkt ook “door allen”. Hij wordt zichtbaar in het leven van al de Zijnen, Hij werkt door hen heen.

Ten slotte is Hij ook “in allen”. Ik denk dat *Johannes 17:23* het best weergeeft wat ‘in allen’ wil zeggen. Daar zegt de Heer Jezus tot de Vader: “Ik in hen en U in Mij.” De Heer Jezus is in ons, want we hebben het eeuwige leven in de Zoon (*1Jh 5:11-12*). Doordat de Zoon in ons is, is ook de Vader in ons. Is dat geen geweldige gedachte?

Lees nog eens Efeziërs 4:3-6.

Verwerking: Wat is jouw bijdrage aan het ‘bewaren van de eenheid van de Geest’?

De gave van Christus | verzen 7-10

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

7 Maar aan ieder van ons is de genade gegeven naar de maat van de gave van Christus. 8 Daarom zegt Hij: 'Opgevaren naar [de] hoge heeft Hij de gevangenschap gevangengenomen <en> heeft de mensen gaven gegeven'. 9 Dit nu: Hij is opgevaren, wat is het anders dan dat Hij ook is neergedaald naar de lagere <delen> van de aarde? 10 Hij Die is neergedaald, is ook Degene Die is opgevaren boven alle hemelen, opdat Hij alles zou vervullen.

V7. In de vorige verzen is de nadruk gelegd op de eenheid van de gemeente. Nu krijg je de andere kant te zien. Binnen de gemeente is er voor ieder lid een eigen, unieke taak weggelegd. Ieder lid heeft zijn eigen specifieke functie en elke afzonderlijke functie is weer bedoeld om het hele lichaam als een harmonieuze eenheid te laten functioneren.

Nu staat hier niet dat ons een gave is gegeven, maar dat ons “*de genade*” is gegeven. Ik denk dat zo meer de nadruk wordt gelegd op wat nodig is om je functie te vervullen dan op de functie zelf. Je kunt weten dat je een taak in het lichaam hebt, maar je moet ook weten dat je voor het uitoefenen ervan afhankelijk bent van de nodige genade. Nou, je mag weten dat die genade er al is, je hoeft er niet meer op te wachten. Je kunt direct aan de slag. En je hebt ook nog precies die maat van genade ontvangen die jij nodig hebt voor het uitoefenen van jouw gave. Het is heel precies door Christus bepaald. Hij is Degene Die de genade geeft.

V8. Op Christus wordt in de *verzen 8-10* nog eens extra de schijnwerper gericht. Wie is Hij Die deze genade uitdeelt en dat doet met de juiste hoeveelheid? Hij is Degene Die een volkomen overwinning heeft behaald op de vijand. Hij is Degene Die als resultaat daarvan boven alles en allen verheven is. Hij is Degene Die vanuit die verheven positie gaven uitdeelt aan de leden van Zijn lichaam.

Laten we eerst eens kijken naar de overwinning die in *vers 8* wordt beschreven. Dit vers wordt ingeleid met “daarom” en vervolgens komt er een aanhaling van *Psalm 68:19*. Op het eerste gezicht kan het trouwens vreemd lijken dat Paulus een vers uit het Oude Testament aanhaalt om zijn onderwijs te illustreren. In het Oude Testament is toch nog helemaal geen sprake van de *gemeente*? Dat heeft hij toch uitvoerig betoogd in het vorige hoofdstuk? Dat klopt, maar in het Oude Testament is wel sprake van *Christus* en met het oog op Hém haalt Paulus dit vers aan.

Aan het woord ‘daarom’ kun je zien dat de aanhaling uit *Psalm 68* dient als bevestiging van *vers 7*. In dat vers gaat het om Christus als de Gever. *Vers 8* legt de nadruk op zowel de plaats van waaruit Hij geeft, “*de hoge*”, als wat Hij heeft gedaan om te kunnen geven, “*de gevangenschap gevangengenomen*”.

Psalm 68 is een overwinningspsalm. Je leest daar hoe God Zijn vijanden verstrooit en op de vlucht jaagt. Koningen die opstandig tegen Hem zijn, vergaan voor Zijn aangezicht. Voor Zijn verdrukte volk betekent Gods optreden bevrijding. Daarom vieren ze feest. Dit tafereel ziet vooruit naar het begin van het duizendjarig vrederijk.

Paulus haalt deze psalm aan omdat hij weet dat de overwinning, die dan openlijk zal worden gezien, voor het geloof nú al werkelijkheid is. De Heer Jezus is door de dood heen gegaan; daarna is Hij opgestaan en “*opgevaren naar de hoge*”. In het woord ‘opgevaren’ proef je Goddelijke kracht, de majesteit van de Overwinnaar. Dat Hij ‘de gevangenschap gevangengenomen’ heeft, wil zeggen dat Hij de macht heeft ontnomen aan alles waardoor mensen gevangen worden gehouden. Zo lees je in *Hebreeën 2:14-15*: “*Opdat Hij door de dood teniet zou doen hem die de macht over de dood had, dat is de duivel, en allen zou verlossen die uit vrees voor de dood hun hele leven door aan slavernij onderworpen waren.*” Hij heeft voor allen die Hem toebehoren de macht van de zonde, de dood, de wereld en het vlees overwonnen.

Maar Hij heeft hen niet alleen bevrijd, Hij heeft hun ook gaven gegeven. Eerst heeft God Hém gaven gegeven als beloning voor

Zijn overwinning. Op Zijn beurt geeft Christus gaven aan hen die delen in Zijn overwinning en dat zijn wij. De gaven komen dus van Iemand Die heeft overwonnen en nu in de hemel is. In *vers 8* zien wij dus een Triomfator Die in triomf opvaart naar de hoge. En Zijn overwinning is heel groot, want Hij heeft niet alleen overwonnen hem die ons gevangen hield, maar ook zijn hele apparaat, alles wat hem daarbij ten dienste stond. Ook wij die in gevangenschap waren, zijn bevrijd. Zo kan de Heer ook ons gaven geven.

V9. *Vers 9* zegt op welke wijze de overwinning heeft plaatsgevonden. Dat is gebeurd doordat Hij op aarde is neergedaald, en niet alleen op aarde, maar in de lagere delen ervan, wat wil zeggen in de dood. Als Hij alleen op aarde was gekomen, had Hij de gevangenschap niet gevangen kunnen nemen. Hij moest in de dood, in het graf. Het is de overwinning van Iemand Die het hol van de leeuw is binnengegaan, Die door de dood heen is gegaan en daaruit als Triomfator tevoorschijn is gekomen.

Hij heeft laten zien dat Hij boven de macht van de satan verheven is. Allen die met Hem verbonden zijn en deel hebben aan Zijn werk op het kruis, hebben ook deel aan de gevolgen daarvan. Zij zijn met Hem aan de macht van de dood onttrokken en in Hem gezet in de hemelse gewesten. Dit geldt dus alleen voor de gelovigen. Voor de ongelovigen geldt dat zij nog onder de macht van de zonde en de dood zijn.

“Neergedaald naar de lagere <delen> van de aarde” wil niet zeggen ‘nedergedaald ter helle’, alsof de Heer Jezus in de hel zou zijn geweest. Dat staat wel in de Nederlandse geloofsbelijdenis, maar niet in de Bijbel. Wel kan gezegd worden dat de Heer Jezus Gods oordeel onderging toen Hij aan het kruis geoordeeld werd voor onze zonden. Had Hij dat niet gedaan, dan waren wij tot in eeuwigheid in de hel onder de toorn van God geweest.

V10. Hij is niet in die ‘lagere delen van de aarde’ gebleven. Hij is, nadat Hij de overwinning heeft behaald, hoog verheven *“boven alle hemelen”*, met als doel dat *“Hij alles zou vervullen”* (vgl. Jr

23:24). Er is geen diepte zo diep of Hij is er geweest. Er is geen hoogte zo hoog of Hij is erboven verheven.

‘Boven alle hemelen’ is een merkwaardige uitdrukking. Het is als het ware de overtreffende trap van verhevenheid. In *Markus 16:19* lees je over de eerste trap. Daar wordt Hij, de ware Dienaar, ‘opgenomen in de hemel’. In *Hebreeën 4:14* zie je de tweede trap. Daar is Hij de grote Hogepriester ‘Die de hemelen is doorgedaan’. In ons vers is Hij de overwinnende Mens Die is opgestegen ‘boven alle hemelen’. Dat is de derde, de overtreffende, de alles te boven gaande trap.

Hij zal alles met Zijn tegenwoordigheid vullen. Het doet denken aan wat we in *hoofdstuk 1:23* hebben gezien. Het verschil is dat het daar om Hem als God gaat, terwijl het hier gaat om Hem als Mens. Het maakt duidelijk dat het over één Persoon gaat, Die zowel God als Mens is. Onbegrijpelijk en onverklaarbaar voor het menselijk verstand, maar het geloof ‘aanbidt en buigt zich neer’.

De heerlijkheid van Zijn Persoon is ondoorgrondebaar, onnaspeurlijk. Ze nodigt uit je met die Persoon bezig te houden en steeds meer van Hem te genieten en Hem te bewonderen. In de eeuwigheid zal er geen plek in de hemel en ook niet op de aarde zijn, waar Zijn heerlijkheid niet zichtbaar is. Er is dan geen plaats meer voor iets anders. Hij is het en Hij alleen. Wat Hij dan zal zijn, mag nu al zo zijn voor het hart van ieder die met Hem verbonden is. Op Hem wil de Heilige Geest ons hart richten. Op welke manier Hij dat doet, zul je in de volgende verzen ontdekken.

Lees nog eens Efeziërs 4:7-10.

Verwerking: Vertel in je eigen woorden wat je in deze verzen ziet van de grootheid van de Heer Jezus.

Doel van de gaven | verzen 11-13

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

11 En Hij heeft sommigen gegeven als apostelen, anderen als profeten, anderen als evangelisten, anderen als herders en leraars, 12 om de heiligen te volmaken, tot [het] werk van [de] bediening, tot [de] opbouw van het lichaam van Christus; 13 totdat wij allen komen tot de eenheid van het geloof en van de kennis van de Zoon van God, tot een volwassen man, tot [de] maat van [de] volgroei van de volheid van Christus, ...

V11. “En Hij.” Daarmee begint dit vers, daarop ligt de nadruk. Hij, van Wie je in de vorige verzen Zijn grote heerlijkheid en verhevenheid hebt gezien. Hij is opgevaren naar de hoge en is daar als de zegevierende Mens boven alle dingen. Hij heeft de macht gevangengenomen die over de mens heerste. Zijn overwinning en Zijn macht zijn op dit moment nog niet zichtbaar *voor* de wereld. Toch bewijst Hij al wel Zijn macht *in* de wereld. Weet je hoe? Doordat Hij, zoals Hij beloofd heeft (*zie vers 8*), gaven geeft aan de mensen die Hij uit de macht van de vijand heeft bevrijd.

Dat Hij gaven geeft aan de gemeente, is het bewijs dat Hij boven alle dingen is. De gemeente bevindt zich in de wereld, op het gezagsgebied van de satan. Toch heeft de satan geen enkel gezag over de gemeente, maar Christus heeft alle gezag. Zijn macht is zo groot, dat Hij vroegere gevangenen van de satan gebruikt als werktuigen om ook anderen te verlossen en op te bouwen.

Nu moet je goed lezen. Er staat: “*Hij heeft sommigen gegeven als ...*” Er staat dus niet dat Hij gaven heeft gegeven aan bepaalde personen. Dat lees je bijvoorbeeld wel in *Romeinen 12:6-8*. Daar heeft iemand een gave. Hetzelfde geldt voor *1 Korinthiërs 12:4-11*. Maar hier is de *persoon zelf* als een gave door de Heer Jezus aan Zijn gemeente gegeven.

In ieder van de gaven die hier worden genoemd, zie je iets terug van wat Christus is voor de Zijnen. Hij is de Apostel van onze

belijdenis (*Hb 3:1*), de Profeet door God verwekt (*Hd 3:22*), de Evangelist Die aan armen het evangelie verkondigde (*Mt 11:5*), de goede, grote en overste Herder van de schapen (*Jh 10:11,14; Hb 13:20; 1Pt 5:4*).

De eersten die worden genoemd zijn de apostelen. Samen met de als tweede genoemde profeten zijn we hen al tegengekomen in *hoofdstuk 2:20* en *3:5*. In *hoofdstuk 2:20* zijn zij de fundamentleggers van de gemeente als het huis van God. In *hoofdstuk 3:5* zijn zij degenen aan wie God de verborgenheid van de gemeente heeft bekendgemaakt om die door te geven.

In beide gevallen gaat het om een unieke gelegenheid, want een fundament leg je maar één keer en een verborgenheid die bekendgemaakt is, hoeft daarna niet meer geopenbaard te worden. Als zodanig hebben de apostelen en de hier bedoelde profeten geen opvolgers nodig. Je zult in de Bijbel dan ook tevergeefs zoeken naar zoiets als 'apostolische successie'. We hebben geen apostelen meer.

Dat wordt extra duidelijk als je bedenkt wat de voorwaarden zijn om apostel te kunnen zijn. Het is iemand die

- de Heer Jezus moet hebben gezien (*1Ko 9:1*) en
- bekend moet zijn door zijn tekenen (*2Ko 12:12*).

Voor de profeten geldt hetzelfde. Het gaat niet om oudtestamentische profeten. Als dat wel het geval was geweest, had er niet gestaan 'apostelen en profeten', maar 'profeten en apostelen'. Nee, het gaat om nieuwtestamentische profeten die samen met de apostelen het fundament van de gemeente hebben gelegd en aan wie God de verborgenheid van de gemeente heeft bekendgemaakt.

Al zijn deze gaven niet langer als personen op aarde aanwezig, wij hebben wel hun dienst. Hun boeken en brieven staan namelijk in de Bijbel. Apostelen zijn Mattheüs, Johannes, Petrus en Paulus, en profeten zijn Markus en Lukas. Als wij hun evangeliën en brieven lezen en die ter harte nemen, worden wij daardoor

als leden van de gemeente steeds meer geschikt gemaakt om de functie die wij als lid hebben, te vervullen.

De drie volgende gaven zijn nog wel als personen onder ons. Evangelisten zorgen voor nieuwe 'aanwas' van de gemeente. Herders en leraren zorgen ervoor dat deze nieuwe leden geestelijk verzorgd, gevoed en onderwezen worden.

V12. Dit komt tot uiting in het meervoudige doel dat in *vers 12* wordt genoemd. De dienst van de gaven is gericht op "de heiligen". De uitwerking van de dienst is dat deze heiligen uiteindelijk zullen komen tot de "maat van de volgroeiheid van de volheid van Christus" (*vers 13*). De gaven richten zich dus op de heiligen, op jou en mij, om ons in de eerste plaats "te volmaken". De betekenis daarvan is dat alle leden van het lichaam zich bewust zullen zijn, welke plaats zij in het lichaam hebben en ook welke functie zij als lid vervullen.

Het gaat dus om het functioneren van het hele lichaam en dat kan alleen als ieder lid naar behoren functioneert. De Heer Jezus kan niet tevreden zijn met een gebrekkig functionerend lichaam. Daarom is het van belang dat ieder lid afzonderlijk zich door de gaven laat dienen. Dat betekent, je bezig houden met Gods Woord aan de hand van bijbelcommentaren van Schriftgetrouwe mannen, het luisteren naar hun prediking, het bezoeken van samenkomsten waar het Woord wordt uitgelegd en toegepast. Dit ontslaat ons overigens niet van de plicht om te onderzoeken of de dingen die zij schrijven of zeggen met Gods Woord overeenstemmen (*zie Hd 17:11*).

Op die manier worden de leden, jij en ik, gevormd "tot [het] werk van [de] bediening". We zullen steeds meer bekwaam worden om de taak te verrichten die de Heer ons heeft toegedacht toen Hij ons door Zijn evangelisten bij de gemeente voegde. Deze dienst staat weer niet op zichzelf, maar heeft "[de] opbouw van het lichaam van Christus" op het oog. Het gaat om het geheel.

Je bent geen lid in je eentje. Zo werkt het niet in het menselijk lichaam en zo werkt het ook niet in het geestelijk lichaam. Ieder

is er voor de ander en staat in dienst van het hele lichaam. (Het is dus niet beperkt tot de enkele leden van het lichaam die je kent en met wie je samenkomt.) En dat hele lichaam is er voor Christus.

V13. Het werk van de gaven is pas klaar als *“wij allen komen tot de eenheid van het geloof”*. Zolang er verdeeldheid is, kan er geen sprake zijn van ‘de eenheid van het geloof’. Het is niet een geloofsbelijdenis die door mensen is opgesteld en waardoor in de praktijk gelovigen toch weer van elkaar worden gescheiden. Ieder van de gaven die door de Heer Jezus is gegeven, is dan ook bedoeld om alle leden samen te brengen op de grondslag van de ene en volle waarheid van God.

Het is niet mogelijk deze eenheid van het geloof te beleven en tegelijk lid te zijn van een kerk of groep. Er is slechts één waarheid. De Bijbel kent ook als enig lidmaatschap het lidmaatschap van het lichaam van Christus. In de hemel zal er geen verschil van opvatting meer zijn, en ook geen verdeeldheid. Daar zal eenheid in het geloven van de ene waarheid zijn.

De gaven werken daar nú al aan. Zij zullen alle leden samen de hele geloofswaarheid onderwijzen. Zij verkondigen daartoe niet een aantal geloofswaarheden of dogma’s, maar een Persoon. Het gaat in de eenheid van het geloof om *“de kennis van de Zoon van God”*. Het gaat de gaven erom dat alle leden samen naar Hem toegroeien en genoeg hebben aan Hem Die de eeuwige Zoon is.

Dat is het kenmerk van alle ware dienst, een dienst die doorgaat tot alle leden gekomen zijn *“tot een volwassen man”*, dat is tot geestelijke volwassenheid. Die geestelijke volwassenheid is af te meten aan de mate waarin Christus gestalte in hen heeft gekregen (Gl 4:19). Dat is wat wordt bedoeld met *“[de] maat van [de] volgroei van de volheid van Christus”*. Dit is de maat waarnaar God de groei van de gemeente afmeet. Nooit zal en kan God die maatstaf verlagen. Wij zullen daarmee van harte instemmen als wij oog hebben gekregen voor de heerlijkheid van de Christus van God Die door God aan de gemeente is gegeven.

Lees nog eens Efeziërs 4:11-13.

Verwerking: Wat is de taak van de gaven?

Opgroeien tot het Hoofd | verzen 14-16

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

..., 14 opdat wij niet meer onmondigen zijn, heen en weer bewogen en rondgedreven door elke wind van de leer, door de bedriegerij van de mensen, door [hun] sluwheid om door listen te doen dwalen, 15 maar terwijl wij de waarheid vasthouden in liefde, in alles opgroeien tot Hem Die het hoofd is, Christus, 16 uit Wie het hele lichaam, samengevoegd en verbonden door elk gewricht dat de ondersteuning [verleent] naar [de] werking die elk deel is toegemeten, de groei van het lichaam bewerkt tot opbouw van zichzelf in liefde.

V14. In de voorgaande verzen heb je gezien dat de Heer Jezus de gaven aan de gemeente gegeven heeft met een bepaald doel, namelijk om te komen tot de volheid van Christus. Dat doel zal pas volmaakt bereikt zijn, wanneer we bij de Heer Jezus in de hemel zijn.

Maar ook voor hier-en-nu wordt al een doel bereikt als de gaven bij jou en mij hun taken kunnen uitoefenen. Dat doel is dat we stevig in onze schoenen komen te staan en niet direct onderuit gaan als de vijand ons aanvalt. Als jij en ik als leden van Christus vervuld zijn met de volheid van Christus, zullen de leringen van de vijand geen kans krijgen ons te laten wankelen. De vijand zal alles proberen om de leden ervan te weerhouden samen 'een volwassen man' te worden, vol van 'de kennis van de Zoon van God' (*vers 13*).

Een van zijn beproefde middelen is het zaaien van verdeeldheid onder de leden. Hij begint met wiggen te drijven in de eenheid. Het onderwerp van de verdeeldheid maakt hem niet uit. Of het onenigheid is over de meest alledaagse dingen, of een dwaling over de Persoon of het werk van Christus, als de leden maar slaags met elkaar raken. Het gevolg is dat het beeld van de volheid van Christus niet meer wordt gezien.

Als de leden een eenheid vormen, als ze bij elkaar zijn en elkaar steunen, zijn ze sterk. Als ze los van elkaar komen te staan, zijn ze zwak. Dan is de gemeente geen getuigenis meer van de eenheid van het geloof. En als ze tegenover elkaar komen te staan, is satans succes helemaal compleet. Omdat ze niet stevig geworteld zijn in de leer van de Schrift, zwabberen ze al snel heen en weer als er mensen komen die hun eigen 'waarheid' prediken. En als die dat goed weten te brengen, palmen ze hele massa's in. Heel wat Amerikaanse tv-dominees zijn daarvan een sprekend voorbeeld.

De vijand boekt zijn grootste successen in die gemeenten waar gelovigen baby's of "onmondigen" blijven. Die gelovigen groeien niet in de waarheid, ze blijven onvolgroeid, onvolwassen. Ze weten niets van de eenheid van de gemeente en, wat kwalijker is, ze zijn daar ook niet in geïnteresseerd. Daardoor hebben ze geen enkele vastigheid en zijn ze een gemakkelijke prooi voor sluwe mensen die hen met hun bedriegerij zomaar op het verkeerde been zetten. Door hun listen doen ze onstandvastige leden dwalen. Vaak blijven deze gelovigen afhankelijk van een bepaald type leider.

Iedere gave, iedere ware dienaar, voedt een kind in het geloof zo op, dat het niet afhankelijk blijft van hem. De echte dienaar wordt blij als hij ziet dat baby's in het geloof door zijn onderwijs steeds meer naar de Heer toegroeien en steeds zelfstandiger worden.

V15. In zijn onderwijs zal hij gebruikmaken van waarheid en liefde. Dat zijn de juiste middelen waardoor wij opgroeien tot Christus. Het vers begint met "maar" en vormt dus een tegenstelling met het voorgaande. Waarheid staat tegenover bedriegerij en dwaling, en liefde staat tegenover sluwheid. Zowel waarheid als liefde is nodig om gezond te kunnen groeien. Waarheid zonder liefde is kil en leidt tot fanatisme. Liefde zonder waarheid is week en leidt tot vleselijke tolerantie.

"De waarheid vasthouden" wil zeggen dat je als lid van het lichaam waarachtig bent in heel je optreden. Je leeft vanuit de waarheid en je leeft de waarheid uit. Je doet dat in een geest van liefde. De

liefde is als het ware de geur van een goede parfum die om je heen hangt.

Dit was volmaakt te zien bij Christus. Alles wat Hij zei en deed, was waarachtig en ingebed in liefde. Een gevolg hiervan is dat wat níet in de gezindheid van Christus wordt gezegd, niet echt waar is. Het komt dan voort uit het vlees. Iemand 'met de waarheid om de oren slaan' is niet 'de waarheid vasthouden in liefde'. Ik vrees dat ik niet de enige ben die met schaamte moet bekennen dat ik dingen heb gezegd die op zich wel waar waren, maar waaromheen geen geur van liefde hing. Waarheid is alleen dat wat ook in liefde wordt vastgehouden.

Het omgekeerde is ook waar. Alleen dat is ware liefde die in overeenstemming is met de waarheid. Als je alleen maar lief doet en nooit iets zegt van dingen die verkeerd zijn, ben je niet waarachtig in de liefde. Dan is liefde huichelarij, net doen alsof. Echte liefde zal de ander wijzen op het verkeerde, want dat verkeerde berokkent schade. Als je daar iemand op wijst, bewijs je dat je iemand liefhebt, want daardoor kun je schade voorkomen of beperken.

Wat individueel geldt, geldt ook voor de gemeente als geheel en daar gaat het hier in de eerste plaats om. Een gezelschap dat de waarheid vasthoudt in liefde, is niet snel heen en weer te bewegen door allerlei wind van leer. Dat is een gezelschap mensen waar iedere gelovige zijn eigen vaste en onverbreekelijke verbinding heeft met Christus, het Hoofd van het lichaam. Samen groeien zij tot Hem op in alles. Alle aspecten van hun gemeenschappelijke leven worden steeds meer doortrokken van de kenmerken van het Hoofd. Zoals gezegd, zijn waarheid en liefde de kenmerken van Christus. Als deze bij Zijn leden worden gevonden, heeft dat tot gevolg dat zij op Hem gaan lijken en tot Hem opgroeien.

V16. Op zijn beurt is dat opgroeien tot Hem weer het gevolg van de verbinding met het Hoofd. Uit Christus – als het Hoofd van het lichaam – komt alles voort wat het lichaam nodig heeft om te groeien. Het gaat om de groei van het hele lichaam. Maar dat hele lichaam bestaat uit allemaal delen die door gewrichten aan elkaar verbonden zijn. Voor de groei van het hele lichaam is het nodig

dat ieder lid groeit. Er mag geen lid zijn dat zijn eigen gang gaat, dat los van het Hoofd voor zichzelf zorgt. Zo'n houding zou de groei van het geheel belemmeren en leiden tot scheefgroei.

Het is Gods bedoeling dat ieder van de leden groeit door de verbinding met het Hoofd. Hierdoor zal ieder lid ook zo kunnen werken als past bij de plaats die het in het lichaam heeft. Het 'samen spel' tussen de leden onderling zal harmonieus verlopen. De gewrichten, de onzichtbare samenbinders van de leden, zullen hun werk niet piepend en knarsend verrichten.

God heeft de maat van elk deel bepaald. Geen lid hoeft meer te doen, maar mag ook niet minder doen, dan past bij de werking ervan. Een hand hoeft alleen het werk van de hand te doen. Hij moet niet het werk van de voet willen overnemen of dat erbij gaan doen, want dan wordt de harmonie van het lichaam verstoord. Dan is niet meer het hele lichaam zichtbaar, maar slechts een paar functies die ook nog eens slecht 'presteren'. Dit is tot oneer van het Hoofd, Die Zichzelf graag in Zijn hele lichaam weer spiegeld ziet.

Als de leden elkaar dienen en blij maken, is dat het gevolg van Christus' werk in hen. Hij dient en maakt blij. Als het werk van Christus op deze wijze in de leden gestalte kan krijgen, zullen ze samen Christus op aarde vertonen. Als het lichaam zó functioneert vanuit het Hoofd, bouwt het lichaam zichzelf op. Door de dienst die de leden aan elkaar vervullen, zullen zij naar Hem, het Hoofd, toegroeien.

Dit rijke vers besluit met de woorden "*in liefde*". Liefde is, net als voor het vasthouden van de waarheid, het enig geschikte 'klimaat' waarin de groei optimaal wordt gerealiseerd.

Lees nog eens Efeziërs 4:14-16.

Verwerking: Waar ligt voor jou de kern van deze verzen?

Vroeger en nu | verzen 17-24

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

17 Dit nu zeg en betuig ik in [de] Heer, dat u niet meer moet wandelen evenals de volken wandelen in [de] vruchteloosheid van hun denken, 18 verduisterd in hun verstand, vreemd aan het leven van God, wegens de onwetendheid die in hen is, wegens de verharding van hun hart. 19 Afgestompt in hun gevoelens hebben zij zich overgegeven aan de losbandigheid om alle onreinheid gretig te bedrijven. 20 Maar zo hebt u Christus niet geleerd, 21 waar u Hem immers hebt gehoord en in Hem bent onderwezen, zoals [de] waarheid in Jezus is: 22 dat u, wat uw vroegere wandel betreft, de oude mens hebt afgelegd, die ten verderve gaat overeenkomstig zijn bedrieglijke begeerten, 23 en vernieuwd bent in de geest van uw denken, 24 en de nieuwe mens hebt aangedaan, die overeenkomstig God geschapen is in ware gerechtigheid en heiligheid.

V17. Het contrast tussen de *verzen 17-19* en de voorgaande verzen is groot. De geest van de wereld, waarin ieder voor zichzelf leeft, staat volledig tegenover het lichaam en de leden, waar ieder er is voor de ander. Maar Paulus wijst op het gevaar dat de geest van de wereld zich kan laten gelden in de gemeente. Je moet er altijd op bedacht zijn dat oude gewoonten de kop kunnen opsteken. Het is gevaarlijk te denken dat je vroegere leven geen vat meer op je kan krijgen. De enige garantie om eraan te ontkomen, is dicht bij de Heer Jezus blijven.

Dat je deze waarschuwing ernstig moet nemen, zie je aan de inleidende woorden van Paulus. De woorden "*dit nu zeg en betuig ik*", leggen grote nadruk op wat hij gaat zeggen. De toevoeging "*in [de] Heer*" geeft de gemeenschap in de Heer aan die er is tussen de schrijver en de lezers.

Het uitgangspunt voor zijn vermaning is de absolute scheiding die er is tussen de gelovigen en de volken, waartoe ze vroeger

wel, maar nu niet meer behoren. De scheiding is radicaal en moet in hun hele wandel, in alles, te zien zijn.

De wandel van de mens hangt sterk samen met zijn “denken”. Het ‘denken’ houdt het gedachteleven in, in de ruimste zin van het woord. Daar ligt de oorsprong van de wandel. Zoals hij denkt, zo leeft hij. Het denken van de mens levert niets op wat blijven-de waarde is: het is ‘vruchteloos’. Hoe heel anders is dat wat God van de gelovige verwacht. De Heer Jezus zegt tot Zijn discipelen: *“Ik heb u gesteld dat u zou heengaan en vrucht dragen en dat uw vrucht zou blijven”* (Jh 15:16).

V18. Het “*verstand*” ziet op het vermogen om te kennen, om iets te doorgronden. In de wereld wordt hoog opgezien tegen mensen met een groot verstand. Er worden prijzen uitgereikt aan mensen die knap denkwerk hebben verricht. Maar als zulke mensen niet met God in verbinding staan door bekering en nieuw leven, is al hun denkwerk in de duisternis verricht. Duisternis heerst overal waar het licht van God niet schijnt. Ze zijn in de duisternis en de duisternis is in hen.

Er is geen leven uit God in hen, ze zijn er “*vreemd aan*”. Ze hebben het voortdurend op afstand gehouden. Ze willen er geen deel aan hebben. Ze hebben zich ervoor afgesloten. Ze weten er niets van en willen er ook niets van weten.

Deze houding is het gevolg van “*de verharding van hun hart*”. Het hart is het binnenste, de kern, van de mens. Het is het centrum van zijn hele wezen. Een verhard hart is ontoegankelijk voor het goede en is onverbeterlijk. Het is eigenlijk een cirkel: wie steeds alles afwijst wat van God is, verhardt zijn hart en wie een verhard hart heeft, wijst steeds alles af wat van God is.

V19. Nog is Paulus niet klaar met zijn donkere schildering van de mens-zonder-God. Naar God toe is alles vruchteloosheid, duisternis, dood, onwetendheid en verharding. Naar henzelf en hun omgeving toe is er geen gevoel van wat passend is. Hun natuurlijke gevoelens werken niet meer, ze zijn “*afgestompt in hun gevoelens*”. Wie enerzijds ‘vreemd aan het leven van God’ is, is an-

derzijds zeer vertrouwd met een leven in de zonde. Daarin voelt iemand zich als een vis in het water.

Zulke mensen hebben zich teugelloos overgegeven aan de meest liederlijke dingen. Met alle gretigheid storten ze zich in elke denkbare 'uitspatting van liederlijkheid' (1Pt 4:4). "Onreinheid" ziet dikwijls op seksuele onreinheid. "Gretig" wil zeggen dat er een innerlijke drang naar steeds meer is. Er is een onverzadigbare hunkering naar bevrediging van onreine verlangens.

V20. Na deze beschrijving van de onstuimige wandel van de volken blijkt het enorme contrast met Christus. Het is opvallend dat Paulus tegenover de leefwijze van de wereld niet een christelijke leefwijze stelt, maar een Persoon. De gelovigen in Efeze hebben geen nieuwe leer aangenomen, maar Christus. Hij is de inhoud van alles wat ze hebben geleerd. Alle plannen van God zijn met Hem verbonden, hebben Hem als centrum en doel. Er is geen waarheid van de Schrift die losstaat van Christus.

De Christus Die aan de Efeziërs is gepredikt, is de Man van Gods rechterhand. Alles wat en Wie Hij is, is volkomen vreemd aan de inhoud van de *verzen 17-19*. Er is geen enkel raakvlak tussen Hem en de volken. Dat betekent dat voor de christen, als met Hem verbonden, het voorgaande 'passé', verleden tijd, moet zijn.

V21. Bij de naam 'Christus' mag je denken aan de Heer Jezus als de Man van Gods raadsbesluiten. Zo heb je Hem leren kennen nadat je Hem hebt aangenomen als je Heiland en Heer. Dat heeft de deur geopend naar een ongekende heerlijkheid. In die heerlijkheid dring je steeds verder door naarmate je meer over Hem leert kennen. Alle waarheid van God is in Hem aanwezig. Die waarheid zie je, met eerbied gezegd, in levenden lijve in 'Jezus'.

Bij het gebruik van de naam 'Jezus' mag je denken aan Zijn leven toen Hij op aarde was. Paulus noemt Hem niet vaak 'Jezus', zonder verdere toevoeging. Hij doet dat alleen als hij op Hem wijst als de nederige Mens op aarde. Paulus doet dat hier om Hem tot Voorbeeld te stellen. Om te weten hoe jij op aarde de waarheid van God kunt uitleven, moet je kijken naar het leven van Jezus.

V22. 'De waarheid in Jezus' komt in ons leven tot uiting als we de oude mens hebben afgelegd en de nieuwe mens hebben aangedaan. "De oude mens" is de gevallen Adam zoals die in al zijn facetten in alle mensen te zien is: heel aantrekkelijk of heel afstotend en alles daartussen. "Onze oude mens is met Christus gekruisigd" (Rm 6:6). Dat heeft God ermee gedaan. Het gevolg is dat wij die oude mens ook zo moeten zien, hem moeten afleggen.

Aan die oude mens valt dus niets te verbeteren. Integendeel, er komen alleen maar misleidende begeerten uit voort die een proces van verderf bevorderen. Bij je bekering is de verbinding met die oude mens en zijn wandel radicaal verbroken. In *Handelingen 19:18-19* kun je lezen hoe dat bij de Efeziërs is gegaan.

V23-24. In de plaats van het oude is iets geheel nieuws gekomen. Er is een nieuwe bron van denken gekomen, waardoor ook een nieuwe wandel is ontstaan. In die nieuwe wandel wordt "de nieuwe mens" zichtbaar. Die nieuwe mens is helemaal in overeenstemming met Wie God is. Dat is de Heer Jezus ook. Toch is Hij niet de nieuwe mens. Van de nieuwe mens staat dat hij geschapen is. De Heer Jezus is niet geschapen. Maar de kenmerken van de nieuwe mens zijn precies dezelfde als die van de Heer Jezus. Bij Hem en bij God is niets aanwezig wat hoort bij de oude mens. De nieuwe mens zie je overal waar gelovigen de kenmerken van de Heer Jezus vertonen.

De nieuwe mens is ook niet een herstel van de eerste mens, Adam. Je kunt van Adam niet zeggen dat hij geschapen is "in ware gerechtigheid en heiligheid", want toen hij geschapen werd, was er nog geen zonde. Hij was niet 'rechtvaardig', maar onschuldig; hij had geen kennis van goed en kwaad. Die kennis kreeg hij na zijn zondeval. Toen kon hij niet meer het goede, maar alleen het kwade doen.

De nieuwe mens heeft ook kennis van goed en kwaad, maar kiest altijd het goede en wijst het kwade af. 'Gerechtigheid' houdt in wat recht is te midden van en tegenover het kwaad. 'Heiligheid' houdt afzondering tot God in, terwijl we door het kwaad omgeven zijn.

Lees nog eens Efeziërs 4:17-24.

Verwerking: Wat zijn bij jou de verschillen tussen vroeger en nu?

De nieuwe mens | verzen 25-29

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

25 Legt daarom de leugen af en spreekt [de] waarheid, ieder met zijn naaste, want wij zijn leden van elkaar. 26 Wordt toornig, en zondigt niet; laat de zon over uw toorn niet ondergaan; 27 en geeft de duivel geen plaats. 28 Laat hij die een dief was, niet meer stelen, maar veeleer arbeiden en met zijn <eigen> handen het goede werken, opdat hij kan meedelen aan hem die gebrek heeft. 29 Laat geen vuil woord uit uw mond komen, maar veeleer een dat goed is tot opbouwning waar dat nodig is, opdat het genade geeft aan hen die horen.

V25. Het woord “*daarom*” geeft aan dat de vermaningen die nu volgen, voortvloeien uit wat zojuist is gezegd. De gelovigen in Efeze hebben gehoord over de ‘waarheid in Jezus’. Paulus heeft hun verteld over de oude en de nieuwe mens. Hij heeft duidelijk gemaakt dat de nieuwe mens ‘overeenkomstig God geschapen is’. Je kunt dat allemaal weten, maar je hebt het pas echt begrepen als dat ook in je leven te zien is.

Daarom gaat Paulus zijn onderwijs handen en voeten en een mond geven. Hij laat zien op welke manier de kenmerken van God in het leven van de gelovige tot uiting behoren te komen. Daarvoor heb je de mogelijkheid. Je bent immers ‘overeenkomstig God geschapen’. Dat betekent dat je vernieuwd bent om in je dagelijks leven te lijken op God door Zijn wezenstrekken te vertonen.

De eerste Mens op aarde in Wie dat volkomen zichtbaar is geweest, is de Heer Jezus. Nooit is enige (halve of hele) leugen uit Zijn mond gekomen (*vgl. 1Pt 2:23*); altijd heeft Hij de volle waarheid gesproken. En dat hoort ook zo te zijn bij iedereen die overeenkomstig God geschapen is.

Liegen is een bewuste loochening van de waarheid of een bewust verdraaien ervan. Je draait mensen een rad voor ogen omdat het

je voordeel oplevert. Dat hoeft niet altijd financieel voordeel te zijn. Je kunt er ook bij gebaat zijn dat men niet achter je ware bedoelingen komt. Maar zo is God niet en zo was de Heer Jezus ook niet toen Hij op aarde leefde. God is volmaakt doorzichtig en dat was de Heer Jezus op aarde ook. Hij sprak alleen waarheid en kon zeggen: *“Ik ben de waarheid”* (Jh 14:6). Er is *“geen leugen uit de waarheid”* (1Jh 2:21).

Natuurlijk is ‘niet liegen’ en ‘de waarheid spreken’ iets wat je altijd en tegenover iedereen moet doen, maar hier staat het toch vooral in verband met je medegelovigen. Als jij tegen je broeder liegt, lieg je tegen jezelf. Dat ligt namelijk opgesloten in de woorden *“want wij zijn leden van elkaar”*. Deze benadering past helemaal bij een brief waarin de eenheid van de gemeente zo’n belangrijke plaats inneemt.

V26. Leugen spreken is altijd verkeerd en gebeurt bijna altijd wel-overwogen. ‘Toornig worden’ is niet altijd verkeerd en gebeurt bijna altijd spontaan bij het zien van onrecht. We spreken van ‘heilige toorn’ als er toorn opkomt bij het zien van oneer die God wordt aangedaan. Die toorn is op zijn plaats. Hier roept de apostel er zelfs toe op: *“Wordt toornig.”*

Toornig worden is niet in strijd met de liefde. God is liefde, maar Hij toornt over de zonde en dus is toorn niet in strijd met de liefde. De Heer Jezus was toornig over de oneer die Zijn God werd aangedaan en reinigde in toorn de tempel (Mt 21:12).

Bij ons is het gevaar aanwezig dat onze toorn een zondige toorn wordt. Vandaar dat er direct aan wordt toegevoegd: *“En zondigt niet.”* Als we toornig worden bij het zien van een bepaald onrecht, kunnen we zó verontwaardigd en opgewonden raken, dat we onszelf niet meer in de hand hebben. We kunnen dan zomaar dingen zeggen of doen die niet ‘overeenkomstig God’ zijn. Bij de Heer Jezus gaan toorn en droefheid volmaakt evenwichtig samen (Mk 3:5), terwijl bij ons de kans bestaat dat toorn samengaat met een persoonlijk gekrenkt zijn.

Mozes is ook eens in toorn ontstoken. Dat was toen hij van de berg kwam en het volk om het gouden kalf danste (*Ex 32:19*). Die toorn was terecht. Later werd hij weer toornig en sloeg op de rots in plaats van ertegen te spreken, zoals God had gezegd. Daar was hij driftig, en voor die toorn moest God hem straffen omdat hij toen zondigde en aan de duivel plaats gaf (*Nm 20:7-12*).

Dat de zon niet over de toorn mag ondergaan, wil zeggen dat we de toorn niet moeten koesteren, maar deze bij God moeten brengen. *Psalm 4:5* wijst daarop. Als je toorn gaat koesteren, zal ook in geestelijke zin de zon over je toorn ondergaan. Je raakt verbitterd en het leven verliest alle licht en uitzicht. Toorn kan dan veranderen in haat en wraakzucht.

Het is mogelijk dat jij door onrecht dat jou is aangedaan, in een dergelijke situatie bent terechtgekomen. Zoek dan hulp bij iemand die je vertrouwt. Doe in elk geval iets om weer in het licht te komen!

V27. “*Geeft de duivel geen plaats*” wil zeggen: bied hem geen gelegenheid je te laten zondigen. Als je hem wel gelegenheid hebt geboden, ontnem die hem dan direct, zodat je leven niet verder in duisternis wordt gedompeld. Hij heeft er geen recht op, want de Heer Jezus heeft hem overwonnen. Laat hem niet langer voordeel op je behalen (*zie ook 2Ko 2:10*).

V28. Nadat Paulus ons spreken en ons gevoelen in verbinding met de oude en de nieuwe mens heeft besproken, komt hij bij onze daden. Diefstal is jezelf verrijken ten koste van anderen; geven is anderen verrijken ten koste van jezelf. De wet is duidelijk over liegen en stelen: “*U zult niet ...*” (*Ex 19:15-16*). Paulus doet echter geen beroep op de wet! De christen die in Christus in de hemel is gezet en daar gezegend is met alle geestelijke zegening, leeft niet in de sfeer van de wet.

Natuurlijk mag hij niet liegen en stelen, maar dat wil iemand die ‘overeenkomstig God geschapen is’ ook helemaal niet! Integendeel, zo iemand wil de kenmerken van God laten zien. Heeft God

ooit iets gestolen? Dwaze vraag. God is een Gever (Jh 4:10) en Hij geeft mild. Zo zal het ook met jou het geval zijn.

Je hoeft geen dief te zijn geweest om te leren op welke manier jij God in jouw leven kunt laten zien. Het gaat hier zelfs nog een stukje verder dan wat je in *Romeinen 13:8* leest: *“Weest niemand iets schuldig.”* Goed, je steelt niet, je staat zelfs bij niemand in de schuld. Maar in het licht van deze brief is dat niet het toppunt van het christen zijn. Hier word je aangesproken op het hoogste niveau: door hard, eerlijk en eerbaar te werken zul je in staat zijn anderen te geven.

Paulus heeft zelf het goede voorbeeld gegeven – en daarmee de woorden van de Heer Jezus in praktijk gebracht –, toen hij tegen de oudsten van de gemeente in Efeze zei: *“Niemand’s zilver, goud of kleding heb ik begeerd. U weet zelf, dat deze handen in mijn behoeften en in die van hen die bij mij waren, hebben voorzien. In alles heb ik u getoond, dat men door zo te arbeiden zich de zwakken moet aantrekken en de woorden van de Heer Jezus in herinnering moet houden, dat Hijzelf gezegd heeft: Het is gelukkiger te geven dan te ontvangen”* (Hd 20:33-35).

V29. Evenmin als God iets steelt, zegt Hij iets wat nadelig is of wat niet sticht. Alles wat God zegt, Zijn hele Woord, is goed, bouwt op en geeft genade. De wereld is vol vuile woorden en smerige uitdrukkingen. Radio, televisie, internet, boeken en tijdschriften zijn voor het grootste gedeelte niets anders dan spreekbuizen van de oude mens. Zij geven hun boodschap door aan wie maar wil horen, kijken en lezen. Luisteraars, kijkers en lezers worden op die manier voorzien van een jargon dat eigen is aan de oude mens. De gesprekken op de werkvloer en in de vergaderkamer bewijzen dit. De gebezigde taal is vaak niet vrij van ‘vuil’ in de zin van verrot, verdorven.

De uitdrukking *“vuil woord”* slaat niet alleen op een verkeerde, smerige uitdrukking, maar ook op de hele inhoud, de boodschap die wordt doorgegeven. En of iemand nu platvloerse of nette woorden gebruikt, zijn taalgebruik is onrein of vuil als zijn bood-

schap 'vuil' is. Nee, ook in het taalgebruik wil God graag Zichzelf horen.

In plaats van een woord dat verrotting en verderf teweegbrengt, moet ons woord een werktuig zijn dat *"genade geeft aan hen die horen"*. Van de Heer Jezus wordt getuigd: *"Nooit heeft een mens zó gesproken als deze Mens spreekt" (Jh 7:46)*. Hij sprak *"goede woorden, troostrijke woorden" (Zc 1:13)*. De woorden *"waar dat nodig is"*, wijzen erop dat het niet alleen belangrijk is wát gezegd wordt, maar ook waar en wanneer.

Ik hoop van harte dat in jouw en mijn spreken de taal van God gehoord wordt.

Lees nog eens Efeziërs 4:25-29.

Verwerking: Hoe leg je de oude mens af en doe je de nieuwe aan?

Weest goedertieren voor elkaar | verzen 30-32

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

30 En bedroeft de Heilige Geest van God niet, met Wie u verzegeld bent tot [de] dag van [de] verlossing. 31 Laat alle bitterheid, gramschap, toorn, geschreeuw en lastering uit uw midden worden weggedaan met alle boosheid. 32 <Maar> weest jegens elkaar goedertieren, welgezind, elkaar vergevend, zoals ook God in Christus u vergeven heeft.

V30. Als je ‘overeenkomstig God geschapen’ bent (*vers 24*), ben je in staat om in deze, door de zonde verdorven wereld te laten zien Wie en hoe God is. Je brengt de hemel op aarde. Hoe je je dat praktisch moet voorstellen, heb je in de voorgaande verzen gezien. Hoe je dat praktisch kunt uitwerken, daarvoor de juiste motivatie krijgt, zie je in dit vers. Je bent namelijk verzegeld met “*de Heilige Geest van God*”. Dat houdt kort gezegd in dat jij Gods eigendom bent. Geeft dat even zekerheid! Wat verzegeling nog meer inhoudt, kun je nalezen bij *hoofdstuk 1:13-14* waar je deze uitdrukking ook bent tegengekomen.

De Heilige Geest geeft je de kracht om de eigenschappen van God in je leven te laten zien. De Heilige Geest wordt hier met nadruk de Geest *van God* genoemd. Het gaat allemaal om God. Je bent overeenkomstig Góð geschapen en je hebt de Geest van Góð gekregen, zodat je, om het met *hoofdstuk 5:1* te zeggen, aangesproken kunt worden als een návolger van God. In het leven van de Heer Jezus op aarde zie je dat op volmaakte wijze tot uiting gebracht. Op die manier gebeurt dat ook in jou, want jij bezit dezelfde natuur.

De Heilige Geest woont in jou “*tot de dag van de verlossing*”. Daarmee wordt bedoeld op de verlossing van je lichaam en de verlossing van de schepping. Dat je lichaam nog niet verlost is, merk je aan de pijn die je kunt hebben. Niet alleen lichamelijke pijn, maar ook pijn in je ziel als je iets hebt gedaan wat niet goed is, of als je de ellende om je heen ziet. *Romeinen 8:23* spreekt ook over

“de verlossing van ons lichaam”. Die verlossing gebeurt als de Heer Jezus ons komt halen (Ep 3:20-21). Naar dat moment kun je intens verlangen; je mag ernaar uitzien; het zal gebeuren.

Na die gebeurtenis zal de Heer Jezus ‘de verkregen bezitting’ (Ef 1:14), dat is de hele schepping, verlossen. Hoe dat gebeurt, staat in het boek *Openbaring* uitvoerig beschreven. Het uiteindelijke resultaat is dat alles overeenkomstig God zal zijn, want ‘God zal zijn alles in allen’ (1Ko 15:28). De Heer Jezus heeft het recht alles te verlossen omdat Hij op het kruis de hele prijs voor de verlossing heeft betaald. Het uitzicht op die ‘dag van de verlossing’ geeft de gelovige een geweldige motivatie om in de kracht van de Geest van God een navolger van God te zijn.

Dan word je er ook voor bewaard de Heilige Geest van God te bedroeven. De oproep om de Geest niet te bedroeven staat er niet voor niets. Als je iets doet wat niet in overeenstemming met God is – en dat, terwijl je overeenkomstig Hem bent geschapen! –, bedroef je Hem daarmee. De Heilige Geest is God. Dat je Hem kunt bedroeven, bewijst dat Hij een Persoon is en niet slechts een kracht of een invloed. Er wordt ook gezegd dat we Hem in Zijn werking kunnen uitdoven (1Th 5:19) en tegen Hem kunnen liegen (Hd 5:3).

V31. Het is duidelijk dat de dingen die in dit vers worden genoemd niet horen bij ‘de waarheid in Jezus’, niet horen bij ‘de nieuwe mens’ en ook niet horen bij wat ‘overeenkomstig God geschapen is’. Het gaat hier om je persoonlijke gedrag in de gemeente (“uw midden”). En dit wordt gezegd tegen een gemeente aan wie Paulus zoveel heerlijke dingen heeft verteld.

Zo zie je maar dat het bekend zijn met de hoogste zegeningen geen enkele garantie geeft om niet tot de laagste praktijken te vervallen. Je houdt het immers toch bijna niet voor mogelijk dat in een gemeente als Efeze de dingen voorkomen die Paulus hier noemt? Toch komen ze voor, niet alleen toen, maar ook nu bij ons. Het is een opsomming van kwade gevoelens en uitingen, waarbij de ene boosheid uit de andere voortkomt.

Het begint met "bitterheid". Als er eenmaal "een wortel van bitterheid" is opgeschoten (Hb 12:15) die niet wordt geoordeeld, dan komt daar "gramschap" of woede bij. Als opgekropte woede niet in zelfoordeel wordt weggedaan, zal deze zich ontladen in "toorn" en "geschreeuw". Als er geen inkeer komt, worden toorn en geschreeuw gevolgd door "lastering". Toorn en geschreeuw worden óver de tegenstander uitgestort. Laster gebeurt áchter de rug van de tegenstander. Als laster niet wordt beleden, is de deur geopend voor elke andere vorm van "boosheid". Dit plaatje van de oude mens is veelzeggend. Even veelzeggend is de opdracht (het is geen verzoek) dit alles uit de gemeente weg te doen.

V32. Tegenover de boosheid van de oude mens staat de totaal andere gezindheid van de nieuwe mens. Na de duistere gevoelens en uitingen van de oude mens schijnt hier het heldere licht en voel je de rust en warmte van de goede gevoelens en uitingen van de nieuwe mens. In plaats van het koesteren van bittere gevoelens tegenover een ander wordt verwacht dat je welgezind bent tegenover die ander. In plaats van anderen uit te schelden en te belasteren wordt verwacht dat je goedertieren en vergevend bent voor die ander.

Je hebt het voorbeeld voor ogen. Hoe is God naar jou toe geweest, en hoe is Hij nog voor je? Hij heeft jou in Christus vergeven. Hoe meer je daarover nadenkt, des te meer zul jij in staat zijn naar anderen toe Gods gezindheid van vergeving te hebben en te laten zien.

Inderdaad, het is een geweldig hoge norm, maar toch de enig juiste norm. En je bent, omdat je overeenkomstig God geschapen bent, ook in staat aan die norm te voldoen. God is niet met bitterheid naar je toegekomen vanwege je schuld, maar met vergeving. Hij schold jou je schuld kwijt en ontfermde Zich over je. Er komt ruimte voor het tonen van goedertierenheid en vergeving als de verhinderingen van het vorige vers zijn weggedaan.

Lees nog eens Efeziërs 4:30-32.

Verwerking: Welke kenmerken van de oude mens en welke van de nieuwe mens zie je hier?

Efeziërs 5

Wandelen in liefde en in het licht | verzen 1-8

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

1 Weest dan navolgers van God, als geliefde kinderen, 2 en wandelt in liefde, zoals ook Christus ons heeft liefgehad en Zichzelf voor ons heeft overgegeven als een offerande en een slachtoffer voor God tot een welriekende reuk. 3 Maar laat hoererij en alle onreinheid of hebzucht onder u zelfs niet genoemd worden, zoals het heiligen past, 4 alsook oneerbaarheid, en zotte praat of lichtzinnige taal, die niet gepast zijn, maar veeleer dankzegging. 5 Want dit weet en erkent u, dat geen hoereerder, onreine of hebzuchtige, dat is een afgodendienaar, erfdeel heeft in het koninkrijk van Christus en van God. 6 Laat niemand u bedriegen met zinloze woorden; want om deze dingen komt de toorn van God over de zonen van de ongehoorzaamheid. 7 Weest dus hun mededeelgenoten niet; 8 want vroeger was u duisternis, maar nu bent u licht in [de] Heer; wandelt als kinderen van het licht ...

V1. Als we doen wat in het laatste vers van het vorige hoofdstuk staat, kunnen we worden aangesproken als *“navolgers van God”*. We kunnen doen wat God deed in het betonen van goedertierenheid. Het mag zelfs van ons worden verwacht. Het is op zich al heel wat om als ‘navolgers van God’ te worden aangesproken. Toch blijft het daar niet bij. We worden zelfs *“geliefde kinderen”* van God genoemd. God heeft ons niet alleen alle schuld vergeven, maar Hij heeft ons ook rijk gemaakt, want we zijn kinderen van Hem geworden. Dat moet je even goed tot je laten doordringen. Je bent een kind van God en je bent door Hem geliefd!

V2. Dan toon je niet alleen *goedertierenheid* en *vergeving* in navolging van God, maar dan zal je hele gedrag, je hele wandel, *“in liefde”* zijn. Goedertierenheid en verggeving bewijs je als je je broe-

der of zuster het verkeerde niet meer aanrekent. Liefde bewijzen gaat verder. Liefde houdt zich niet zozeer bezig met wat de ander heeft gedaan, maar met de ander zelf. Liefde zoekt altijd het goede voor de ander. De aansporing *“wandelt in liefde”* betekent eenvoudig dat je de Goddelijke natuur in de dagelijkse levenspraktijk laat zien.

Hoe dat precies werkt, zie je in het leven van de Heer Jezus. In Hem is de natuur van God volmaakt tot uiting gekomen. De liefde heeft Hem tot een daad gebracht die we eeuwig zullen bewonderen. Die daad van liefde is Zijn volkomen overgave aan God geweest, tot in de dood. Zijn dood is het absolute hoogtepunt van Zijn liefde voor God en voor ons. Zijn leven en sterven hebben God een onuitsprekelijke vreugde gegeven. Nooit is er iemand op aarde geweest die God, met al de liefde van zijn hart, volkomen toegewijd heeft gediend en geëerd. De Heer Jezus heeft dat wél gedaan.

“Offerande” en *“slachtoffer”* spreken van Zijn hele leven tot en met Zijn dood aan het kruis. Alles is een welriekende reuk voor God, maar Zijn dood aan het kruis is tevens voor ons. Hij is in onze plaats gestorven. Als gevolg daarvan zijn wij behouden en zijn alle verhinderingen voor God weggedaan om ons te zegenen.

In die volkomen overgave is Hij uniek, daarin kunnen wij Hem niet navolgen. Toch staat er: *“Wandelt in liefde, zoals ook Christus.”* Alleen dan zullen we op dezelfde wijze als Christus in liefde wandelen, als ook wij ons hele leven volledig toewijden aan God en Zijn belangen. Dan wordt God door ons als het ware herinnerd aan de wandel van Zijn Zoon en gaat er uit ons leven een welriekende reuk omhoog naar Hem.

V3. De vermaningen die Paulus nu laat horen, sluiten aan bij een levenswandel in het licht. Alles wat het licht van God niet kan verdragen, mag geen plaats hebben onder gelovigen. Bovendien is het in strijd met de liefde. Liefde zoekt altijd het goede voor de ander, ook als dat ten koste van zichzelf gaat. De dingen die hier worden genoemd, hebben alleen tot doel de eigen begeerten te

bevredigen. Het zijn zonden waarbij men zich ten koste van een ander genot verschaft.

Alles wordt afgemeten aan Wie God is. De gelovige is in overeenstemming met Hem geschapen (*Ef 4:24*). God is licht en liefde (*1Jh 1:5; 4:8,16*). Gelovigen behoren te wandelen als kinderen van God in liefde (*Ef 5:1-2*), en als heiligen behoren ze te wandelen in het licht (*Ef 5:3-21*).

De dingen die vanaf *vers 3* worden genoemd, passen niet bij liefde en licht. De gelovige hoort geen dingen te doen, en zelfs niet te noemen, die *“niet gepast zijn”* (*vers 4*), dus niet passen bij de natuur van God. Het gaat niet zozeer om daden, maar aan wat daaraan voorafgaat. Het gaat om wat in het hart is en waar de mond uiting aan geeft. *“Uit de overvloed van het hart spreekt de mond”* (*Mt 12:34*). Paulus veroordeelt hier natuurlijk de manier van spreken die iemands wellust verradt.

Als hij dingen noemt waarvan hij zegt dat ze niet genoemd mogen worden, handelt hij niet in strijd met zijn eigen vermaning. Hij noemt ze immers in afkeurende zin. Er moet bijvoorbeeld over deze dingen ook gesproken worden als er tucht in de gemeente moet worden uitgeoefend, of als ze elders aan de kaak moeten worden gesteld (*vers 11*). Maar laat je niet verleiden om deze dingen lichtvaardig of als grap te noemen en ook niet om dat te tolereren.

“Hoererij” is ontucht in de ruimste zin van het woord. Het betreft alle seksuele omgang buiten het huwelijk en dat is meer dan alleen overspel. *“Alle onreinheid”* is onreinheid van elke vorm of soort, zowel in woord en daad als in gedachten. *“Hebzucht”* is de zucht naar meer bezit, en blijft niet beperkt tot geld.

De afwezigheid van zulke praat past bij *“heiligen”*. Fatsoenlijke mensen letten op wat zij zeggen, opdat ze hun goede naam niet te grabbel gooien, maar ‘heiligen’ hebben een heel wat hoger motief. Zij horen niet bij de wereld, waarin deze onderwerpen gemeengoed zijn, maar bij de nieuwe mens.

V4. Ook “oneerbaarheid” (d.i. schunnig, onfatsoenlijk in woord en gebaar) moet niet tot je taalgebruik behoren. Het omvat alles wat in strijd is met wat waard is om geëerd te worden. “Zotte praat” is dwaas gepraat. Een mens die geen rekening houdt met God, wordt een dwaas genoemd (Ps 14:1). “Lichtzinnige taal” beluister je in dubbelzinnige praat. Het is allemaal ‘niet gepast’, het past niet bij de standaard van de heiligen van God.

Daarom moet je jezelf niet toestaan af te dalen naar het niveau van het uitkramen van onzin om de grapjas uit te hangen. Wie als zodanig bekendstaat, is geen christen, wat hij ook mag belijden. Het gaat hier echt niet om algemene humor. Het gaat om mensen die het in zich hebben en erop uit zijn om, door hun onzinnige en dubbelzinnige taal en grappen, morele grenzen te verleggen en fatsoensdrempels te slechten.

Bij ‘heiligen’, mensen die vergeving hebben ontvangen, past “dankzegging”. Dat veronderstelt een geopende mond waaruit in plaats van liederlijkheden, woorden van dankzegging komen (1Th 5:18; Ko 1:12).

V5. In *vers 3* wordt het kwaad genoemd, in *vers 5* zien we de da-ders ervan. Je weet heel goed, en je hebt dat ook erkend, dat door alles wat je vroeger was en waarin je deel had, er geen enkele binding was met het terrein waar Christus en God alle heerschappij hebben. Bij je bekering heb je dat beleden en je hebt gezien dat het allemaal is weggedaan in het oordeel dat over Christus is gekomen. Toch kun je dat vergeten en weer gaan leven als vroeger. Daarom wordt hier een beroep gedaan op je geweten, om je te herinneren aan wat je bij je bekering bij het kruis hebt beleden en weggedaan.

Er is echter niet alleen de herinnering aan wat is weggedaan. Er is ook het uitzicht op het “erfdeel in het koninkrijk van Christus en van God”. Dit koninkrijk zal in de volheid der tijden worden opgericht (Ef 1:10). Het is ‘het koninkrijk van Christus’ omdat Hij het Middelpunt ervan is, Degene Die regeert. Het is ‘het koninkrijk van God’ omdat Hij de oorsprong, de Bedenker ervan is, het is Zijn raadsbesluit.

Bij “*erfdeel*” denk je aan de toekomst; je bent erfgenaam van een erfenis die nog moet komen. Jouw erfdeel in het koninkrijk ontvang je in de volheid der tijden bij de openbaring van Christus. De rechten van God en Zijn regering zullen dan worden gevestigd in het heelal. Het wordt hier genoemd om aan te geven dat jij jouw leven moet zien in het licht van die tijd. Het gevolg zal zijn dat je de heerschappij over je leven nu al in handen van Christus en God legt.

V6. Dan zul je je niet laten verleiden tot een onheilig leven, waardoor je weer terechtkomt in het gezelschap waarin je vroeger hebt verkeerd (*vgl. Ps 1:1*). Je kunt je zomaar door zinloze woorden, woorden die tegen de Schrift ingaan, een rad voor ogen laten draaien. Allerlei samenlevingsvormen die de Schrift hoererij noemt, worden goedgepraat zoals ongehuwd samenwonen en het openstellen van het huwelijk tussen mensen van gelijk geslacht. Deze dingen worden ook in de christenheid met fraaie, maar zinloze woorden verdedigd. Maar denk erom: “*Om deze dingen komt de toorn van God over de zonen van de ongehoorzaamheid.*” “Zonen van de ongehoorzaamheid” zijn mensen die bewust ongehoorzaam zijn.

V7. Hou je ver van hen. Doe niet met hen mee en gedraag je niet zoals zij. Zorg ervoor dat je niet als een van hun “*mededeelgenoten*” kunt worden gezien (*zie ook vers 11*). Kinderen van God en zonen van de ongehoorzaamheid hebben geestelijk niets gemeenschappelijk. Je moet niet alleen zonden vermijden, maar ook de banden met zondaren.

V8. Weet je waarom je die banden moet vermijden? Om wat je vroeger wás en nu bént geworden. Het wordt gesteld als feit. En die verandering is tot stand gekomen door het werk dat God aan jou heeft gedaan. Je was niet alleen ín de duisternis, je wás duisternis. Je werd gekenmerkt door een natuur die duisternis is en die zijn plezier vond in alles wat tegen God is. Maar je bent nu licht in de Heer. Er is niets verborgen, alles is zichtbaar en zo hoor je ook te wandelen.

Lees nog eens Efeziërs 5:1-8.

Verwerking: Wat hoort wel en wat niet bij een wandel in het licht?

Ontwaak! | verzen 9-16

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

... 9 (*want de vrucht van het licht [bestaat] in alle goedheid en gerechtigheid en waarheid*), 10 *terwijl u beproeft wat de Heer welbehaaglijk is*. 11 *En hebt geen gemeenschap met de onvruchtbare werken van de duisternis, maar stelt ze veeleer aan de kaak*. 12 *Want wat in het geheim door hen gedaan wordt, is zelfs schandelijk om te zeggen*. 13 *Alle dingen echter, als zij door het licht aan de kaak gesteld zijn, worden openbaar; want het is het licht dat alles openbaar maakt*. 14 *Daarom zegt Hij: Ontwaak, u die slaapt, en sta op uit de doden, en Christus zal over u lichten*. 15 *Kijk dus nauwkeurig uit hoe u wandelt, niet als onwijzen maar als wijzen*, 16 *terwijl u de geschikte gelegenheid ten volle uitbuit, want de dagen zijn boos*.

V9. Een wandel in het licht is niet steriel en koud. In zo'n wandel ontwikkelt zich leven dat zichtbaar wordt in de vrucht die het voortbrengt. Deze vrucht is niet te danken aan jouw inzet en is geen gevolg van een door jou geleverde prestatie. Nee, bij vrucht dragen gaat het niet om wat je doet, maar om wat je bent en waar je je bevindt. Als je in het licht wandelt, ben je in Gods tegenwoordigheid. Hij geeft de groei (1Ko 3:7).

De Heer Jezus zegt: *"Wie in Mij blijft en Ik in hem, die draagt veel vrucht, want zonder Mij kunt u helemaal niets doen"* (Jh 15:5). Als jij je 'levenssappen' uit Hem betreft, zal jouw leven vrucht dragen. Die vrucht bestaat uit eigenschappen van God die ook in het leven van de Heer Jezus te zien zijn. Je zult een weldaad voor anderen zijn als in jouw gedrag *"alle goedheid"* tot uiting komt. Je zult anderen geven wat hun toekomt en zo *"gerechtigheid"* openbaren. Je hele optreden zal niet huichelachtig zijn, maar *"waarheid"*, dat is waarachtig.

V10. Terwijl je zo, zonder dat je daarvoor je best doet, de vrucht van het licht 'produceert', ben je wel actief in het beproeven *"wat de Heer welbehaaglijk is"*. 'Beproeven' is onderzoeken om te zien of

iets goed is. De uitkomst van dit onderzoek is, dat je keuzes in je leven maakt waarmee de Heer blij is.

V11. In *vers 7* waarschuwt Paulus dat je geen mededeelgenoot van de kwaaddoeners mag worden. Je mag je niet met deze *personen* verbinden. In *vers 11* word je erop gewezen dat je ook niets met hun *daden* te doen mag hebben. Elke vorm van gemeenschap met hen moet worden afgesneden. Licht en duisternis hebben geen enkel raakvlak (*vgl. 2Ko 6:14b*).

Nu je in het licht bent, is het echt ontoelaatbaar om "*onvruchtbare werken*" te doen. Die horen namelijk in de "*duisternis*" thuis. Valt het je trouwens ook op dat er sprake is van "*vrucht (enkelvoud) van het licht*" (*vers 9*) en "*onvruchtbare werken (meervoud) van de duisternis*" (*vers 11*)? Ditzelfde vind je in *Galaten 5*, waar je leest over "*de werken van het vlees*" (*Gl 5:19*) en "*de vrucht van de Geest*" (*Gl 5:22*). Wat bij God hoort en van Hem komt, vormt een schitterend geheel. Wat uit het vlees komt en bij de duisternis hoort, is verderf in vele vormen.

Wat in de duisternis gebeurt, moet "*aan de kaak*" worden gesteld. Dat wil zeggen dat duidelijk wordt aangegeven om welke zonde het gaat. De aard van de zonde moet worden ontmaskerd. Je hoeft geen onderzoek te doen naar de wijze waarop de zonde begaan wordt, maar zodra je ermee in aanraking komt, moet je de zonde als zonde aanduiden en niet meedoen met het goedpraten ervan.

Johannes de doper is daarin een voorbeeld. Hij stelt de leefwijze van Herodes aan de kaak door te zeggen dat deze in zonde leeft (*Mt 14:3-4*). Het aan de kaak stellen gebeurt door wat je zegt, maar nog meer door de manier waarop je leeft. Als jij in het licht wandelt, zal dat licht ook de werken van de duisternis ontdekken.

V12. Het is duidelijk dat iets wat "*in het geheim*" wordt gedaan, bewust wordt gedaan en niet in onwetendheid. Wat in het geheim wordt gedaan, "*is zelfs schandelijk om te zeggen*". Als je er toch iets van moet zeggen, doe je dat met afschuw. Het kan noodzakelijk zijn om over homoseksualiteit te spreken. Als het gaat om een persoon die met zijn homoseksuele gevoelens worstelt, zullen we

naast die persoon gaan staan en hem onze hulp en steun aanbieden. Als het echter gaat om een persoon die de homoseksuele praktijk goedpraat, zullen we tegen die praktijk stelling moeten nemen.

V13. De bijzondere eigenschap van licht is dat het alles openbaar maakt als zijn stralen erop vallen. Het licht maakt de ware aard van iets duidelijk. Wie goede dingen doet, heeft niets te verbergen. Hij staat onbevreesd in het ontdekkende licht van de schijnwerper. Alles wat hij doet, mag gezien worden. Wie kwaad doet, heeft een hekel aan het licht en vermijdt het (*Jh 3:20*).

V14. De werking van het licht is in de vorige verzen duidelijk gemaakt. Ook is duidelijk geworden dat er geen enkele vorm van gemeenschap tussen licht en duisternis mogelijk is. Dat vindt de vijand natuurlijk niet fijn. Het lukt hem niet licht en duisternis te vermengen. Wat hem wel lukt, is die twee om te draaien en duisternis voor te stellen als licht en licht als duisternis. Onvermoebaar is hij bezig om de mensen te brengen tot een omgekeerd denken. In diverse media heeft hij een geweldig middel gevonden voor zijn streven.

De profeet Jesaja heeft over de verwisseling van licht en duisternis het 'wee' uitgesproken (*Js 5:20*). En denk eraan: hij spreekt wel tot het volk van God! Deze omkering van zaken heeft ook de christenheid doortrokken. Christenen hebben zich door de vijand zand in de ogen laten strooien en zijn in slaap gevallen. Ze hebben geen oog meer voor het licht van de heerlijkheid van Christus. Daarom komt vanuit de heerlijkheid de oproep van de verheerlijkte Christus tot iedere christen afzonderlijk: *"Ontwaak, u die slaapt, en sta op uit de doden, en Christus zal over u lichten."*

Stel je eens voor: Je ziet allemaal mensen die op de grond liggen. Ze bewegen zich niet. Ze lijken allemaal dood. Er is geen enkel teken van leven. De tragedie die de apostel hier schetst, is de schijnbare overeenkomst tussen de slaper en de dode. Hoewel in de slaper leven aanwezig is, is hij net zo ongevoelig voor het licht als de dode. Dat is hier de les. Iemand die slaapt, hoort en ziet niets.

Er is geen enkele communicatie met de levenden, want praktisch verkeert hij in de toestand van een dode.

De christen die slaapt, is uitgeschakeld om te getuigen van de verheerlijkte Heer. Om weer blij in Christus te zijn moet hij wakker worden en opstaan. Hij moet het zand uit zijn ogen wrijven en ontdekken dat hij zich heeft laten "*bedriegen met zinloze woorden*" (vers 6), waardoor hij aan de doden gelijk is geworden.

Als jij je bewust wordt dat je leven geen getuigenis meer is van de verheerlijkte Christus, doe er dan wat aan! Het kan zijn dat je je niet bewust bent van bepaalde zonden. Dat hoeft ook niet zo te zijn, maar het kan toch zo zijn dat je blind bent geworden voor de verheerlijkte Christus en je verbinding met Hem. Je bent gaan leven op het niveau van de wereld. Je bent horizontaal gaan denken. Van je verticale verbinding met de Heer ben je je niet meer bewust. Het is niet meer te zien dat je nieuw leven hebt.

Als je dit herkent, ben je wakker geworden. Erken tegenover de Heer Jezus je falen en verheug je weer in Christus, de Lichtbron. In Zijn Persoon is alles wat God is openbaar geworden te midden van kwaad en duisternis. Als jij je in Hem verheugt, zal in jou God openbaar worden te midden van kwaad en duisternis. Je bent immers overeenkomstig God geschapen? Het gedeelte dat zo bijzonder spreekt over licht en duisternis, eindigt als het ware met de oproep je te verheugen in het licht.

V15. Na deze uitweiding over licht en duisternis komt Paulus nu terug op de wandel, waarover hij in de *verzen 1-6* heeft gesproken. Met wandel wordt bedoeld de manier van leven die we erop nahouden. Hij spoort ons aan om nauwkeurig uit te kijken hoe we leven. Het gaat immers om een wandel in liefde en licht (*verzen 1,8*), een wandel waarin het nieuwe leven zichtbaar wordt (*Ef 4:22-24*), dus een wandel waarin Christus gestalte krijgt (*Gl 4:19*). Dat omvat ons hele leven.

Na de tegenstelling tussen licht en duisternis zie je een nieuwe tegenstelling, die tussen onwijzen en wijzen. Wie is wijs? Wijs is iemand die weet hoe hij in bepaalde situaties Gods Woord moet

toepassen. Je bent onwijs als je leeft naar je eigen idee, alsof je niets zou weten van de geweldige plannen die God met jou heeft. Je bent wijs als je in alle beslissingen die je neemt, jezelf afvraagt of het past bij je verbinding met de hemelse Christus, want daarom gaat het in deze brief.

V16. Dat je als een wijze wandelt, blijkt uit de manier waarop je met je tijd omgaat, hoe je de gelegenheden gebruikt die God je geeft om je licht te laten schijnen. Een wijze buit elke gelegenheid uit om de nieuwe mens te laten zien. 'Uitbuiten' wil zeggen dat je eruit haalt wat erin zit, niet voor jezelf, maar juist ten koste van jezelf.

Dat de dagen "boos" zijn ofwel vol zonde, is een extra aansporing de tijd uit te buiten. In de hemel heb je die kans niet meer. Alleen in de tijd dat je op aarde bent, heb je kansen Christus te laten zien te midden van de zonde. Wil je die kansen zien, dan moet je wakker zijn, je ogen goed open hebben, en vervolgens nauwkeurig uitkijken hoe je loopt. Altijd loert het gevaar in slaap te vallen.

Daar komt bij dat je in een boze, zondige wereld leeft. Je moet dus letten op jezelf en je omgeving. Deze oplettendheid maakt je niet bang en doet jou niet in je schulp kruipen. Nee, wat je ziet, maakt je ijverig om je volledig en voortdurend in te zetten voor de Heer. Je krijgt er oog voor dat tijd een geschenk is van Hem om Hem ermee te dienen. Als wij geen gelegenheden zien, ligt dat aan ons en niet aan de Heer.

Lees nog eens Efeziërs 5:9-16.

Verwerking: Hoe buit jij de gelegenheden uit?

Wordt vervuld met de Geest | verzen 17-21

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

17 Weest daarom niet onverstandig, maar verstaat wat de wil van de Heer is. 18 En wordt niet dronken van wijn, waarin losbandigheid is, maar wordt vervuld met [de] Geest, 19 en spreekt tot elkaar in psalmen, lofzangen en geestelijke liederen, zingend en jubelend in uw hart tot de Heer, 20 en dankt te allen tijde voor alles de God en Vader in [de] Naam van onze Heer Jezus Christus, 21 en weest elkaar onderdanig in [de] vrees van Christus.

V17. We zitten midden in een gedeelte dat sterk herinnert aan 1 Korinthiërs 6:20 waar je leest: *“Want u bent voor een prijs gekocht.”* Dit houdt in, dat je niet meer van jezelf bent en dus geen recht meer hebt op eigen tijd. De volle vierentwintig uur van een etmaal behoor je de Heer toe. Je hebt ook de natuur van God gekregen waardoor je de dingen om je heen kunt zien zoals Hij ze ziet. Het ontgaat je niet dat de dagen boos en donker zijn, maar jij mag in het licht van Christus wandelen. Jij ziet Wie Christus is, de Man van Gods raadsbesluiten, en je ziet ook dat deze Man eenmaal voor iedereen zichtbaar zal regeren over hemel en aarde.

Dat maakt je niet zorgeloos en je gaat niet lopen flierefluiten. Nee, als Christus over jou licht, zul je elke minuut willen besteden om Hem in deze boze, donkere wereld te vertonen. Wat dat in de praktijk voor jou betekent, zul je aan de Heer moeten vragen. Als je dat niet doet, ga je *“onverstandig”* te werk. Het verstaan van *“de wil van de Heer”* staat ook weer in verbinding met de waarheid van deze brief. Gods wil is dat je Zijn wezenskenmerken – liefde en licht – zult laten zien. Je mag overal zijn en alles doen waar de liefde en het licht van God kunnen stralen.

V18. In jezelf heb je daarvoor geen kracht. Je bent er alleen toe in staat als je vervuld bent met de Geest. En weer zien we een tegenstelling. Het vervuld zijn met de Geest staat tegenover het dronken zijn van wijn. Wie dronken is, laat zich door de wijn overheersen. Er is geen zelfcontrole meer, alle remmen zijn los, losbandigheid

viert hoogtij. Wie met de Geest vervuld is, is bezonnen (2Tm 1:7). Er is geen sprake van het inruilen van de ene 'zweverigheid' (die het gevolg is van een overmatig drankgebruik) voor de andere (die het gevolg zou zijn van een soort geestvervoering).

Het gebruik van een glas wijn is niet verboden (1Tm 5:23), wel het onbeheerste gebruik ervan. Gelovigen moeten niet beheerst worden door wijn, maar door de Heilige Geest. Het vervuld zijn met de Geest houdt verband met het feit dat je volkomen openstaat voor Zijn werking zodat Hij je kan gebruiken.

Om vervuld te kunnen zijn moet alles weg wat die vervulling in de weg staat. Je kunt een glas tot de rand toe vullen met water. Dan lijkt het vol. Als er echter op de bodem een laag zand ligt, is het glas niet helemaal vol met water. Het glas is pas vol met water als het zand eruit is gehaald en op die plaats ook water is gekomen. Paulus bedoelt met zijn oproep "*wordt vervuld met de Geest*", dat we ervoor moeten zorgen dat we vol zijn van de Geest, zodat Hij het hele bestuur over ons leven heeft. Vervuld zijn is niet iets waarop je moet wachten, iets wat als een soevereine daad van God over je komt, maar het is een aansporing.

Je moet niet bidden om vervulling met de Geest, maar je moet nagaan wat jou verhindert om vervuld te zijn met Hem en dat moet je opruimen. De Geest woont wel in je, maar Hij moet ook alles te zeggen hebben over je gedachten, je relaties, de besteding van je tijd en geld. Het is ook niet iets wat eens voor altijd bereikt wordt. Het is iets wat steeds weer moet worden waargemaakt.

Wie met de Geest vervuld is, denkt niet aan zichzelf, ook niet aan de Geest met Wie hij vervuld is, maar is uitsluitend gericht op de Heer Jezus. Dat is volgens *Johannes 16:14* altijd het werk van de Heilige Geest. De Heer Jezus zegt daar: "*Hij zal Mij verheerlijken, want Hij zal uit het Mijne nemen en het u verkondigen.*"

V19. Het vervuld zijn met de Geest heeft een geweldige uitwerking op het leven van de gelovige. In de volgende verzen zie je dat het te maken heeft met het gewone leven. Het komt tot uiting in het spreken (*vers 19*), danken (*vers 20*) en onderdanig zijn (*vers*

21). De Geest kan doen wat Hij zo graag wil bewerken: het oog richten – niet op Zichzelf, want Hij is Dienaar (*Jh 16:13-14*), maar – op de Heer Jezus (*vers 19*) en op de Vader (*vers 20*).

Hij brengt ons daarbij niet in een toestand van extase of tot een uitbarsting in onverstaanbare woorden. Het eerste waaraan je kunt merken wat iemand vult, is aan datgene wat wordt gezegd. Beluister de gesprekken en je komt er snel achter wat in iemands hart is. In een gezelschap waar de Geest de atmosfeer vult, zal men tot elkaar spreken “in psalmen, lofzangen en geestelijke liederen”. De woorden “tot elkaar” (zie ook *Ef 4:32,25*) leggen opnieuw de nadruk op het feit dat de gelovigen één lichaam zijn en dat zij daarin leden van elkaar zijn. Onze omgang met elkaar moet zo zijn, dat ook de naaste daardoor gediend wordt.

De harmonie onder de gelovigen wordt bijzonder beleefd als ze samen zingen. Door de liederen spreken ze tot elkaar. Denk bijvoorbeeld aan het bekende lied: ‘Voorwaarts christenstrijders’. Daarin wekt ieder die dit zingt de ander op om als christenstrijder voorwaarts te gaan, achter de Heer Jezus aan. Tegelijk richten we ons, ook in ons hart, tot de Heer Jezus en de Vader.

Met “psalmen” worden liederen bedoeld die uitdrukking geven aan geloofservaringen, beproevingen en verzoeken en ook aan de uitreddingen die de Heer geeft. Het gaat om composities van Godvrezende mensen die ontstaan zijn in ervaringen met God.

Het is om minstens drie redenen niet mogelijk dat het hier gaat om de psalmen van het Oude Testament:

1. De psalmdichters kenden God niet als hun Vader in de Heer Jezus.
2. Zij hadden de Geest niet inwonend, want zij hadden geen kennis van het eens voor altijd volbracht werk van Christus voor de zonden.
3. De psalmen bezingen vaak wraak over vijanden, wat niet past in de tijd van genade waarin wij leven.

Onder “lofzangen” worden composities verstaan, waardoor iemand met een lied God eert. “Geestelijke liederen” zijn gecomponeerd door een geestelijk mens over geestelijke dingen.

Ik heb geprobeerd het onderscheid tussen de gebruikte uitdrukkingen aan te geven. Dat wil niet zeggen dat altijd een scherpe scheiding getrokken kan worden. Je zult in christelijke liederen vaak zien dat ze elementen bevatten van elk van de drie benamingen. Een lied kan ontstaan door geestelijke ervaring, het richt zich tot God en kan bovendien worden gezongen. Het spreken tot elkaar in liederen beperkt zich niet tot de samenkomst, maar moet in het algemeen bij ons worden gevonden.

V20. Ook de aansporing om ‘te allen tijde te danken’ blijft niet beperkt tot de samenkomst. Dankzegging is een echte graadmeter voor de toestand van je hart. Echt dankbaar zijn “voor alles” kan alleen als je volledig vertrouwt op de liefde van God, in het besef dat je alles ontvangt uit Zijn hand. Dat besef maakt je blij en dankbaar. In *Handelingen 16* staat een voorbeeld van mensen die dat hebben waargemaakt. Paulus en Silas zitten met bebloede ruggen in de gevangenis. Zitten ze daar te treuren? Nee, ze danken God in hun omstandigheden en zij zingen Gods lof (*Hd 16:25*).

‘Danken voor alles’ kan alleen als je alle dingen aanneemt uit de hand van God en je weet dat uit Zijn hand niets verkeerd kan komen. Het gaat ook om het danken van “*de God en Vader in [de] Naam van onze Heer Jezus Christus*”. God, Die de Bron is van alles en Die jou in Zijn Zoon bijzonder gezegend heeft, is ook de Vader Die Zijn kinderen liefheeft. Je mag tot Hem komen in de Naam van Zijn Zoon Die hier met Zijn volle naam wordt genoemd. Hij is ‘onze’ Heer Jezus Christus.

V21. Ook het “*elkaar onderdanig*” zijn vloeit voort uit het vervuld zijn met de Geest. Alleen als je vervuld bent met de Geest van God, kun je het opbrengen je broeder of zuster te zien in het licht van de raadsbesluiten van God. Als we elkaar zo zien, kunnen we elkaar onderdanig zijn. Het is een algemene gezindheid tegenover de ander.

De toevoeging “*in de vrees van Christus*” geeft weer dat ook deze vermaning gezien moet worden in het licht van de inhoud van deze brief: de grote heerlijkheid van de Christus. Wij zijn *met elkaar* verbonden in het lichaam van Christus, en we zijn ook *met Hem* verbonden.

Als we dat inzien, zullen we ons niet boven de ander willen verheffen. Er zal een gezonde ‘vrees’ zijn Hem te onteren door een gezindheid van hoogmoed en opstandigheid. Alleen als ik mijzelf verlies in de heerlijkheid van Christus en leef vanuit de eerbied daarvoor, zal ik de ander onderdanig kunnen zijn.

Lees nog eens Efeziërs 5:17-21.

Verwerking: Waarin komt het vervuld zijn met de Geest tot uiting?

Vrouwen en mannen | verzen 22-25

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

22 Vrouwen, [weest] aan uw eigen mannen [onderdanig] als aan de Heer, 23 want [de] man is [het] hoofd van de vrouw, evenals ook Christus [het] Hoofd is van de gemeente: Hij is [de] Behouder van het lichaam. 24 Maar zoals de gemeente aan Christus onderdanig is, zo ook de vrouwen aan hun mannen in alles. 25 Mannen, hebt uw vrouwen lief, evenals ook Christus de gemeente heeft liefgehad en Zichzelf voor haar heeft overgegeven, ...

V22. Vers 21 is een verbindingsvers. Enerzijds sluit dit vers het voorgaande gedeelte af met de oproep elkaar onderdanig te zijn. Dat betreft dan de algemene verhoudingen in de gemeente. Onderdanigheid aan elkaar is een prachtig kenmerk van de nieuwe mens. Anderzijds is dit vers ook een inleiding op het gedeelte dat volgt. Vanaf vers 22 tot en met hoofdstuk 6:9 krijg je namelijk te maken met verschillende aardse verhoudingen, waarin onderdanigheid een belangrijke rol speelt. Je kunt het zien als de praktische uitwerking van vers 21.

Aan de orde komen de verhoudingen tussen:

- vrouw en man in het huwelijk (Ef 5:22-33),
- kinderen en ouders in het gezin (Ef 6:1-4) en
- slaven en meesters in de maatschappij (Ef 6:5-9).

Het valt op dat in elke verhouding eerst de partij wordt aangesproken die door God 'onder' de andere partij is gesteld. Dat toont Gods bijzondere belangstelling voor hen die door Hem in deze positie zijn geplaatst. Vooral zij krijgen de kans in hun onderdanige positie de kenmerken van de Heer Jezus te vertonen. Was Hij niet de volmaakte Onderdanige in Zijn leven op aarde? Je zult ook zien dat ieder wordt aangesproken op het terrein waarin hij of zij zwak is.

Onderdanig zijn is niet 'in'. In de wereld om ons heen wordt de vrouw verteld dat ze gelijk is aan de man. Ze moet zichzelf bewijzen, haar mogelijkheden ontplooiën en opkomen voor haar rechten. Daarbij gaat men volledig voorbij aan het feit dat ze pas echt gelukkig is en haar mogelijkheden het best kan ontplooiën, als zij voor haar man 'vrouw' wil zijn.

Het is voor de christenvrouw niet eenvoudig om vrij te blijven van de invloed van dit denken. Dat kan alleen als zij zichzelf steeds de blauwdruk van Gods Woord voorhoudt. Ze mag daarbij bedenken dat zij haar man onderdanig mag zijn *"als aan de Heer"*. Achter haar man mag zij de Heer zien. Een vrouw zal niet dan pas aan haar man onderdanig zijn als hij aan haar wensen beantwoordt, als zij in hem een man ziet met wie ze voor de dag kan komen. Ze zal hem onderdanig zijn omdat hij haar man is.

Deze vermaning van Paulus aan het adres van de vrouwen wordt, ook binnen de christenheid, van zijn kracht beroofd en zelfs weggeredeneerd. Daarom is het belangrijk jou eraan te herinneren dat Gods Woord ook hierin niets van zijn kracht en betekenis heeft verloren. De vrouw die ondanks alle tegenstand hiernaar luistert, zal de zegen ervan ondervinden.

V23. Zoals zo vaak geeft God ook hiervoor een verklaring. Hij heeft dit zo geregeld omdat Hij in de verhouding tussen de man en zijn vrouw een afbeelding geeft van Christus en de gemeente. Je begrijpt nu ook waarom de satan er alles aan doet om deze orde van God in het huwelijk te ontwrichten. De satan haat alles wat aan God en Christus doet denken.

Overall waar de man als hoofd van zijn vrouw functioneert en de vrouw hem onderdanig is, is dat een levend getuigenis van de verhouding tussen Christus en de gemeente. Het is het voorrecht van de christen daaraan in zijn huwelijk gestalte te geven. Dat de man het hoofd is, betekent dat hij leiding geeft en dat dit gebeurt in liefde. Die positie geeft God aan Christus ten opzichte van de gemeente.

Aan die positie wordt nog iets toegevoegd en wel dat Christus “de Behouder van het lichaam” is. ‘Behouder’ is hetzelfde woord als ‘Heiland’. Van het Hoofd, Christus, hangt de behoudenis, de bewaring en verzorging van het lichaam (de gemeente) af. Het is in strijd met Gods bedoeling als een vrouw, om haar zelfstandigheid in de maatschappij te bewijzen, haar eigen inkomen verdient en los van haar ‘behouder’ voor zichzelf zorgt.

Ik heb het niet over het geval dat een gelovige vrouw bijvoorbeeld uit armoede moet gaan werken. Zij verdient ons respect. Maar als gaat het om het verkrijgen van luxe en zelf te kunnen beslissen, is het motief verkeerd. Eigen geld en eigen tijd leiden tot een eigen leven. De eenheid, zoals die ook door het huwelijk wordt voorgesteld, is in die gevallen ver te zoeken, zo niet helemaal verdwenen.

V24. Vrouwen zijn een afbeelding van de gemeente. De gemeente is aan Christus onderdanig. Omdat Christus volmaakt is in Zijn verhouding tot Zijn vrouw, de gemeente, zou het voor de gemeente niet moeilijk moeten zijn aan Hem onderdanig te zijn. Maar mannen, die een afbeelding zijn van Christus, zijn niet volmaakt. Dat maakt het voor vrouwen vaak moeilijk om hun mannen echt onderdanig te zijn. Toch is niet de praktijk van de mannen de norm voor onderdanigheid. Die norm is: de gemeente ten opzichte van Christus, zoals die verhouding door God wordt gezien. Daarin is geen ruimte voor ‘ja, maar’. Daarin kan gezegd worden dat vrouwen aan hun mannen onderdanig zijn “in alles.”

Onderdanigheid is een houding, een gezindheid. Ook als mannen het hun vrouwen moeilijk maken, welhaast onmogelijk, dan blijft dit staan: “Zo ook de vrouwen aan hun mannen in alles.” Dat wil niet zeggen dat zij zich moeten laten dwingen tot het doen van dingen die tegen de Schrift ingaan. Dán moeten ze ‘nee’ zeggen. Maar ook in het ‘nee’ zeggen zullen ze hun houding van onderdanigheid niet opgeven.

V25. Na zich in drie verzen tot de vrouwen te hebben gericht richt Paulus zich in de volgende negen verzen tot de mannen. De norm voor hun verhouding tot hun vrouwen en hun liefde

voor hen is Christus en Zijn liefde voor de gemeente. De mannen komen er dus niet gemakkelijker af dan de vrouwen. Integendeel, hun voorbeeld is veel hoger. De liefde van de Heer Jezus en van God is een gevende liefde. Om een juiste indruk van die liefde te krijgen zijn we absoluut afhankelijk van de Schrift en de Geest. Anders zullen we die Goddelijke liefde al gauw verwarren of vermengen met onze gevoelens en ideeën van liefde.

De liefde van de Heer Jezus voor Zijn gemeente kun je zien in het voorbeeld van een koopman die mooie parels zocht (*Mt 13:45-46*). Die koopman verkoopt alles wat hij heeft vanwege de waarde van die ene parel. Dat vinden we ook bij de Heer Jezus. Hij verkocht alles wat Hij bezat. Toch geeft dat nog niet de hele waarde weer van de liefde van de Heer Jezus voor Zijn gemeente. Zelfs in het overgeven van Zijn leven, wat verder gaat dan wat Hij bezat, is nog niet ten volle die volkomen liefde te zien waarover het hier gaat. Het gaat nog verder. Hier staat dat Hij "*Zichzelf*" voor de gemeente heeft gegeven. Hij ging in de dood en door de dood heen. Hij stond op en ging naar de hemel.

Dat alles heeft Hij gedaan in Zijn volkomen toewijding aan Zijn bruid. Zo wordt het hier voorgesteld en dat is het voorbeeld dat de mannen wordt voorgehouden. Dan is de man in elk onderdeel van zijn bestaan vol liefde toegewijd aan de vrouw met wie hij verbonden is.

Het gaat hier niet om de liefde van Christus voor zondaars. In zondaars is niets aantrekkelijks voor Hem, terwijl hier Zijn liefde juist wordt opgewekt door de aantrekkelijkheid van de gemeente. Van eeuwigheid af heeft Hij de gemeente liefgehad omdat Hij haar zag naar de plannen van God. Hij ziet haar nog steeds op die manier. Daarom heeft Hij Zichzelf niet alleen op het kruis overgegeven, maar geeft Hij Zichzelf nog steeds over, ook nu Hij in de hemel is. Hij zet Zich voor haar in met een niet aflatende overgave.

Zijn overgave is begonnen toen Hij op aarde kwam en ging verder toen Hij naar het kruis ging. En ze gaat nog steeds door, tot het ogenblik dat Hij ons in de hemel voor Zich zal stellen. Zijn liefde

bestaat hierin dat Hij alles wat Hij is, ons ter beschikking stelt. Zo behoort de liefde van de man voor zijn vrouw niet beperkt te zijn tot de tijd dat hij er gelegenheid voor heeft. Ze behoort er, naar het voorbeeld van de Heer Jezus, *altijd* te zijn. Dat is de norm.

Lees nog eens Efeziërs 5:22-25.

Verwerking: Wat wordt van vrouwen en mannen in hun huwelijk gevraagd? Waarom?

Christus en de gemeente | verzen 26-33

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

*..., 26 opdat Hij haar zou heiligen, haar reinigend door de was-
sing met water door [het] Woord, 27 opdat Hij de gemeente voor
Zich zou stellen, heerlijk, zonder vlek of rimpel of iets dergelijks,
maar opdat zij heilig en onberispelijk zou zijn. 28 Zo behoren
<ook> de mannen hun eigen vrouwen lief te hebben als hun eigen
lichamen. Wie zijn eigen vrouw liefheeft, heeft zichzelf lief. 29
Want niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat, maar hij voedt
en koestert het, evenals ook Christus de gemeente. 30 Want wij
zijn leden van Zijn lichaam, <van Zijn vlees en van Zijn ge-
beente>. 31 'Daarom zal een man <zijn> vader en <zijn> moeder
verlaten en zijn vrouw aanhangen, en die twee zullen tot één
vlees zijn'. 32 Deze verborgenheid is groot, maar ik doel op Chris-
tus en op de gemeente. 33 In elk geval, ook u, laat ieder van u zijn
eigen vrouw zó liefhebben als zichzelf; en de vrouw moet ontzag
hebben voor haar man.*

V26. Christus heeft Zichzelf voor de gemeente overgegeven. Die uitdrukking van Zijn liefde wordt gevolgd door twee keer “opdat”, waarmee zowel *vers* 26 als *vers* 27 begint. Dit woord wijst op het doel, waartoe Hij dat deed. Zoals al eerder opgemerkt, gaat Zijn overgave verder dan het kruis. Ook nu Hij in de hemel is, geeft Hij Zichzelf volledig over aan de zorg voor Zijn gemeente, Zijn vrouw.

Christus heeft de gemeente eerst tot Zijn eigendom gemaakt. Nu zet Hij Zich, in Zijn volmaakte liefde voor haar, in om haar zo te maken zoals Hij haar graag wenst. Hij wil haar verder vormen om haar geschikt te maken om straks bij Hem te zijn. Daarvoor is het nodig dat zij geheiligd en gereinigd wordt.

Door heiliging wordt zij volledig op Hem gericht, want de gemeente is er voor Hem. Hij kan het niet goed vinden dat zij enige liefde, of zelfs maar belangstelling, zou ontwikkelen voor iets wat niet met Hem in verbinding staat. Hij wil al haar liefde op Zich

richten op de plaats waar Hij is, in de hemelse gewesten. Hij wil haar interesseren voor wat zij tot in eeuwigheid zal zijn in verbinding met Hem. Hij wil Zijn bruid altijd onder de indruk brengen van haar verbondenheid met Hem, Die nu al in de heerlijkheid is.

Het resultaat daarvan zal zijn dat zij geheiligd wordt, dat wil zeggen apart gesteld van de wereld om helemaal en alleen voor Hem te zijn. Dan is er in de harten niets meer aanwezig dan alleen de waardering van de heerlijkheid van de Heer Jezus.

Behalve heiliging heeft de gemeente ook reiniging nodig. Ze is nog in de wereld en dat brengt automatisch verontreiniging met zich mee. Die verontreiniging wordt ongedaan gemaakt door “*de wassing met water door [het] Woord*”. Door het lezen van de Bijbel, het Woord van God, word je rein; je raakt de bevuilding kwijt die je hebt opgedaan door je leven in de wereld.

Het gaat hier niet om zonden die je hebt gedaan. Het gaat om dingen waaraan je niets kunt doen. Je hoort vuile taal of vloeken. Dat bevuilt je. Het kan blijven hangen. Door je te wassen met het Woord, dus door te lezen in de Bijbel, word je weer rein. Je bent niet in staat om te genieten van de gemeenschap met de Heer Jezus als je die reiniging niet ondergaat. In *Johannes 13:1-10* spreekt de Heer Jezus hier ook zo over. Lees ook daarom elke dag in het Woord van God.

V27. Ook dit vers begint met “*opdat*”, waarna we een tweede doel van Zijn overgave zien. Hier wordt gewezen op het uiteindelijke resultaat van Zijn overgave en Zijn heiligend en reinigend werk. Hij wil de gemeente straks voor Zich stellen zonder dat er ook maar iets op haar aan te merken zal zijn. Maar dan gaat het nog om een negatief kenmerk. Hij wil haar juist voor Zich stellen in al de heerlijkheid die Hij Zelf op haar heeft gelegd (*vgl. Ez 16:14*). Ze zal dan bekleed zijn met Zijn heerlijkheid (*Op 21:9-10*).

De gemeente is daar “*zonder vlek of rimpel of iets dergelijks*”. Dan zal er niets meer zijn wat herinnert aan bevlekking of verval van schoonheid, waaraan op aarde nu eenmaal niet te ontkomen is. Nee, ze is dan volmaakt heilig, helemaal gericht op Hem Die Zich

voor haar heeft overgegeven. Ze is dan door Zijn volmaakt reinigend werk ook volmaakt onberispelijk en ze zal nooit meer enige smet oplopen.

Zo stelt Hij de gemeente – niet: aan Zijn Vader, maar – aan Zichzelf voor. Ze beantwoordt dan geheel aan de wensen van Zijn hart. Op het moment dat dit in vervulling gaat, is de gemeente voltallig. Dan komt Hij om de Zijnen tot Zich te nemen. Daartoe zal Hij eerst de ontslapenen opwekken en daarna zal Hij ons, de levenden, veranderen. Samen gaan we zó de Heer tegemoet in de lucht (zie *1Th 4:15-18*). Daar zal de ontmoeting plaatsvinden, en daarbij is niemand anders aanwezig. Wát een moment zal dat voor de Heer Jezus zijn!

V28. Hier herhaalt Paulus zijn opmerking van *vers 25*, maar daar is nu wel een duidelijke en verheven basis onder gelegd. Als man en vrouw in het huwelijk zich zo gedragen, wordt hun huwelijk een bron van ongekend en steeds groter geluk. Komen er moeilijkheden in hun huwelijk, dan zien ze in het voorbeeld van Christus dat de liefde daar een antwoord op heeft. Ze zien in, dat moeilijkheden er vaak zijn om de liefde sterker te maken. Met dit voorbeeld van Christus voor ogen zijn er geen hopeloze gevallen.

En er komt nog een argument bij. De liefde van de man voor zijn vrouw is net zo vanzelfsprekend als de liefde die hij voor zichzelf heeft. Zijn vrouw is geen gebruiksvoorwerp dat binnen zijn leefwereld een functie heeft, maar verder los van hem staat. Integendeel, zijn vrouw vormt één geheel met hem.

V29. Paulus gaat dat uitleggen door het beeld van een lichaam verder uit te werken. Het is net zo natuurlijk dat een man zijn vrouw voedt en koestert als hij dat zijn eigen lichaam doet. Zoals mannen ervoor zorgen dat hun lichaam wordt gevoed en warm gehouden (dat is wat 'koesteren' betekent), zo zullen ze er ook voor zorgen dat hun vrouwen genoeg te eten krijgen en zich behaaglijk voelen.

Dit kunnen we ook in geestelijk opzicht toepassen. Het is van belang dat de man zichzelf geestelijk voedt. Maar niet minder

belangrijk is dat hij ook de behoeften van zijn vrouw in dit opzicht kent en daarin voorziet. Hetzelfde geldt voor het geven van warmte. Zij ervaart die vooral als ze zich bij haar man geborgen voelt, als hij tijd en echte aandacht voor haar heeft, als hij haar laat merken dat zij 'speciaal' voor hem is. Op die wijze gaat Christus ook met de gemeente om.

V30. Dan vervangt Paulus, bijna ongemerkt, het ene beeld voor de gemeente, dat van de vrouw, door een ander beeld, dat van een lichaam. Eigenlijk gebruikt hij de beide beelden door elkaar heen. Bij de vrouw gaat het om de liefde, bij het lichaam om de eenheid. De gemeente is ook *het lichaam* van Christus. De leden zijn de gelovigen afzonderlijk, maar vormen samen toch Zijn lichaam. Als leden van Christus' lichaam ervaren we, ieder persoonlijk, iets van Zijn zorgzame liefde.

V31. De eenheid tussen een man en een vrouw in het huwelijk is geen uitvinding van Paulus. Daarvan is al sprake op de eerste bladzijden van de Bijbel. Paulus verwijst naar *Genesis 2:24*. Daar blijkt dat God het huwelijk heeft ingesteld en dat het dateert van vóór de zondeval. Uit het citaat blijkt dat door een huwelijk een eenheid tot stand wordt gebracht die

- a. nieuw is (aangegeven in "*vader en moeder verlaten*"),
- b. onverbrekkelijk is (aangegeven in "*zijn vrouw aanhangen*") en
- c. totaal is (aangegeven in "*tot één vlees zijn*").

V32. In dit vers wordt de diepere betekenis van het huwelijk gegeven: in het huwelijk heeft God een afbeelding gegeven van Christus en de gemeente. Dat was voorheen een verborgenheid, onbekend aan de mensen. Maar nu maakt Paulus, geleid door Gods Geest, deze verborgenheid bekend. Als hij dat niet had gedaan, hoe zouden we dan hebben geweten van de volkomen *eenheid* tussen Christus en de gemeente en van de volkomen *liefde* van Christus voor de gemeente? Ook deze waarheid was van eeuwigheid verborgen in God.

De verhouding tussen Christus en de gemeente wordt "*groot*" genoemd. Wat ermee verbonden is, is niet beperkt tot één volk en

alleen de aarde, maar strekt zich uit van eeuwigheid tot eeuwigheid en omvat hemel en aarde. Er is trouwens nog een verborgenheid die 'groot' wordt genoemd. Die vind je in 1 *Timotheüs* 3:16.

V33. Na het ontvouwen van dit Goddelijke geheim, keert Paulus terug naar de praktijk. Hij wenst dat de hemelse werkelijkheid in elk huwelijk op aarde zichtbaar wordt.

Er komt een slotwoord tot de man, die in "*ieder van u*" heel persoonlijk wordt aangesproken. In dit slotwoord wordt herhaald wat in de *verzen* 25-27 is gezegd over 'liefhebben' en in de *verzen* 28-29 over 'als zichzelf'. Na het slotwoord tot de man komt het slotwoord tot de vrouw. Dat houdt in dat zij haar man zal achten door hem de plaats te geven die God hem heeft gegeven.

Lees nog eens Efeziërs 5:26-33.

Verwerking: Welke beelden gebruikt Paulus voor de verhouding tussen man en vrouw? Wat zijn de kenmerken van die beelden?

Efeziërs 6

Kinderen en ouders | verzen 1-4

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

1 Kinderen, weest jullie ouders gehoorzaam <in [de] Heer>, want dat is terecht. 2 'Eer uw vader en uw moeder', – dit is het eerste gebod met een belofte: 3 'opdat het u goed gaat en u lang leeft op de aarde'. 4 En u, vaders, prikkelt uw kinderen niet tot toorn, maar voedt hen op in [de] tucht en vermaning van de Heer.

V1. Na de verhouding tussen man en vrouw in het huwelijk brengt Paulus nu de verhouding tussen ouders en kinderen naar voren. Ook in deze verhouding kunnen wij een hemelse waarheid realiseren. Om echt van de christelijke zegeningen te kunnen genieten dienen we ons in genoemde verhouding te gedragen zoals Paulus hier aangeeft.

Ook nu richt de apostel zich eerst tot hen die de onderdanige positie innemen, de kinderen. Dat zij direct worden aangesproken, geeft aan hoe belangrijk ze zijn. Ze hangen er niet maar een beetje bij. Nee, zij mogen er aan bijdragen dat de nieuwe mens hier zichtbaar wordt, wat gebeurt als zij gehoorzaam zijn.

Wij leven in een wereld die is doordrenkt van een geest van opstandigheid en het doen van de eigen wil. Die geest houdt geen halt voor de huisdeur van de christelijke gezinnen. “De ouders ongehoorzaam” is immers een kenmerk van “de laatste dagen” (2Tm 3:1-2). Het aantal ontspoorde jongeren neemt toe. Hoe dat komt? Een van de oorzaken is dat er steeds minder ‘normale’ gezinnen zijn. Nog een oorzaak is dat ouders er niet aan denken dat de relatie ‘kind-ouders’ door God is ingesteld.

Ouders maken fouten, maar de kinderen moeten hun ouders gehoorzamen. Een opvoeding zonder handhaving van gezag is in strijd met Gods wil. Door hun kinderen gehoorzaamheid te leren bewijzen ouders hun een grote dienst. Kinderen die niet hebben geleerd te gehoorzamen, komen ook moeilijk tot bekering.

Dat ouders niet volmaakt zijn, geeft het kind niet het recht ongehoorzaam te zijn. Daarom staat er als extra motief “*in [de] Heer*” bij. Een kind gehoorzaamt niet omdat zijn ouders geen fouten maken, of gehoorzaamt alleen als het *begrijpt* wat er gevraagd wordt, maar een kind gehoorzaamt omdat de Heer het zegt.

Het maakt ook niet uit of een kind zich al heeft bekeerd of niet. De opdracht geldt voor ieder kind. Gelovige kinderen zullen ook ongelovige ouders moeten gehoorzamen. Deze houding, dit gedrag, is recht voor God.

V2. Met de aanhaling van het vijfde gebod van de wet onderstreept de apostel het belang van gehoorzaamheid. Hij haalt dit gebod niet aan omdat wij nog onder de wet zouden zijn. Juist deze brief heeft met de wet, die regels geeft voor het leven op aarde, geen enkele verbinding. De brief plaatst ons juist in de hemel en van daaruit wordt ons leven bestuurd. Maar dat brengt ons niet tot een handelen in strijd met de wet. Met dit gebod toont Paulus aan dat bepaalde beginselen van de wet ook gelden onder de genade.

In het gebod wordt niet over gehoorzamen gesproken, maar over eren. ‘Eren’ is iemand de plaats geven die hem toekomt en houdt tevens gehoorzaamheid in. Eren gaat verder dan gehoorzamen. Als kinderen een bepaalde leeftijd hebben bereikt en zelfstandig wonen of getrouwd zijn, is gehoorzaamheid niet meer aan de orde. Maar eren blijft wel een opdracht.

Dit gebod is een bijzonder gebod. Aan dit vijfde gebod wordt namelijk geen sanctie verbonden, zoals bij andere geboden, maar een belofte. Daaruit blijkt dat God grote waarde hecht aan het eren van vader en moeder.

V3. Gods waardering voor gehoorzaamheid aan dit gebod blijkt wel uit de inhoud van de belofte. Uit die belofte blijkt ook dat het gebod niet is aangehaald omdat wij nog onder de wet zouden zijn. De belofte is namelijk niet voor ons. God belooft dit aan een aards volk, waarmee Hij door de wet in verbinding staat. Wij hebben een heel andere positie. In tegenstelling tot Israël, dat bij gehoorzaamheid zegen op aarde zou krijgen, zijn wij gezegend met alle zegeningen in de hemelse gewesten. De zegen van de Heer heeft in deze tijd niet te maken met aardse voorspoed. Een arme, zieke gelovige hoeft niet per se ontrouw te zijn en een rijke, gezonde gelovige niet per se trouw.

V4. Na de opdracht voor de kinderen en de daarmee verbonden zegen volgt een woord voor de *"vaders"*. Hun taak is opvoeden. Dat wil niet zeggen dat moeders daar niets mee te maken hebben. In de praktijk zijn juist zij het die daar alles mee te maken hebben, veel meer dan de vaders (vgl. 1Tm 5:10). De vaders zijn echter de hoofdverantwoordelijken voor de opvoeding. Zij bepalen (als zij wijs zijn, doen ze dat in goed overleg met hun vrouw) de normen voor de opvoeding. Toch wordt hier niet zozeer over het vaststellen van de normen gesproken, maar meer over het omgaan ermee in de praktijk.

De zwakke plek van de vader wordt blootgelegd, want de waarschuwing *"prikkel uw kinderen niet tot toorn"*, komt zeker niet uit de lucht vallen. Een vader kan namelijk zeer gebrand zijn op handhaving van zijn gezag dat hem door God is gegeven. Als een kind niet precies doet wat hij zegt, of op een andere manier niet beantwoordt aan zijn verlangens, kan de vader onredelijk reageren of een onvolwassen houding aannemen. Dat kan met woorden en door daden. Hij kan het kind met woorden vernederen, het kind het gevoel geven dat het nergens voor deugt, nooit iets goed doet en in het leven zal mislukken. Daardoor kan een kind tot toorn geprikkeld worden. Het kan in opstand komen of, zoals Kolossers 3:21 zegt, *"moedeloos worden"*.

Om een goede vader te zijn, een vader die lijkt op de hemelse Vader, zal een vader moeten wandelen en handelen overeenkomstig het onderwijs van deze brief. Doet hij dat niet, dan komen de

kinderen in opstand. Als er verwijdering is ontstaan in de relatie tussen vaders en kinderen, kan er pas herstel komen als er eerst iets verandert in de harten van de vaders (*Ml 4:6*).

Hoe moet het dan wel? Hij moet opvoeden *“in [de] tucht en vermaning van de Heer”*. ‘Tucht’ houdt een zekere kastijding in, maar de kastijding moet wel in overeenstemming met de maat van de overtreding zijn. Wie daarbij een ‘roede’ gebruikt, volgt een aanwijzing van de Schrift, dus van God Zelf (*Sp 13:24; 23:13; 29:15*).

De Bijbel is het opvoedkundeboek bij uitstek. Het is dwaas te menen dat een kind altijd alleen door woorden tot gehoorzaamheid te bewegen is. Het is belangrijk te benadrukken dat een lichaamsstraf een door God geboden hulpmiddel in de opvoeding is. Dat druist in tegen de heersende opvattingen over opvoeding, want steeds meer opvattingen worden omgebogen in de richting van het denken van de hedendaagse mens. Denk maar aan het homohuwelijk, aan abortus en euthanasie, en nu ook aan het strafbaar stellen van het uitdelen van klappen aan kinderen. Aangezien de mens anno 2005 is losgeslagen van alles wat met God en Zijn Woord te maken heeft, hoeft ons dat niet te verwonderen. Vaders, ga terug naar het Woord!

Naast tucht moet ook ‘vermaning’ plaatsvinden. Tucht houdt meer een handeling in om het kind te corrigeren, terwijl vermaning mondeling gebeurt. Beide moeten hun plaats in de opvoeding hebben. Eli, de vader van Hofni en Pinehas, is een sprekend en tragisch voorbeeld van een vader die wel vermaande, maar niet tuchtigde (*1Sm 2:22-24*). Van het grootste belang is dat tucht en vermaning plaatsvinden in de sfeer van de liefde van de Heer. Ze moeten worden uitgeoefend zoals God dat doet bij Zijn kinderen. Hij doet alles in liefde en tot zegen.

Het is duidelijk dat ‘prikkelen’ buiten de sfeer van liefde valt. Gehoorzaamheid buiten de sfeer van de liefde zien we bijvoorbeeld bij de wind en de zee die de Heer gehoorzamen. Dat is een afgedwongen gehoorzaamheid, die ook waargenomen wordt bij de demonen.

Hier vinden tucht en vermaning plaats in de sfeer van de liefde. Kinderen in een christelijk gezin moeten naar de normen van Gods Woord worden opgevoed. Ze zijn heilig in de ouders (1Ko 7:14). In dergelijke gezinnen nemen ze vanaf hun geboorte een bijzondere plaats in. Zij zijn daar waar de Heilige Geest door de ouders werkzaam is en waar ze het Woord van God elke dag horen. De opvoeding die ze krijgen, behoort dan ook in de tucht en vermaning “van de Heer” te zijn en niet naar eigen inzichten of geleid door stemmingen.

Lees nog eens Efeziërs 6:1-4.

Verwerking: Waarom is het juist om je ouders te eren?

Slaven en heren | verzen 5-9

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

5 Slaven, weest uw heren naar [het] vlees gehoorzaam met vrees en beven, in eenvoud van uw hart, als aan Christus; 6 niet met ogendienst, als mensenbehagers, maar als slaven van Christus, die de wil van God van harte doen, 7 die met bereidwilligheid slavendienst doen als aan de Heer en niet aan mensen; 8 daar u weet dat ieder, hetzij slaaf of vrije, [het] goede dat hij zal doen, van [de] Heer zal terugontvangen. 9 En u, heren, doet hetzelfde jegens hen en laat het dreigen na. U weet immers, dat zowel hun als uw Heer in [de] hemelen is, en dat bij Hem geen aanzien des persoons is.

Inleiding. Nu schrijft Paulus over een derde kring waarin de nieuwe mens zichtbaar moet worden. Nadat ons gedrag in de gemeente (eerste kring, *Ef 4:25-5:21*) en in huwelijk en gezin (tweede kring, *Ef 5:22-6:4*) is belicht, komt nu ons functioneren in de maatschappij aan de beurt. In plaats van over drie kringen te spreken zou je ook kunnen spreken over drie gemeenschappen: de geloofsgemeenschap, de leef- of familiegemeenschap en de werkgemeenschap.

V5. Opnieuw begint Paulus met de ondergeschikten. Je kunt je voorstellen dat van alle drie de aangesproken groepen het voor slaven het moeilijkst is de 'nieuwe mens' te tonen. Tegelijk is daarmee voor hen ook de uitdaging het grootst. Hun positie biedt de meeste mogelijkheden om hemels licht te laten stralen. Licht straalt nu eenmaal het helderst waar de omstandigheden het donkerst zijn.

Dat hun omstandigheden, zeker in de verhoudingen van toen, het moeilijkst zijn, is duidelijk. Een slaaf is een lijfeigene, zonder enig bezit, zonder enig recht op eten, vrije tijd of ontspanning. Hij heeft zelfs geen recht op zijn eigen lichaam. Dat betekent dat we niet alles kunnen toepassen op de situatie die wij kennen, dus op de verhouding tussen werknemers en werkgevers. Toch is het

goed te leren van wat hier tegen slaven en heren wordt gezegd, want veel daarvan is wel degelijk toe te passen op de situatie van nu.

Slaven hebben van alle mensen de meest unieke kans om te laten zien wat het christendom in de praktijk waard is. Juist slaven tonen de nieuwe mens in hun moeilijke omstandigheden en niet in de samenkomsten. Zij kunnen in hun omstandigheden laten zien dat de leer van Gods Woord geen theorie is. Door hen wordt de leer geïllustreerd in de praktijk. In *Titus 2:10* staat dat trouwe slaven *“de leer van God, onze Heiland, in alles versieren”*. Wat mooi is dat!

Nu is het christendom geen programma tot wereldverbetering, om alle gevolgen van de zonde uit te bannen. De slavernij wordt dus niet opgeheven, het is en blijft een gevolg van de zonde. Als een slaaf vrij kan worden, mag hij daarvan gebruikmaken (*1Ko 7:21*). Maar als hij als slaaf moet blijven dienen, dan vindt hij in de Schrift aanwijzingen hoe hij dat op de beste manier kan doen.

Ook hier is het uitgangspunt gehoorzaamheid; die wordt van slaven verwacht. Die gehoorzaamheid wordt in de Schrift in goede banen geleid en naar een hoger plan getild. Hierdoor wordt de christenslaaf gemotiveerd in zijn gehoorzaamheid. In de eerste plaats mag hij eraan denken dat hij te doen heeft met een heer *“naar het vlees”*. Zijn gezag blijft beperkt tot zijn verblijf op aarde en betreft ‘slechts’ het lichaam van de slaaf. Over die heer ‘naar het vlees’ heen mag hij op zijn Meester in de hemel zien.

Hij zal dienen met *“vrees en beven”* omdat hij bang is iets te doen wat niet hoort bij een goede vervulling van zijn plichten. Als hij alleen daaraan zou denken, zou hij krampachtig worden. Daarom wordt eraan toegevoegd dat het gebeuren zal *“in eenvoud van hart”*, dat is met zuivere bedoelingen, dus zonder dubbelhartigheid, en in oprechtheid. Eenvoud van hart hoort bij een ‘eenvoudig oog’ (*Mt 6:22*), dat is een oog alleen gericht op Christus in de heerlijkheid. De slaaf die gehoorzaamt *“als aan Christus”*, omgeeft zijn dienst met hemelse glans.

V6. Er zijn meer gevaren. Een slaaf is omgeven door collega slaven die met God noch gebod rekening houden. Zij doen hun best zolang de meester hen ziet. Als hij niet kijkt, lopen ze de kantjes ervan af. Of ze doen hun best om bij hun heer in het gevlei te komen vanwege het voordeel dat het hun oplevert. Daar moet een christenslaaf niet aan meedoen. Hij mag eraan denken dat hij uiteindelijk een slaaf van Christus is.

Christus is geen harde Meester. Hoe moeilijk de positie ook is, hoe zwaar ook het werk en hoe veeleisend de 'heer naar het vlees' ook kan zijn, de slaaf mag erover heen zien naar boven. Hij mag eraan denken dat dit Gods wil voor zijn leven is en wat God wil, is altijd het beste. Dat is voor ons soms moeilijk te geloven, maar het is wel zo. Bij de wapenrusting, die we nog zullen bespreken, zul je onderdelen tegenkomen waarmee je jezelf kunt wapenen tegen twijfels over de goedheid van God.

V7. Is de slaaf eenmaal zover dat hij zijn positie als Gods wil voor zijn leven heeft aanvaard, dan is er rust in zijn hart. Hij zal dan met een innerlijk verlangen zo goed mogelijk willen voldoen aan de eisen van zijn heer. Hij zal gaan merken dat die houding tot zijn 'heer naar het vlees' hem vreugde in zijn hart geeft en hij met meer plezier zijn werk doet. Hij dient dan immers de Heer in de hemel en niet een mens.

V8. Bij dit alles mag hij weten dat de Heer rechtvaardig is. Hij vergeet niets wat voor Hem is gedaan. Al heeft de aardse werkgever niet gezien wat de werknemer heeft gedaan, al beoordeelt hij de prestaties van de werknemer verkeerd, al houdt de aardse werkgever ten onrechte loon in waarop de werknemer recht heeft, de Heer zal al "[het] goede dat hij zal doen" naar waarde belonen. Dat bewaart de werknemer ervoor zijn recht via een vakbond of een rechter op te eisen.

Deze houding kan iemand alleen hebben als hij leeft in het geloof, in vertrouwen op de Heer, dat elk werk dat voor Hem is gedaan, niet vergeefs is (1Ko 15:58). Dit beginsel geldt trouwens voor "*ieder, hetzij slaaf of vrije*". Waar het op aankomt, is met welk motief

we bezig zijn (geweest). En dat weet de Heer perfect te beoordelen (1Ko 4:5b). Hij zal Zich bij de afrekening niet vergissen.

V9. Tot slot een woord voor de “heren”. Zij hebben gezag over de slaven; die positie bezitten zij. Toch zijn er zaken die voor hen in gelijke mate gelden als voor slaven. Een vermaning die aan de slaven wordt gegeven en ook voor hen geldt, is: *“Doet hetzelfde jegens hen.”* Daarmee wordt bedoeld dat zij niemand van hun ondergeschikten moeten voortrekken en dat zij in eenvoud van hart de wil van God van harte moeten doen.

Ook is er de overeenkomst dat zichzelf ook slaven van Christus zijn. Als zij dat bedenken, begrijpen ze ook beter de positie waarin hun slaven verkeren. In de arbeidsverhouding staan zij boven hun slaven, maar in de verhouding tot hun Heer staan zij naast hun slaven. Als een heer een goede slaaf van Christus is, zal hij ook een goede heer voor zijn slaven zijn.

In alle opzichten en elke omstandigheid hebben we een schitterend en volmaakt voorbeeld in de Vader en de Zoon. Door naar Hen te kijken leren wij hoe wij op aarde de geestelijke, eeuwige en hemelse orde kunnen voorstellen in al onze betrekkingen. Ben je vader? Vaders hebben een voorbeeld in de Vader. Ben je kind? Kinderen hebben een voorbeeld in de Zoon. Ben je werknemer? Een werknemer kan in de ware Slaaf zien, hoe de hemelse normen door hem in praktijk kunnen worden gebracht. Ben je werkgever? Een werkgever kan in de hemelse Heer zien hoe hij een meester naar hemelse normen moet zijn. Hij is niet een Heer van Wie de dreiging uitgaat dat Hij elke misstap hard zal straffen.

In *Ruth 2* staat een mooi voorbeeld. Daar zie je bij Boaz de goede verstandhouding tussen een heer en zijn knechten. Dat blijkt uit de begroeting: *“Boaz ... zei tegen de maaiers: De HEERE zij met u! En zij zeiden tegen hem: De HEERE zegene u!”* (Ru 2:4) en ook uit wat er verder geschreven staat. Je ziet daar geen baas die dreigend zijn arbeiders tegemoet treedt en voor wie zij bang zijn. Zowel baas als arbeiders betrekken God in hun begroeting.

Boaz laat ook zien dat bij hem “*geen aanzien des persoons is*”. Hij ontfermt zich over Ruth, de Moabitische, die tot een vervloekt volk behoort (*Dt 23:3*). Hiermee illustreert hij treffend het handelen van de “*Heer in [de] hemelen*”.

Dat er ‘hemelen’ staat in plaats van ‘hemel’ laat op een speciale manier de majesteit van die Heer uitkomen. Het aanzien dat een aardse heer kan hebben, verbleekt daarbij totaal!

Lees nog eens Efeziërs 6:5-9.

Verwerking: Hoe kan een slaaf hemels licht laten schijnen in zijn vaak erbarmelijke omstandigheden?

Strijd in de hemelse gewesten | verzen 10-13

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

10 Overigens, sterkt u in [de] Heer en in de kracht van Zijn sterkte. 11 Doet de hele wapenrusting van God aan, om te kunnen standhouden tegen de listen van de duivel. 12 Want onze strijd is niet tegen bloed en vlees, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers van deze duisternis, tegen de geestelijke [machten] van de boosheid in de hemelse [gewesten]. 13 Neemt daarom de hele wapenrusting van God op, om weerstand te kunnen bieden in de boze dag en om, na alles volbracht te hebben, stand te houden.

V10. Het woord “overigens” geeft aan dat we nog iets krijgen. Er volgt een slotwoord en zelfs meer dan dat, want er komt zelfs een nieuw thema aan de orde, dat overigens goed aansluit op het voorgaande. In de hoofdstukken hiervoor heb je gelezen over de schitterende waarheden van de hemelse zegeningen en over Christus en de gemeente. Ook heb je gezien dat deze waarheden hun uitwerking behoren te hebben op de verschillende terreinen waarop ons dagelijks leven zich afspeelt.

Nog niet aan de orde is geweest dat er ook een vijand is die steeds probeert om jou te verhinderen van die zegeningen te genieten. Hij wil ook verhinderen dat in jouw leven de uitwerking van die zegeningen gezien wordt. Dat geeft strijd. Met het oog op die strijd brengt Paulus drie zaken voor je aandacht. Ten eerste de bron van kracht, ten tweede het karakter van de vijand tegen wie je te strijden hebt en ten derde de wapenrusting die je wordt aangereikt, waardoor je in staat bent de aanvallen van de vijand af te slaan.

De vijand is machtig en ook listig. Zelf heb je geen kracht om tegen zijn *listen* (want vooral daarover gaat het in dit gedeelte, stand te houden. Maar in de Heer heb je een geweldige bron van kracht tot je beschikking. Hij is sterker dan welke vijand ook.

Daar komt nog bij dat het *Zijn* strijd is. Hij wil door jou heen de overwinning behalen.

Daarom is de eerste oproep: *"Sterkt u in de Heer."* Zoek je kracht bij Hem, Die de almachtige, eeuwige God is. Besef tevens dat Hij je *Heer* is, Degene Die gezag over je heeft. In Hem is alles aanwezig om de overwinning te behalen. *"In de kracht van Zijn sterkte"* wijst erop dat Hij de kracht bezit om elke oppositie de baas te zijn. *"Zijn sterkte"* bestaat daarin dat Hij in staat is Zijn kracht op de juiste wijze uit te oefenen.

V11. In dit vers lees je op welke manier je de strijd kunt aangaan. God geeft je daarvoor een wapenrusting. We zullen zo zien uit welke onderdelen deze wapenrusting bestaat. Hier staat al dat je de *"hele wapenrusting"* moet aandoen. Je kunt er geen onderdeel van missen. Het gaat erom dat je zult standhouden tegen de voortdurende listen van de duivel.

Een mooi voorbeeld van iemand die standhoudt tegen de aanvallen van de vijand, lees je in 2 *Samuel 23:11-12*. Het gaat daar over Samma, een van de helden van David. Door zijn standvastigheid weet hij een stuk land en de vruchten ervan te behouden voor Gods volk. Zo is het ook met ons 'land', dat is de hemelse gewesten, en de vruchten daarvan, dat zijn de geestelijke zegeningen.

De oproep om stand te houden wil zeggen dat je niets prijsgeeft van al de zegeningen die je in Christus hebt gekregen. De duivel heeft een heel arsenaal aan trucs en schijnbewegingen om je op het verkeerde been te zetten. Ik bedoel daarmee dat hij probeert dat jij je gaat bezighouden met zaken die niet voor jou bestemd zijn. Een hele geslaagde truc is, dat hij christenen voorhoudt dat ze zich best met de politiek van deze wereld kunnen bemoeien. Wie zich op dat terrein begeeft, verliest al gauw het zicht op de hemelse zegeningen en het genot ervan.

Maar hij kent meerdere strategieën, zoals ontmoediging, teleurstelling, verwarring, zedelijk falen, leerstellige dwaling. Al zijn listen passen bij hem als de vader van de leugen (*Jh 8:44*). Altijd zal hij de waarheid verdraaien. Hét bewijs daarvan kom je al te

gen in *Genesis 3:1*. Daar staan de eerste woorden die de duivel in de Bijbel spreekt. Hij doet alsof hij God citeert, maar hij doet dat op zijn eigen manier. Het resultaat is de zondeval van de mens. En zo gaat hij altijd te werk; je bent gewaarschuwd (*vgl. 2Ko 2:11; 11:14*)!

Gelukkig hebben we een wapenrusting en wel die van God, dat wil zeggen die God ons aanreikt. Die van een mens baat niets tegenover de listen van de duivel. Niet God heeft die wapenrusting aan, maar wij. God heeft geen schild van geloof nodig en ook de andere onderdelen niet, maar wij hebben die wel nodig.

V12. De wapenrusting bestaat niet uit een letterlijk zwaard en een letterlijk schild. De strijd is niet tegen mensen, niet *“tegen bloed en vlees”*, maar dat wil niet zeggen dat de duivel geen mensen gebruikt. Hij gebruikt die juist wel, zowel ongelovigen als gelovigen. Een voorbeeld van dit laatste staat in *Mattheüs 16:23*. De strijd is geestelijk van aard, is gericht tegen machten die de duisternis beheersen waarin de wereld verzonken is en speelt zich af in de hemelse gewesten.

Duisternis is niet alleen afwezigheid van licht, maar ook de aanwezigheid van kwaad. Overal waar de zonde invloed heeft of probeert te krijgen, zijn de duivel en zijn demonen actief. Achter de duisternis gaan dus machten schuil. De duisternis wordt nog steeds verbreid door mensen die zondigen. Zij worden daartoe aangezet door onzichtbare geestelijke machten van boosheid, ofwel demonen. Demonen bewegen zich als machten op een veel hoger niveau dan het onze.

V13. Daarom wordt opnieuw op *“de hele wapenrusting”* gewezen. De duivel is er immers onophoudelijk op uit de gelovige te beroven van het genot van de zegeningen die hij heeft gekregen en die hij in deze brief heeft leren kennen. Daarom brandt aan het einde van de brief de strijd pas goed los. Nu je hebt genoten van alles wat God je heeft geschonken en nu je een verlangen hebt er nog meer van te gaan genieten en je leven ernaar in te richten, nu moet je erop rekenen dat je het doelwit bent van de duivel.

Kinderen van God die zich niet om de hemelse zegeningen bekommeren, die druk in de weer zijn met hun aardse en soms zelfs wereldse zaken, alsof daarvan hun zaligheid afhangt, laat hij rustig hun gang gaan. Maar voor jou is “de boze dag” aangebroken, de dag waarop de vijand het bijzonder op jou gemunt heeft. Het hele rijk van de duisternis is in beroering gekomen en gemobiliseerd om jou van je voornemen af te helpen.

Er kunnen, heel praktisch, dagen zijn waarop alles mis lijkt te gaan en dat dit allemaal geen toeval kan zijn. Daardoor kun je onder druk komen te staan. Maar als je de wapenrusting aan hebt, zul je bestand zijn tegen de druk om het bijltje erbij neer te gooien. Je kunt dan ‘weerstand bieden’. Je komt deze uitdrukking ook tegen in *Jakobus 4:7* en *1 Petrus 5:9*. Het gaat om het niet toegeven aan, en niet weglopen voor, de dreiging die van de vijand uitgaat, die wil dat elke gedachte aan de hemelse dingen uit de wereld verdwijnt. God echter wenst daarvan nu juist een getuigenis op aarde.

Op andere plaatsen lees je over ‘ontvluchten’ (*1Ko 6:18; 10:14; 1Tm 6:11; 2Tm 2:22*). Daar zie je dat je moet vluchten in situaties die aansluiten op de zondige begeerten van je hart.

Heb je tegenstand geboden waar die werd gevraagd, dan is de overwinning behaald. Maar pas op! Het is niet genoeg een aanval van de vijand af te slaan. Na de overwinning moet worden stand gehouden. Niet de aanval zelf is het gevaarlijkst, maar de rust daarna. Als de strijd gestreden schijnt, komt juist de grootste aanval. Een voorbeeld daarvan zie je in de geschiedenis van Elia. Na zijn geestelijke succes op de Karmel in *1 Koningen 18* slaat hij in het volgende hoofdstuk op de vlucht voor de dreigende taal van koningin Izebel.

Tot besluit van dit stukje wil ik er nog op wijzen dat de strijd die hier wordt beschreven, geen strijd is tegen de in ons wonende zonde. Tot een dergelijke strijd worden we nergens opgeroepen. Wat de in ons wonende macht van de zonde betreft, staat in *Romeinen 6:11*: “Rekent het ervoor ten opzichte van de zonde dood te zijn.” Hoezo dan nog strijden? Maar, zeg je misschien, we lezen in *He-*

*breë*n 12:4 toch over een strijd tegen de zonde? Jazeker. Alleen gaat het daar niet over de zonde die *in* jou woont, maar om de zonde die *buiten* jou, om je heen, aanwezig is en die zich aan je opdringt.

Lees nog eens Efeziërs 6:10-13.

Verwerking: Waarom wordt tot besluit van de brief over strijd gesproken?

De wapenrusting | verzen 14-17

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

14 Houdt dan stand, uw lendenen omgord met [de] waarheid, en bekleed met het borstharnas van de gerechtigheid, 15 en de voeten geschoeid met [de] toerusting van het evangelie van de vrede, 16 terwijl u bovenal het schild van het geloof hebt opgenomen, waarmee u al de brandende pijlen van de boze zult kunnen uitblussen. 17 En neemt de helm van de behoudenis en het zwaard van de Geest, dat is [het] Woord van God, ...

V14. We gaan die hele wapenrusting nu wat nader bekijken. We zullen zien wat je moet aandoen (*vers 11*) en wat je moet opnemen (*vers 13*) en of je dat ook hebt gedaan. Onderdelen die nog niet goed zitten, kun je dan alsnog in orde brengen.

Het eerste onderdeel, “[de] waarheid”, dient ter bescherming van de lendenen. De lendenen stellen in de Bijbel de kracht om te wandelen voor. In *Exodus 12:11* wordt tegen het volk gezegd dat zij het Pascha moeten eten met hun “middel [of: lendenen] omgord”, dat wil zeggen: klaar om Egypte te verlaten en op weg te gaan naar het beloofde land. ‘De lendenen omgord met waarheid’ betekent dat je wandel in overeenstemming met de waarheid moet zijn. Dat is zo, als je het Woord van God daadwerkelijk op jezelf toepast. Daardoor zul je de werkelijkheid zien van alles waarmee je in aanraking komt.

Zoals “[de] waarheid in Jezus” (*Ef 4:22*) te zien is in Zijn wandel op aarde, zo moet de waarheid ook jouw kracht voor je wandel zijn. De waarheid moet een onderdeel van je wezen worden, in alles wat je zegt en doet. Al je denken, spreken en handelen moet worden geleid door de waarheid, door wat waar is, zoals God de dingen ziet. Je houden aan de dingen zoals God ze geopenbaard heeft in Zijn Woord, daarin ligt de kracht voor je wandel in een wereld waarin de satan nog steeds heer en meester is.

Als jouw gevoelens voor de wereld omgord zijn met waarheid, zal zij je ervoor bewaren om iets van de wereld lief te hebben. De waarheid maakt jou duidelijk dat de wereld in de boze ligt en dat alles wat in de wereld is, niet uit de Vader is (*1Jh 5:19; 2:15-17*).

Omgord zijn met waarheid betekent niet dat je de hele Bijbel uit je hoofd moet kennen. Waar het op aankomt, is of jij alles waarmee je in aanraking komt, wilt toetsen aan de waarheid. Als dan blijkt dat iets in overeenstemming met de waarheid is, is het goed, maar als het ermee in strijd is, is het verwerpelijk.

Dit onderdeel van de wapenrusting is ook in pastorale zin van belang. We hebben allemaal te maken met andere mensen. Dat kunnen familieleden zijn, vrienden, collega's, burens, kennissen, een broeder of zuster. Al onze relaties en alle gebeurtenissen moeten worden gezien in het licht van de waarheid. Dan wordt het ware karakter van die mens of gebeurtenis duidelijk en kunnen we ons er op de juiste wijze in opstellen. Als we dat niet doen, is het gevaar groot dat jij en ik geleefd worden door andere mensen of door wat ons is overkomen.

Als je personen en gebeurtenissen in het licht van de waarheid beoordeelt, kun je ze plaatsen en zullen ze jou niet meer kunnen manipuleren. Je bent alleen daardoor gewapend met het juiste zicht erop. Je kunt de aanvallen daarmee afslaan. Zo heb je de kracht ('lendenen') om voor God te leven en Hem te vertonen in de wereld. Dat is geen gevoelsmatige aangelegenheid, maar iets wat je met je verstand moet pakken. Petrus zegt: *"Omgordt daarom de lendenen van uw verstand"* (*1Pt 1:13*).

Het tweede onderdeel, *"gerechtigheid"*, dient ter bescherming van je borst. Gerechtigheid houdt in dat je aan ieder geeft wat hem of haar toekomt. Het gaat om recht handelen, om handelen zoals God het wil. Het *"borstharnas"* beschermt het hart. Uit het hart *"zijn de uitingen van het leven"* (*Sp 4:23*). Worden de rechten van God erkend bij alles wat uit ons hart voortkomt, zodat we handelen zoals God het wil? Paulus oefende zich *"om altijd een on-ergerlijk geweten te hebben tegenover God en de mensen"* (*Hd 24:16*). Bij hem zat 'het borstharnas van de gerechtigheid' goed op zijn

plaats. Als ons geweten niet zuiver is, zijn we overgeleverd aan de listen van de duivel en zijn we krachteloos in de strijd tegen hem.

V15. Het derde onderdeel heeft met je voeten te maken: *“De voeten geschoeid met [de] toerusting van het evangelie van de vrede.”* Het gaat er niet om dat je bereid bent het evangelie te verkondigen; ook niet zozeer dat je leeft in de zekerheid van de vrede met God (Rm 5:1). Vrede is hier de vrede tussen Jood en heiden in één nieuwe mens (Ef 2:14,17). Deze vrede is hemels, het is de vrede van God (Ep 4:7).

In onze wandel moet zichtbaar zijn dat wij vanuit de vrede leven. Dan brengen we alles wat in ons hart is bij God. We rusten dan in elke omstandigheid waarin God ons brengt. De Heer Jezus is hierin ons voorbeeld (Mt 11:25-30). De vrede van God wordt gekenmerkt door de rust van God op Zijn troon, onaangedaan door alle gewoel op aarde.

Als de duivel ons niet kan pakken op de eerste twee onderdelen, zal hij proberen onze vrede weg te nemen. Net als bij Job zal hij daarvoor allerlei (minder prettige) omstandigheden gebruiken. In de hemel is niets waardoor we onrustig worden en onze vrede verliezen. Het getuigenis van de hemelse werkelijkheid zal op aarde vooral gezien worden in de vrede die wij te midden van alle gewoel uitstralen.

V16. Na drie militaire kledingstukken krijgen we nu drie beschermingsmiddelen aangereikt. Als eerste het *“schild van het geloof”*. Het geloof wordt dus voorgesteld als een schild. Het is een prachtig beeld. Je ziet een lang schild voor je waarachter het hele lichaam schuilgaat. Dan ben je onbereikbaar voor alle vurige pijlen. Als je geloof, dat wil zeggen je vertrouwen, echt op God gericht is, als je gelooft dat Hij alles in de hand heeft en dat niets Hem verrast, zullen alle pogingen van de boze om je te ontmoedigen op niets uitlopen. Door het geloof zie je de verheerlijkte Christus, aan Wie God binnenkort alle machten zal onderwerpen.

De duivel fluistert je in: 'Als God jou liefheeft, dan zou ....' De duivel voedt gedachten van ongelof en wantrouwen. Dat zijn *"de brandende pijlen"* die hij afvuurt en die in je ziel een vuur doen ontstaan dat snel om zich heen grijpt. Een pijl die doel treft, veroorzaakt een gaatje, maar een brandende pijl veroorzaakt veel meer ellende dan een gaatje. De duivel wil je laten twijfelen aan de liefde en goedheid van God voor jou. In zo'n geval neem je het schild van het geloof op, zodat al die brandende pijlen worden afgeweerd en uitgeblust. Zo doofde Job een vurige pijl die de duivel afschoot via zijn vrouw (*Jb 2:9-10*). Houd eraan vast dat alle dingen in de hand van de Vader en de Zoon zijn. God heeft je lief en doet alles meewerken ten goede voor hen die Hem liefhebben (*Rm 8:28*).

V17. Om het hoofd, de zetel van de gedachten, te beschermen voorziet God je van *"de helm van de behoudenis"*. Je weet dat je *"uit genade behouden"* bent (*Ef 2:5*). Die behoudenis is een gave van God (*Ef 2:8*) en dus niet afhankelijk van mensen. Daarom staat die behoudenis vast en kun je met opgeheven hoofd de vijand weerstaan.

Het zesde middel is *"het zwaard van de Geest, dat is [het] Woord van God"*. Het zwaard is het Woord van God dat gebruikt wordt in de kracht van de Geest. Hoe dit gebruikt moet worden, laat de Heer Jezus zien bij de verzoeking in de woestijn (*Mt 4:1-11*). Steeds opnieuw verslaat Hij de duivel met een citaat uit het Woord van God, dat Hij laat voorafgaan door *"er staat geschreven"*.

Je hanteert het zwaard als je uitspraken van Gods Woord aanhaalt in bepaalde situaties. Om het zwaard van de Geest doeltreffend te kunnen gebruiken moet je ermee oefenen. Dat houdt niet alleen in dat je het Woord van God steeds beter leert kennen, maar ook dat je weet hoe en wanneer je het moet gebruiken. Van de zestig helden die Salomo's draagstoel omringden, staat: *"Allen hanteren het zwaard, geoefend [als ze zijn] voor de oorlog"* (*Hl 3:7-8*).

Boze machten kunnen alleen worden weerstaan met het Woord van God. Met het 'wapen van de discussie' red je het niet, al ben je nog zo goed van de tongriem gesneden.

Lees nog eens Efeziërs 6:14-17.

Verwerking: Ga eens na hoe de onderdelen van de wapenrusting in jouw leven hun werk doen.

Gebed en liefde | verzen 18-24

Neem eerst de bijbeltekst (*cursief* geschreven) goed in je op; lees daarom aandachtig:

..., 18 terwijl u te allen tijde bidt in [de] Geest met alle gebed en smeking, en daartoe waakt met alle volharding en smeking voor alle heiligen, 19 en voor mij, dat mij bij [het] openen van mijn mond [het] woord gegeven mag worden om met vrijmoedigheid de verborgenheid van het evangelie bekend te maken 20 – waarvoor ik een gezant ben in een keten – opdat ik daarover vrijmoedig spreek, zoals ik moet spreken. 21 Opdat ook u mijn omstandigheden weet, hoe het met mij gaat, zal Tychicus, de geliefde broeder en trouwe dienaar in [de] Heer, u alles bekendmaken; 22 daarom juist heb ik hem naar u toe gezonden, opdat u onze omstandigheden weet en hij uw harten vertroost. 23 Vrede zij de broeders en liefde met geloof, van God [de] Vader en van [de] Heer Jezus Christus. 24 De genade zij met allen die onze Heer Jezus Christus in onvergankelijkheid liefhebben.

V18. Zo, de soldaat is gekleed en beschermd. In vol ornaat staat hij op het slagveld, klaar om de aanval af te slaan. Maar wat zie je dan? Hij knielt neer, zonder nog op de vijand te letten. Maar die houding maakt hem toch extra kwetsbaar? Niets is minder waar. Op je knieën vallen en in gebed gaan is het sluitstuk van de wapenrusting.

Je kunt alles optimaal aangetrokken hebben, maar als je het gebed nalaat, zul je zeker de strijd verliezen. Door het gebed meld je je niet bij de vijand, maar bij Hem Die alle macht heeft in de hemel en op de aarde. Door het gebed stijg je uit boven het strijdtoneel en ga je Gods heiligdom binnen om daar de kracht van de Heer Jezus te zien Die voor jou strijdt. Hij is de Bevelhebber; het is ook Zijn strijd. Hij overziet het hele strijdtoneel en geeft Zijn orders.

Het valt op dat voor het gebed geen symbool wordt gebruikt. Welk symbool zou voldoen om een leven in een gebedshouding weer te geven? Het gaat er immers om dat je in je leven voortdurend, “te allen tijde”, contact hebt met God. Een goede vergelijking

is dat het gebed als het ware de ademhaling van de ziel voorstelt. Zonder gebed verstikt je geestelijk leven.

De Heilige Geest Die je hebt ontvangen (*Ef 1:13*), wil dit bewerken. Hij is ook de Enige Die het kan. Hij kent precies de gevoelens van de Heer Jezus en Hij wil die ook in jouw hart bewerken. Hij leidt je in je bidden en smeken. Dan raffel je niet een standaardgebed af, maar vraag je met aandrang om wat nodig is.

Terwijl je bidt, bestaat het gevaar dat je gedachten gaan zwerven of dat je in slaap valt. Daarom hoort bij bidden ook het waken en volharden (*Mk 13:33; Hd 2:42*). Door het gebed staat de soldaat voortdurend in contact met de Bevelhebber. Zonder dat contact gaat het mis. Je gaat dan eigenmachtig handelen en dat zal ook schade toebrengen aan de eenheid binnen het leger. Anderen komen erdoor in gevaar.

Als je zo handelt, denk je niet meer aan *“alle heiligen”* met wie je verbonden bent. Het is belangrijk steeds ‘alle heiligen’ in gedachten te hebben (*Ef 1:15; 3:18*) want geen heilige is vrij van noden. We mogen bidden voor groepen gelovigen, maar laten we vooral ook iedere heilige bij name noemen.

V19. Door de woorden *“en voor mij”* maakt Paulus duidelijk hoezeer hij gebed voor hem persoonlijk en voor zijn bediening op prijs stelt. Hij plaatst zich daar niet boven, alsof hij geen gebed nodig zou hebben. Daarin zien we een duidelijke aanwijzing om voor iedere gelovige persoonlijk en voor zijn of haar dienst voor de Heer te bidden. Paulus maakt op deze wijze de gelovigen tot medewerkers in het doorgeven van de zegeningen die hij hun in deze brief heeft voorgesteld. Met de steun van hun gebed kan hij *“de verborgenheid van het evangelie”* ook aan anderen bekendmaken. Hij was overtuigd van de kracht van het gebed.

V20. Hij vraagt niet of ze willen bidden voor zijn vrijlating uit de gevangenschap. Het gaat hem om de prediking van wat God hem heeft toevertrouwd en waardoor hij in gevangenschap is gekomen (*Ef 3:1; 4:1*). Daarom vraagt hij of ze ervoor willen bidden

dat hij zó spreekt, dat het helemaal in overeenstemming is met de verborgenheid van het evangelie.

Hij vindt het belangrijk dat zijn boodschap ook door de hoorders zal worden begrepen. Het is goed dat een prediker zich afvraagt op welk niveau zijn hoorders zich bevinden. Niet dat de inhoud van de boodschap daaraan moet worden aangepast, maar wel de wijze waarop die moet worden gebracht. Elke situatie is anders. Daarom zijn afhankelijkheid van de Heer en de voorbede van gelovigen nodig om te zien hoe er gesproken moet worden in welke situatie ook.

V21. Paulus komt tot zijn slotwoorden. We kunnen wel zeggen dat *liefde* het hoofdthema van de laatste verzen is. In de *verzen* 21-22 gaat het over de liefde onder elkaar en in de *verzen* 23-24 om de liefde van en tot God en de Heer Jezus.

Paulus heeft belangstelling voor alle gelovigen, maar hij is er ook van overtuigd dat alle gelovigen belangstelling hebben voor hem. De veronderstelling dat zijn situatie ook anderen aan het hart gaat, is een groot bewijs van de liefde die zijn hart vult (1Ko 13:7). Hij wil hun laten weten hoe het met hem gaat. Daarom stuurt hij Tychicus naar hen toe. Het is zeer waarschijnlijk dat Tychicus de brief, waaraan Paulus nu de laatste hand legt, heeft meegenomen. Mogelijk heeft Tychicus tevens de brief voor de gemeente in Kolosse (Ko 4:7) meegenomen.

Paulus noemt hem “*de geliefde broeder en trouwe dienaar in [de] Heer*”. Dat is een mooi getuigenis. Hij fungeert als schakel tussen Paulus in zijn gevangenschap en de gelovigen elders. Zulke mensen zijn helaas schaars. Ik hoop dat jij op Tychicus wilt lijken, dat jij een ‘overbrenger’ wilt zijn van de waarheid die je van Paulus over de Heer Jezus hebt geleerd. Je medegelovigen zullen je dan waarderen als een ‘geliefde broeder’. Maar je mag hen niet naar de mond praten, want dat doet ‘een trouwe dienaar in de Heer’ niet. ‘Een trouwe dienaar in de Heer’ spreekt zowel over de aangename als de onaangename waarheden; hij maakt “*alles*” bekend wat hem is toevertrouwd.

V22. Tychicus brengt geen koele, statistische gegevens over. Hij is iemand die een warm hart heeft voor Paulus en voor de andere gelovigen. In hem worden ook de gevoelens van Paulus voor de gelovigen zichtbaar. De Efeziërs hebben Paulus lief, ze zijn dan ook verdrietig over zijn omstandigheden. Daarom hebben ze troost nodig. Tychicus weet hoe Paulus zich voelt, hoe het met hem gaat. Hij is de juiste man voor deze missie. Paulus stuurt hem omdat Tychicus het hart van de Efeziërs troost kan geven. Hiervoor is nodig dat je je kunt inleven in wat die harten nodig hebben.

Hoewel de Efeziërs Tychicus waarschijnlijk niet kennen, zal er geen kennismakingsperiode nodig zijn. De liefde van Tychicus voor Paulus en de liefde van de Efeziërs voor diezelfde Paulus zal direct over en weer gevoeld worden. Zodra jij of ik met iemand in gesprek komen, merken we ook dat die persoon de Heer Jezus liefheeft als hij liefde heeft voor de waarheden die ons door de dienst van Paulus zijn meegedeeld. Daarbij denk ik dan vooral aan die waarheden die in verbinding staan met de hemelse zegeningen van de christen en de eenheid tussen Christus en Zijn gemeente die in deze brief zo heel mooi naar voren komen.

V23. Zijn wens is dat de *“broeders”* (de zusters zijn daarbij inbegrepen) de *“vrede ... van God [de] Vader en van [de] Heer Jezus Christus”* zullen ervaren, evenals *“liefde met geloof”*. In deze tijd van zoveel verdeeldheid en verwarring, pijn en verwerping sluiten we ons van harte aan bij die wens. Laten we ervoor bidden dat die wens vervuld mag worden.

Liefde gaat hier samen met het geloofsvertrouwen dat God boven alle omstandigheden staat en Zijn raad zal vervullen, dat niets Hem uit de hand loopt. Het bewustzijn van Zijn liefde voor ons zal ons vertrouwen op Hem versterken. In Zijn liefde zal Hij ons vasthouden.

V24. Bij de voorgaande wensen komt nog *“de genade”*. Genade is de basis van alle leven. Als wij in de genade staan, zal het bewustzijn van de liefde van God de Vader en van de Heer Jezus Christus tot ons toenemen. En kan ons antwoord anders zijn dan een

gloeiende, niet te doven wederliefde tot de Heer Jezus Christus? We zullen Hem steeds meer liefhebben, samen *“met allen”* die dat ook doen.

Wat moet zo'n reactie een vreugde zijn voor Hem, Die *“de gemeente heeft liefgehad en Zichzelf voor haar heeft overgegeven”*!

Lees nog eens Efeziërs 6:18-24.

Verwerking: Waaraan kunnen andere gelovigen merken dat jij belangstelling voor hen hebt?

Rotsvast-serie

Deze *'verklaring speciaal voor jou'* van de *brief aan de Efeziërs* is het vijfde deel van de Rotsvast-serie. Deze serie heeft tot doel hen die jong zijn in het geloof te helpen bij het lezen en leren begrijpen van Gods Woord. De serie omvat een verklaring van de Nieuwtestamentische bijbelboeken vanaf de *brief aan de Romeinen* tot en met de *Openbaring* en bestaat uit de volgende delen:

De brief aan de Romeinen

een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou (Rotsvast 1)
ISBN 978-90-8088-677-3 (Paperback), 214 pag.

De eerste brief aan de Korinthiërs

een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou (Rotsvast 2)
ISBN 978-90-79718-16-0 (Paperback), 315 pag.

De tweede brief aan de Korinthiërs

een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou (Rotsvast 3)
ISBN 978-90-79718-17-7 (Paperback), 191 pag.

De brief aan de Galaten

een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou (Rotsvast 4)
ISBN 978-90-79718-18-4 (Paperback), 107 pag.

De brief aan de Efeziërs

een verklaring van Paulus' brief speciaal voor jou (Rotsvast 5)
ISBN 978-90-79718-19-1 (Paperback), 203 pag.

De brieven aan de Filippiërs en de Kolossers

een verklaring van Paulus' brieven speciaal voor jou (Rotsvast 6)
ISBN 978-90-8088-674-2 (Paperback), 220 pag.

De brieven aan de Thessalonikers

een verklaring van Paulus' brieven speciaal voor jou (Rotsvast 7)
ISBN 978-90-8088-679-7 (Paperback), 169 pag.

De brieven aan Timotheüs, Titus en Filémon

een verklaring van Paulus' brieven speciaal voor jou (Rotsvast 8)
ISBN 978-90-7971-803-0 (Paperback), 300 pag.

De brief aan de Hebreëën

een verklaring van deze brief speciaal voor jou (Rotsvast 9)
ISBN 978-90-79718-05-4 (Paperback), 253 pag.

De brieven van Jakobus en Petrus

een verklaring van deze brieven speciaal voor jou (Rotsvast 10)
ISBN 978-90-79718-07-8 (Paperback), 270 pag.

De brieven van Johannes en Judas

een verklaring van deze brieven speciaal voor jou (Rotsvast 11)
ISBN 978-90-79718-08-5 (Paperback), 174 pag.

De Openbaring

een verklaring van dit bijbelboek speciaal voor jou (Rotsvast 12)
ISBN 978-90-79718-00-9 (Paperback), 324 pag.

Andere publicaties

Op de website www.oudesporen.nl staan onder 'Publicaties Ger de Koning' naast de hiervoor genoemde 'Rotsvast-serie' meer commentaren:

- De serie 'Toegelicht en toegepast', een commentaarreeks van de bijbelboeken van het Oude Testament.
- De 'Zie-serie', een commentaarreeks van de vier Evangeliën en Handelingen.
- Publicaties over diverse onderwerpen.

Alle commentaren en publicaties zijn vrij te downloaden als PDF bestand en als e-book. Als er een ISBN wordt vermeld, kunt u het boek ook als paperback bestellen. Dat kan door op het betreffende ISBN te klikken. U komt dan op de site van de uitgever. Deze boeken zijn uit voorraad en direct leverbaar. Bestellen kan ook via e-mail: info@uitgeverijdaniel.nl, of via de christelijke boekhandel.

Van diverse commentaren en publicaties zijn op de bovengenoemde website onder 'Other languages' vertalingen in meerdere talen beschikbaar en vrij te downloaden.